

گنو کے ہرود پتر

(Notes from the underground)

نوشتہ کار : فیودر دستویفسکی

رجانک کار : ڈاکٹر علی دوست بلوچ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

www.balochiacademy.org
Email: balochiacademy@gmail.com

(c) All rights are reserved.

اے کتاب، درائیں حق گوں اکيڻمي ئانت۔
بيدئے اکيڻمي، رضاۓ کش ايشى، مواداں چاپ گت نه کنت۔

(انٹرنیٹ ایڈیشن)

گنو کے ۽ روڊ پٽر
(گدار)

ڈاڪٽ علی دوست بلوج

2018

ISBN: 978-969-680-042-2

نہاد: 150 کلیدار

اکيڻمي، اے کتاب ماں ذکي پرنٺڳ پر یس کراچي، چاپ گتگ۔

نامهات

ہمابانی نامۂ کہ په ڈیہہ غربانۂ

زَرَانْت

فیودر دستویفسکی

(1821-1881)

فیودر دستویفسکی روس ۽ نامداریں گدار نویس، احوال کار نشتر کار ۽ آزماں کارے آت۔ آما سکو ۽ ودی بوت۔ وانگ ۽ زانگ ۽ بندات شہوتی لوگ ۽ پدا پرائیوٹ اسکول ۽ ونت ٿئے۔ آئی پت یک ریڈیاٹر ڏ فوجی یے آت۔ فیودر دستویفسکی ۽ اولی گدار Poor Folk "1846" چاپ بوت دستویفسکی ۽ کشہ، گدار ۽ آزمانک دڑاہ دوست کنگ بوت آنت۔ حاصل کن "Brothers" "Crime and Punishment" "of Karamazov" بوت آنت۔

"گنو کے ۽ روڈ پتھر" (Notes from the underground)

ہمیشہ انت شمنے دست ۽ انت۔ رجائز کنگ یک بازگرانیں کارے۔ پدا ہم جہد ہمیشہ بوتگ کہ گوں گدار ۽ انصاف کنگ بہ بیت۔ بلے انصاف بوت نہ کنت۔

گدار نویس نبسته کنت ”دنیاء تھا لہتیں مرد مگون نادڑا بیں ذہن اے
زندگوازیں آنت۔ بوت کنت، کدی شما ہم چشمیں مرد مے گوں دچار کپتگ ات۔
اے ڈائری ے با مرد یک حیالی ایں مرد مے ہر پیچی کہ آئی نبستہ کرتگ آیک نادڑا بیں
ذہن یے ے درشان انت“ منے چا گرد و طریں رسم ے رو اجال پیش انت۔ گام گام ے سرا
اے پیمیں ویل ے واقعہ گندگ ے اشکنگ بنت۔ کہ آہانی گندگ ے اشکنگ ے مردم ے
جان ے پٹ پا دکائیت ے برے برے مردم ے را کندگ ہم کیت انت۔“

ڈاکٹر علی دوست بلوج

(1)

من یک نادرۂ بیزاریں مردمے اُوں۔ منی دل شہ حسد، کینگ ء
ڈزمونی ء پُر انٹ، منی ڈیل ء بالاد ء تھاچ پیمیں دلکشی یے گندگ نہ بیت۔ منی دل ہم
ٹکر ٹکر انٹ، اے راستی یے کہ من وقی اصلیں نادرۂ اہی ء ووت نزائیں ء منا اے
اندازگ نیست کہ اے چونیں نادرۂ اہی یے کہ منا چووروک ء ڈول ء ورگ ء
انت، اے بارو امن پچ بریک ڈاکٹر یے ء گورانہ شنگ اُوں۔ اے پیم ہم نہ انت
کہ من ڈاکٹری ء علم ء نہ من ئیں ء ڈاکٹر ء دارو اپنی سرا منابیسہ نیست۔ من گوں
بیسے ء شمارا گشیں کہ منا اے دوستانی سرا باور انت ء من گوں دل ؋ جہلانگی ء ایشانی
قدر ء آرزو شت ء من ئیں من یک مز نیں وانندگیں مردمے اُوں، بلے من نزوریں
ستکے ء واہندہ اُوں بس اے گشگ بوت کنت کہ من کمیں وہم ء آماچ اُوں۔ پدا ہم
شماہر پی کہ سر پد بیت۔ من اے فیصلہ گرتگ من ڈاکٹر ء حلازون رویں، راستیں گپ
ایش انت کہ من وقی باطن ء وقی نادرۂ اہی ء باروا ڈاکٹر ء سر پد گرت نہ کنیں ء وقی پچ
گپ ء گوں پیلوی ء درشان گرت نہ کنیں ء وہد یکہ منی زبان منی دل ؋ رازاں پدر
گرت مہ کنت گلدا ڈاکٹر کجام نادرۂ اہی ء دارو ء درمان ء کنت؟ من زائیں کہ اے

پیم کننگ منا زیات زیان دنت، بلے اے زانگ ءابید من ڈاکٹر، کرا روگا بے
پائیدگ سر پد بئیں۔ منی نادر اہی گیش بیت، بلے کہ گیش بیت منا پچ پرواہ نیست، شما
منا آگاں مرگ، ہاترا تھنا لیلہ بدیت۔

اے نادر اہی منا شہ بیست سال، گون انت، اے وہدہ منی عمر چل سال
انت، من یک عزت دار، شرپ داریں سر کاری اُگد ہے، سرا کار گرتگ، من
یک بد باطن، کینگ داروکیں اپس رے بو تگ اوں، پھر، و تامزن لیگ منی زندہ،
بھرے بو تگنت۔ منا گوں ملام، جو په مز نیں نفرتے بو تگ، اے بارو من کر تگیں
کردانی برو در، منوک آتوں، پرچہ کہ منی تھا نزوریں ستکی، جا گہ کُتگ آت، یک
بکواسیں تو از ہے، بلے من اے لبزا نبستہ نہ کنیں۔ من گوں مز نیں چار، تپا سے، اے
لبزا نبستہ کر تگ۔

برے برے کہ ضلورت منداں منا توار پر جت یا آہاں، پہ من کارے
کپت گڈا من آہاں، شری، سرا بے عزت گرتگ آت۔ اے پیم کنان، ہماوشی،
دل، تا ہیر کہ منا رستگ آت آئی درشان لبزا نی تھا بوت نہ کنت۔ کسے، راناوش،
ارسانی گوارگ، گندان، چو گشے منی دل، پھل سر پتگ اتنت۔ چوناں، اے
لگوریں مردم اتاں، اے منی بد بھتی آت کہ گوں من ہنچیں مردے نز یک آت کہ
آئی، را ہماردی، شرافت، گواٹ، ہم نہ جتگ آت۔ آئی ہر وہد امنا تشن، شگان
جتگ آت۔ اے ظلم داں سال، نیبا بر جاہ منت، پدا منی جان چٹ ات آئی و تاے
نوکری یلہ دات، نزانان کجا گار بوت اے منی ورنائی ات اے کسانیں وہد، تھا اے
مرد، منی زندہ، تھا ہنچیں زہرے تالان کنا نئینت کہ آمنی حون، تھا ہوار بوت، من شہ

انسان اے یک جناورے جوڑ بوت اُول۔

بلے منی سنگتاں! منی بدابرمی ۽ نہاری ۽ تھاڈگه یک خاصیں گپے ہم است
آت، شہ کسانی ۽ منابالی مراگانی ٿنکار، شوک آت۔ من مدام آہانی پٹ ۽ لوٹ ۽ در
اتکوں ۽ ہر کجا کہ من یک جنجشک یے به دیستین، گلڈابزاں آئی ۽ راحمد آئندہ وائیتگ
آت۔ اگال یک زندگیں مُر گے یا کسان، مزنيں جناورے منابہ رستین آت گڑامن
آہرنا ہنچپش ڏر ۽ دام کرتگ آت کہ شیطان ۽ ہم و تی گوش گپتگ آتنت دو توکانی ہم
حیرنا بوتگت۔ رزانانی پروشگ ۽ ہیئر دھیگ اُول کارے بوتگت۔ ایش آت منی
حال ۽ احوال ۽ کار، و ڦر ۽ پیم۔

وہدے من شمارا اے گشت کہ من یک ظالم، بے درد ۽ بے حمیں سرکاری
افسرے آتوں۔ گڑامن ڏزوگ بندگ ۽ آتوں ۽ اے پیامن و تی ابرمی عادت ۽ بزاں
تسلا دینگا آتوں من یک ڀمیں وشی یے مارگ ۽ آتوں کہ شامنا ہے و ڙزانگ ۽ ات
وہدیکہ اسلامن اے ۾ ژنه اُول۔ بلکیں اگال اے گشگ بہ بیت کہ من بالکل ایشی چچپ
اوں گلڈا اے گپ زیات راست انت۔ اے جتنا نئیں جبزگ منی زند ۽ شریں مڈی
آنت۔ اے جتنا جتنا نئیں حیال وجہزگ منامداشمندگ کننت ۽ ایشاں منا یک کور
چاٹے ۽ دور دا گتگ ۽ من یک ذہنی نادراء ہے جوڑ بوتگوں اے ڏرائیں گپاں منا وہی
ایس مردمے جوڑ گرتگ۔ پیا ات شمارا بلکشیں بلے اے اُول بلکشیں آچ شما پھ و تا ہمدردی
و دی کنگ نہ انت ۽ نئیکہ آچ شما پھلی لوگی انت، شما منا ہر چنکہ گناہ گار پہ لیک ات۔
منا شمے حیال ولیکہ انی پرواہ نیست۔

منی و تی جند ۽ منی ابرم عجت بوتگت۔ منی زند بے ڏولی ۽ آماچ بوتگ۔ نہ
من یک پیلویں شیطانے جوڑ بوت اُول نیکہ یک ہمدرد و درداریں انسانے، نہ کہ

دیوتائے نہ کہ لوگ ومو لگے نوں من یک ٿتھنا نئیں زندے گوازینگا اُول ۽ مست ۽ ملنگ اُول۔ من وٽی اے حال ۽ وٽ ذمہ وار اُول ۽ من زانیں کہ من و تاراوت بر باد گرتگ ۽ اے حال ۽ رسینگ۔ یک زانتکار ۽ واندگیں مردمی ۽ را اے پیم کنگی نہ آت چوش کہ من گرتگ نوزد ہمی کرن ۽ یک بالغین ورنا ہی ۽ را یک محکمیں کرد ۽ جوانیں کار ۽ کرد ۽ واہندے بوہی آت۔ اے منی چل سال ۽ تجربت گشیت مرچی منی عمر چل سال انت، بلکین ۽ شما زان ات کہ چل سال یک مز نیں عمرے۔ اے عمر نوں پیری ۽ سندانی نیمگار و گا انت منی حیال ۽ شه چل سال ۽ زیات زندگ بوہگ بے کار، بے وڑ ۽ گیر اخلاقی عملے۔ شه چل سال ۽ زیات زندگ بوہگیں مردم کئے بوت کننت؟ شما گوں ایمانداری ۽ پکر بکن ات۔ من ایشی ۽ پسوا دئیں۔ ہما کہ احمق ۽ بے کاریں مردم ایں اے گپ ۽ شری ۽ سرا مہلوک ۽ دیما پڈ رکنگا اُول کہ من وٽ شست وہ پتا دسال زندگی کنیں ۽ وٽ تجربت کنیں کہ مز نیں عمر گوازینو کیں مردمانی سرا چے گوزیت۔

کمیں بوشت ات! من کمیں دمے بالا کنیں۔ شما پکر کرت کہ من کمیں وٽ وش تبی ۽ پڈ رکنگا اُول بلے یک رندے پدا شمارد ات۔ من اینکس زیات وش تبیں انسانے نہ اُول، پد ہم شه وٽ رپٹگا شمارا زیات پریشان نہ کنیں۔ شمارا اے جھست کنگ ۽ حق است انت کہ من کئے اُول۔ منی پسوا ایش انت کہ من یک کانج یے ۽ جھنگیر اُول۔ اے نوکری ۽ تھا ورگ ۽ چرگ ۽ بازیں درآتنت۔

گوشتگیں سال ۽ وہ دے یک دوریں سیاد یے ۽ مناشش ہزار روبل ۽ واہند جوڑ کرت۔ گلڈ من اے نوکری ۽ را چھ نہ گرت ۽ وٽ لوگ ۽ اتک ۽ آرامے سرا نیشت اُول۔

من ساری ۽ هم ھمدا آتوں بلے باڑھ ۽ سرا۔ بلے نوں من ایشی ۽ را گپتگ
اے یکا یک کوٹی ۽ باز کسان ۽ گندگیں بو ہے بُنڑہ انت۔ شہ شهر ابا ز دور ڪلگ
علکہی ۽ انت۔ منی گس ۽ کار کنوک یک جا ہل ۽ ڈیہہ ڪلگی زالے باز سادگ بلکہ
آحمقے۔ شہ آئی جان ۽ پُچاں عجیبین گندیں بو ہے تالان بیت انت۔ منی سگناں منا
صلاح داتگ که پیڑز برگ، آپ وہ واپہ من شر نہ انت پرے حاتر امنا زوتاں زوت
دگہ جا گہے روگ لوٹیت۔ من وتنی اے دوست واه ۽ مہروا نانی صلاحانی منت واروں
بلے پدا ہم من ھمدا نندگ لوٹیں۔ من شہ ادا چچ جاہ روگا نہ اول، نہ رویں نہ رویں بس
من گشتتوں۔۔۔ ہما نگو بو۔۔۔ بس گشت اوں کہ نہ رویں شمار امنی ادء نندگ یاد گہ
جا گہے ۽ روگا پے کار انت، بلے یک مڑا ہدار ۽ جوانیں مردمے ۽ اے پیمیں پسو
دندگ آیا شر یں گپے؟

بھبرناں

گلڈابیا ات نوں من شمار اوئی بارو دگہ گیشتر یں گپ گشیں۔

(2)

شمارا اے گپ دوست بیت یانہ بیت۔ من وتنی گپ ء الٰم کنیں۔ ایشیء
سبب اے اوں است انت کہ من یک انسانے اوں کرم ۽ لوگ نہ اوں۔ من شمارا
اے گشیں کہ منی باز رند او اہش بو تگ کہ در یگتیں من یک کرمے بُبو تین آتوں بلے
بلکہ منی انکس ہم ار زِشت نہ انت۔ شرب داریں مردماء! من سو گندوریں کہ منی
نادر اہی علاج نیست اے گپ ء ایو کامن ووت زانیں دو ہی آں پوہ کنگ منی وس
ئے کارے نہ انت۔ نوزد ہمی کرن ء من یک آپ ۽ لاپیں مردمے آتوں پیٹر ز
برگ ڏولیں مز نیں شہر یے لس مہلوک ناشت نہ کنت بلے ایشی ابید کہ ورگ ء
چرگ ے ہاترا ہرچی است آت، من وارت گرت نہ گفت پرچہ کہ شہ نادر اہیء
سبب ء منی دل ورگانیا ہت۔ شما ہے پکر کنگا رات کہ من وتنی بے وسیء درشان کنان ء
شے ہمدردیاں کلگ لوٹیں۔ بلے اے پیم نہ انت مگہ اے دی راست انت داں
کہ من وتنی نادر اہیء ڏینڈ مہ کناں ڄمجم نہ باں۔

بازیں مردمانی تھا و تارامزن لیگ کے جبرگ سک زیات بیت انت
آوتنی نزور یانی سرا اوں پھر بند انت۔ من دی ہنچش گفت گرت بلکہ شہ دو ہی
آں زیات۔ بلے جیڑہء سرا زیات گپ ۽ تران آگاں مہ بیت تا شر تر انت۔ ہمک
چیزے گیشی اوں یک نادر اہی یے۔

اے پیمیں مردم اوں است انت کہ دو ہی آنی دیما وتنی نزور یاں گوں پھرء

درشان کنت۔ من شہ ہماہاں کیے اُوں بلکہ منی آندراء اے جبزگ شہ دوہی آں
زیات انت۔ من شہ جنگ ہمڑانی ڈور جھیں۔ بلے ہما جاہء کہ من و تار راست
سر پذبئیں، گلڈا اودا من ہہہ پشتانہ کنزیں۔

بلکہ اے ہوں ناذراہی یک تھرے بلے ادا اُوں من پکائی ساڑی اُوں۔
حیر یک میلت و استہ ما اے بن گپ یکڑا ایر کنیں۔ نوں شما اے بگش ات کہ اے
پیم پر چہ بیت۔ کہ وہدے من یک جوانیں حیال ٹلیکہ تے نیم گا لگوش گور کنیں گلڈا ہما
ساعت چیزے ناچیزے اڑاند منی دیما چو کوہ میک بنت۔ بلکہ منی حیال رو بہ بیت
ہما اڑاند راء ہما وہابوہی بیت۔ اے ذرا بخت یب انت۔ مگہ پدا اے پیم بیت کہ منی
ڈرائیں واب ڈواہش بیگو اہ بنت ڈچ چیزے تھامنی دل نہ لگیت ہمن پدا ہما پیشی
مردم جوڑ بئیں۔ منا باور انت کہ اے پیمیں حیال منار استیں راہ ہر وگ ہنیلنت۔
بندات منا شہ اے گپاں باز بد اہتگ آت من اے نزانیں کہ اے پیم گوں دوہی
آل بیت یانہ بیت بلے منی پیلویں زند گوں ہے پیمیں گرو چیلاں گوستگ ہے پیمیں
گندگیں حیالاں منی زند عذاب گرتگ۔ گام گام سرا شرمندگی ہاماچ بئیں۔ یک
عجیبیں حیا لے منی دل ہاہتگ۔ اے یک باز گندگیں ہلیلیں حیا لے۔ آیش کہ پیڑز
برگ ہما وشی، یب گوازی، سیل و سواد کہ آست انت اے ذرا ادا فضول ہے کار
مارگ بنت۔ بلکہ ایو کامنی و استہ۔ من یک انچیں حرابیں مردے اُوں کہ وشی اڑ من
جهہہ انت۔ اے ڈرائیں گپ منا چو وروک ڈول ہرگ انت ہمن شہ ڈنیاء
ڈرائیں وشیاں زبہر اُوں۔

بلے من اُوں شہ زمانگ ہوتی پروش نہ من ات گوں ہے بلے وڑیں

حیالاں وئی واسطہ وشی درگیتگ۔ ہاں بازیں وشی من واروار ہے گشیں کہ من وش
بوہگ، راز درگیتگ۔

چے دُنیاء کسے ء رامنی وڑیں وشی رستگ انت؟ بیا ات! شمارا اے وشیانی
باروا بُگشیں۔ اے وئی زانگ بلکنہ وت پرستی ء یک نوکیں دُنیا یے۔ زلتے
چات ء کپگ ء ابیدء اوں وشی ووشکامی، مُزگ گرگ۔ ادا ہما جاہ کیت انت کہ شہ
آئی زیات جھل کپگ ء بے عزّت بوہگ نے گلڈی سیمسر انت چوش کہ اے پیم
حیال کنگ اوں تُرسا ک انت بلے ایشی ء ابیدء دگہ راہ نیست۔ اے ہما منزل
انت کہ شہ ادا آگاں کسے واتر کنگ بلوٹیت پیچ بوت نہ کننت۔

شہ ایشی اوں زیات بے وڑیں، احمقیں گپ بلکنہ دُرا نیں حرابی، گندگی آنی
بُزہ، ایش کہ اے دزاہ گیش زانتکاری، درshan کنگ، جہد ابوہگ، انت۔ لہتیں چیز
مال، ملکت، باروا انت۔ پرے حاتر ابازیں گپ اوں ہوار بوت کننت۔

بلے اے دُرا نیں گپان، ثابت کنگ، گزان انت۔ شما اے پکر کنگا ات
کہ اے مردم چونیں بے مانا، فضولیں گپ کنگا انت۔ بلے آ گپ کہ من شری،
درshan کنگ لوڑگا اوں آہانی سیادی گوں تُشن، بچکنند، وش تبی، انت من انگه
شری، سرا گشگ لوٹیں۔

چوش کہ من آگاں حرابیں کارے یا سودائی، تھا بے ایمانی یے گرتگ گلڈا
روچے ناروچے منا پیچ دیتگی کپیت۔ بلے آگاں من سوب مند بوت اوں منی گناہ
کسی دیما پاپ رنہ بوت گلڈا منا چنکس وشی بیت شما ایشی اندازگ، جت کن ات؟ منی
نز، دلپر، وشی، نا اُمیت، تھا اوں یک وشی یے اُست انت۔ خاص کن کہ یک

مرد مے گلدون منج ۽ تھا به بیت۔

بلے وہ دیکھ شہمات لگیت گلدا ڈرائیں وشی بیگواہ بیت ایشیء دوہی
پہناتء اندازگ شہ ساریء جنگ بہ بیت۔ بلے ہمک گپے جہتام بحثء سرا
جنگ مہ بیت۔ مسٹریں پھرء گپ ایش انت کہ وقیٰ ڈوہا دوہیء سرا جن۔ آبرمی
قانون دھئے گشیت۔ شہ درستاں ساری اے وش پکھی کہ من دُنیا ۽ زانٹکار تریں مردم
اوں۔ بلے اے دی راست انت کہ وقیٰ بے وکوبیء منّ ایں بلے اے وڑھم بیت
انت کہ مناویتی بے وکوبیء سرا کندگ اوں کیت انت۔ پدا اوں اے منی زندھمنی
نا دراہی انت کہ من چے پکر کنیں۔ بلکنہ وہ دے زندمنا ہنچیں سکین یے بدنت کہ منی
چم چیج بہ بنت۔ شریں قدر ئیکہمانی منی کرا ہنچیں آر ز شتے نیست۔ من ویک بے
کاریں مرد مے جوڑ بوٹگ اوں کسے ئرا پھل گرت ہم نہ کنیں من لوٹیں کہ شہ وقیٰ جندا
بیر گکریں۔ بلے من اے پیم اوں گرت نہ کنیں پر چہ کہ من لگورے اوں۔

ءمنی تھا و تارا گلشگ ۽ ہمت نیست،

اے بار وادگ لہتیں گپ درشاں کنگ لوٹیں۔

(3)

وہدے یک مردے یا مہلونک اے گپ سر پد بیت کہ شہ و تا چتو ر بیر
گرگ بہ بیت؟ چوش کہ آگاں آشہ و تا بیر گرگ ئے بزانٹ بلدی مانا سر پد بہ بیت
گلڈا آئی پیلویں مڑگ آں و تی جان، رگ رگ، تھا مارگ پنا کنت۔ ہے وڑا
چوش کہ یک مڑاہ داریں، عزّت مندیں مردے و تی شانگ، نیما ہنچش اُرش
کنت چو گشے سر یتگیں ڈگی، را گوں آئی دوئیں کانٹاں گران، ڈگار، دور دنیگ
بیت، پچ چیز آئی دیما آہت نہ کنت۔

اے چیمیں ورنا ہانی منی دل، باز عزّت انت پر چہ کہ آئی مہروا نیں ماس،
آئی را گوں مہر، ایتاں رو دینگ، اے ایتا داریت کہ آئی پچ ورنا بیت، و تی
گلز میں، تگلوئیں پچ زانگ بیت، من اوں اے چیمیں مردمائ سوب مند گندگ
اوٹیں بلے منی پکر، حیال مدام نیم بندگ ماننت بالکل ہے پیم چوش کہ لس مہلونک
و تی دلانی تھا باریں چونیں واب، واہش دارنت بلے وہدے کار، عمل، وہد
کیت گلڈا آں بے توکلی، آماچ بنت۔ آگاں لس مردمانی آبرم، سراچار، بچار کنگ
بہ بیت گلڈا یک زانتکاریں انسانے کدی اوں آبرم، بلاپ، گامکچ نہ

زوریت۔ (ایشی سیادی گوں نیک راہی "تصوف"، باطنی علم، انت بلے منا ایشی سرا اون شک ایس) اے پیمیں ووت گلائیں مردم چونائی، شہ عقل، دانش، زبرہ آنت لگوری ہمنکس کہ آوتارا انسانے، جاہ، مشکے سر پد بنت نوں ما اے لگوریں مشک، کار، کردال چاریں۔

آگاں ما اے بگشیں کہ ایشی، تھا کمیں گیرت است انت، آچہ و تا بیر گرگ لوظیت۔ گلدا آوتی مڈی، تھا گیشی آرگ لوظیت بلے اے پیم کنگ آئی عزت، شرپ، تھا گیشی، جاہ، دگہ ذلت، بے عزتی، سبب جوڑ جوڑ بیت۔ پرچہ کہ آئی ہیل، عادت لگوری آئی، راشہ انصاف، گرگ، زبرہ کنست۔

بیر گرگ، گلڈی سیمسر ایش انت کہ آئی لگوری آئی، راداں آپی سنگ آں رسین ایت، آچ کرت نہ کنست۔ آئی دل مدام شہ شگاں پڑ مانیت۔ پرے حاترا آگاں آئی دل، کمیں توکل پشت کپتگ آؤں زوت بلاس بیت آئی پیلویں جہد، ہمیش بیت کہ آشہ اے کبس، دربیت، برے برے ہمے سر پد بیت کہ آوتی کار، سوب مند بوتگ بلے راست، اے یک و ہمے بیت، آمشک ہونڈا بند یگ مانیت، ووتی طپاں ووت پچھاں، اروت۔

منی پیا چل سال، رند آئی مارگ جاہ جنت، آئی ڈرائیں یاتانی درچھ بہ ینت بلے نوں آزمانگ واتر نہ بیت، نہ کہ کسی، طپ دارو، درمان بنت۔ شہ شرمندگی، آوتی سر، چست گرت نہ کنست۔ بلے آئی پیلویں جہد بیت کہ آوتی ڈرائیں گناہاں بُشودیت۔ آبرم، قانون دکدی بدل نہ بیت، گوشگیں وہد کدی پدا

نیت ہے پیا کہ یک ردی یے بوگ آئی راچے پیم شرکنگ بیت؟ بوت کنت آ
وتارا بیرگرگ جہدا پکشت بلے مرگ تھت سرا یک یک ٹپے آرایات کیت
مرگ آرنداوں آئی راتا ہیرنہ رسیت۔

اے چیمیں وہا ہرچی کہ بیت آنفترت لائک ہر جانی مان زمان بیت۔
نوں آئی ہمک ساعتے کہ گوزیت نا ایتی دلپوشی تھا گوزیت۔ اے اندازگ
جنگ بازگزان انت کہ ہما مردم کہ آہانی مجھے بود کم انت یا کمیں باز زان انت آ
اوں اے بارواشی سراسر پد بوت نہ کنت۔ شما بلکہ چیزے بزان ات بلے س
مہلوک ہچی سر پد بوت نہ کنت۔ وہ مسٹریں اُستاد انت وہدے وہد آہان
گورگندے جنت لڈا بلکہ آچیزے سر پد بنت۔

اوہدا شامنی بود ہزار تکاری آمن ات۔ پرچہ کہ زندگی شہما تاں منا اے
سبق داتگ۔ اے گپاں من شہ و تی تجربتاں گوشگ آوں۔ بلکہ شما ہم چیزے
پکر سسا بنا گرتگ۔ بلے شما انگت گیش پکر بکن ات۔ پرچہ کہ من و تی گپ
پیلوی آنہ جتگ۔ منا اے گپ پرواہ نیست انت کہ شما چے پکر کنگا ات نہ کہ من
پہلی لوٹیں چونا آنول گپ بلاس۔ اے بُن گپ سرا حاموٹی شتر رانت۔

نوں من سیل ہسواد ہاتر و شنود کنگ نے بُن گپ باروا چیزے گشیں۔
بازیں مردم ایشی نا زر کی ہمزگ باروا پوہ نہ بنت بازیں وہا مردم کمیں زیات جوش
جز بگ پیش دارت بلے چوش کہ آگاں اے وڑ مہ بیت لڈا آہاں ٹپڑ جوڑ بو ہگی
انت؟ راستیں گپے اے دو دو نے جست انت قدرت آ راشمے موه دیگ پکار نہ

إنت ء نه كه آئي ء راشمے دل ء مراداني پرواہ انت شما قدرت ء مرضي ء منشاء گوں تپاک
کن ات یانه، شمارا ہر پیا برداشت کنگی انت ء آئي ڈرائیں قانود منگی انت۔ یک
سیمسرے کہ شمارا داں ہموداروگ نے موہ دینگ بوتگ۔

حدا پہل بکن مگه منا اے گپانی پرواہ نیست ء نتیکہ من حساب ء کتاب ء
مردم اوں۔ وہے من آبرم ء قانود حساب کتاب سرگوڑکنیں گلدا ایشی ء مطلب
اے نه انت کہ من حداء راه یله داتگ یا آئی حکماں نہ منگ ء اوں بلکہ من ایوکا آ
دیوال ء ٹلگ ء اوں کہ منا پہل کنگ بہ بیت من زانیں کہ خدا منا لّم گوش
داریت۔

اُف من چونیں بے سرو پادیں گپ جنگا اوں شتر ہمیش انت کہ واجہ خدا ء
قانود انی سرا پکر کنگ بہ بیت ء آہانی سر اعمل کنگ بہ بیت۔ ڈرائیں گپانی سرا چارو
بچار کنگ بہ بیت ء ووتی حرابی ء ردیاں یله کناں جوانیں زندگو ازینگ ء جہد کنگ بہ
بیت۔ اے زندگی ندامی نه انت۔ روپے نال روپے حساب دینگلی کپیت۔

(4)

شما کدی دننان، درد، لذت گپتگ؟ درد، سریجیں چیھا لال، ہوار مردے
دل لوٹیت کہ بے کندیت، ہاہا۔۔۔

”اے وتنی وتنی تب، گپے دننان، دردو شیانی سبب جوڑ بیت“ اے منی وتنی
حیال انت۔ یک برے پیلویں ماہ منی دننان، درد گرت، من دننان، درد، باروا
ش بازیں چیزاں سر پد بوت اوں۔ اے باروا مردم آینکس بے درد نہ بیت کہ ہر کسی
دیکھا مپت، حداوتی درد، کسہ، درشان بے کنت، نتیکہ آاینکس راست گشیں مردم
انت بلے آہانی دل کمیں باز شہ حرابی آں اوں ہورک نہ انت۔ ہما مردم کہ اے
نادر اہی، هرگز، گرگ، انت۔

آں شہ درد، گیشی، پریشان، بے تاہیر ہم است انت۔ اے یک وشیں
تجربتے ات۔ آوشی کہ منا آوہد، رست۔ منی واہش ہمیش انت کہ یک وارے پدا
انچش بے بیت۔ اے نادر اہی، کہ منا گز یوگ، زاری یے بکشات۔ اے گپ پدر
انت کہ می محگ بیدار انت۔ بلے اے درد، ذمہ وار کئے انت، شما ایشی سزا، کئے، را
دیت۔ ؟ ظاہر انت کہ اے ذرا، شمنے وتنی بے پرواہی، آسر انت۔ اگاں شما شریں
دارو، درمان کرت گڑا بوت کنت اے دردزوٹ ہلاس بے بیت۔ اگاں ناداں سہ ماہ،
اوں برجاہ مانیت۔ اے پیمیں جاوراں شما ایوکا وتنی سر، گوں دیوال، جت کن ات،
گوں زور، مشت ہم جن ات۔ ایشی ابید، گه بیچ راہ نیست۔ اے حرابین، کشنڈ ہیں درد
وڑے نہ وڑی، وہلاس بیت بلے ایشی مہروانی داں زندگی، یات مانیت۔

من اچ شما جست گریں کہ کدیں نوزد ہمی کرن ؋ یک واندگ ۽ عزت
مندیں مردمے آئی حال ؋ جست بہ کن ات کہ شہ دننان ؋ درد ۽ لیٹ ورگ ؋ انت -
دو یا سہ روچ ؋ رند آئی برداشت کنگ ؋ تا کت ہلاس بیت ۽ پداں آں بوڑ دنت ؋
گزیت - آئی گز یوگ ۽ چیھاں آزمان ؋ سرا زور انت ۽ سہب ۽ بیگاہ ایشی تھا
گیشی کیت - چونائی ؋ آہم زانت کہ شہ آئی کوکار ۽ گز یوگاں دو ہمی مردم اوں
پر یشان بینت - بلے آچون بہ کنت - اے چیھا لانی دارگ آئی وس ؋ نہ انت ہما
مردم کہ گندگ ۽ اشکنگ ؋ انت آؤں پچ کرت نہ کنت - آں ایشی گز یوگ ۽
کوکار ؋ تھا اوں بد لی یے آڈرت نہ کنت نوں بس ہمے بوت کنت کہ آں شہ و تی
ہمے جاور ؋ مزگ ٻه گیپت ۽ و تی سرا شری ؋ سرا بہ کندیت اے بے عزتی ؋ گپے نہ
ا نت بلکنہ مزگ ۽ وشی ؋ گپے - اے پیمیں وہ دء آوتارا ہمے بہ گشیت کہ منا و پچ نہ
ا نت بلے منا اپوز ا نت کہ من شمنے دل ؋ پروشگا اوں - منی سبب ؋ شمنے واپ
شٹگ - حدابہ کنت کہ شما نچش آگاہ بہ بیت داں کہ شما بازان ات کہ منی چے حال
ا نت نوں من شمنے واستہ آ مردم نہ اوں کہ ساری ؋ بو تگ اوں بلکنہ نوں شما منا یک
بے کار ۽ حرابیں مردمے بہ لیک ات - من کمیں اے لبڑء باروا شری ؋ بگشیں کہ
گندگی پھی ڻے مردم چے پیم بیت - بلکنہ شامنی گپ ؋ سر پدنہ بوت ات - اے
لبڑء سر پد بو ڳ ؋ شمارا زیات پکر ۽ سسائی ضلورت ا نت -

شما کندگ ؋ ات ؟ بلکنہ وش ات -

اے وشکندے نہ ا نت بلے اے پیم ہم بوت کنت پر چے کہ منی پیمیں بے
عقلیں مردم ہر پھی گشت کنت -

(5)

بیاڑات، کمیں اے گپ، سراچمشا نکے دئیں کہ اگاں کسے وقت بے عزتی ہے
 بے شرپی، تھامز گے بے ماریت، آئی سراپہر بے بندیت گڑا اے پیمیں مردم، راشما
 چے گش ات۔

اے من شمنے ہمدردی، حاترا نہ گشگا اوں۔ من شہ وقت جندا پچ
 ملامت نہ اوں۔

من کدی شمنے دیما دست نہ بندیں پریات نہ کنیں کہ واجہ! منا پہل بہ کن
 ات۔ من پدا چشیں روی نہ کنیں اے پیم ہم نہ انت کہ من وقت روی نہ مارا تگ۔
 اے ہم گشگ بوت کنت کہ کجا م اوں وہ دے من اے پیم کرت کنیں۔ گوں من
 اے پیم اوں بوتگ کہ منا بید، ڈوہے سزا دیگ بوتگ۔ منی نادڑا ہی نازر کیں
 جاورے اوں کسی پرواہ نہ بوتگ۔ من بازو وہ دگزیگ دست بندی کرتگ دستارا
 سزا ہم داتگ بلے آسر۔ سر کن پر کن ہسپ کن پچ۔

حداء قانو دانی سرا کس ایراد گپت نہ کنت بلے گوں من اے تو ازہ باز رندا
 بوتگ کہ کجا م ہم جیڑ ہی منا لم بے وار کر تگ۔ اے یک باز گندگیں کارے بیت
 کہ من ڈرابیں گپاں درشان بہ کنیں۔ بلے پچ نہ گشگ اوں یک لعنت بوت کنت
 کہ ایشی تھا دڑوگ ڈبٹا ک ہوار بہ بنت بلے اگاں شری، چارگ بہ بیت گڑا ایشی تھا
 شری، جوانی ہم است انت۔ شما اے جست کن ات کہ من و تارا اے ڈول پر چہ
 پیش داشتگ؟

گڑا پسوايشِ انت که نندگء کونا یگ منادوست نہ بیت ہے من مدام
چیزے کنگء وا ہگ داراول۔ بزاں انچائیں نندگء ناہء گلڈگ کنگ
شرترِ انت۔

اگاں شما ہم و تی کارانی سراچار پیچا رہ کن ات گڑا اے آسرءِ المرس ات
کہ مرچاں بازیں مردمے ہے پیم کنگء انت۔ من و تی و استہ اڑء جنجال پرے
حاتراودی کرتگ کہ و تی زندء و تی نامء بُر زبہ کنیں باز برائیچش بوت کہ من منزلء
کرڑا رسست اوں بلے پدا بے سوب بوت اوں۔ منی ڈراہیں زند ہے پیما ہجوا
جنگء گوستگء اے چیزء نوں منی تھا انجش جا گہ کرتگ کہ بلوٹیں ہم و تارگیت
کرت نہ کنیں۔

من زندء تھا دو، سے وار مہرء محبت کنگء جہد ہم کرت بلے من بے سوب
بوت اوں من گوں دلء جھبلا نکیاں مہر کرتگ بلے کشیء مناجستے نہ کرت ہے منا
تواز ہیء بے کاریں مردمے لیک ات ہے کمار نہ کرت۔ ہے بے سوبی آں مناداں آپی
سنگاں رسینت ہے شہ دنیا ہے دل پرشت۔ منی رگ ہبند دڑاہ واب تڑا تنت۔ اے پیمیں
مردم سُست ہے جان ہڈ بیتست ہے آہانی دل بیچ کارء نہ لوٹیت۔ دنیا آہان ہے بے رنگ گندگا
کیت انت۔ من و تی حیال ہلکیہاں یک رندے پدا گشگ لوٹیں ہے کوکار کنیں ہے
گوشیں کہ دنیا ہتھا ہا مردم کہ زر نگ ہشیوار گندگا کا یت، اسل ہے ہم نکس بے کوب
ہچات ہے پگل انت۔ من و تی حیال ہلکیہ کمیں گیش درشان کنگ لوٹیں۔ اے مردم
و تا باز تیز ہشیوار پیش دارگء جہدء کن انت بلے اسل ہے اے پیم نہ انت ایوکا
مہلو نکء را بے کوب جوڑ کنگء جہدء کن انت آہانی مجگ گوں تیزی ہے کارکنت ہے
کمیں بازاے پیم کنگء سوب منداوں بیتست۔

کارتی بنا کنگ، و استہ الی انت کہ اے ازم، باروا شری، سر پدی بہ
بیت نزوریں تک پہناتا نے چار ٹپاں کنگ بہ بیت۔ ادا من و تی درورہ
دینیں۔ من آرام، نندیں ڈراپیں تک پہناتا نی سرا چار بیچار کنیں نزور یانی دور
کنگ، جھڈے کنیں۔ و تی باراوا اول چار بیچار کنیں۔ منی و تی جاور چون آنت اینکس
جھڈ، محنت، رند ہمک چیز منا کساں گندگا کیت انت۔ ایشرا شیواریں مجگ ایوکا
زانت کنت۔ ایشراحدا، قانون دھم گشت۔ آسر پھ بیت؟ یات بدارات کہ من بیر
گرگ، گپ جتگ آت۔ بد مہ بر ات۔ یک مرد مے ہما وہدہ شہ و تا بیر گیپت
وہدے آماریت کہ گوں آئی انساپ نہ بو تگ گڑا آشہ و تا انساپ لوٹیت، شہ و تا بیر
گران، تا ہیر ماریت بلے اول انساپ نہ انت۔

کینگ نہ کست، یک دزو شمے اے ہم است انت کہ و تی شیواریں
مجگ، بہو اپیں۔ ایراد یا بہتا م و تاوت بیگلو اہ بینت انت۔ انچش چوکہ دنناں، درد
یک دم بلاس بہ بیت اے پیمیں وہدہ شماشہ و شی، ناج کنگ، لگ ات۔ نوں مہ نند
رات، ہم کونا ت۔ اگاں مہر کرت نہ کن ات گڑا انفترت بنا کن ات۔

چوش کہ مناے وش پہمی انت کہ من یک زانتکاریں مرد مے اول پرچہ
کہ من ہرو وہدہ کہ کارے بنا کرتگ آداں آسرانہ رستگ منی تھا یک شری یے یا
بودے دگہ ہم استین کہ من گپ، دل، داشت نہ کنیں۔ بلکل کمینگ بلکنہ تنک
دل بلے شہ درستان الی ایں گپ ایش انت کہ تب میل یکیں نیمگا بہ بنت انت۔
اگاں ناڈراپیں بودگار، گمسار بیت انت۔

(6)

اوہو! اگاں من دراہیں امر جان بُدھی بے تھمبیٰ ۽ گوازینگ گڑاحدا منا پہل
بکن۔ ایشی مطلب اے بوت کہ من مز نیں کارے کر ٿگ۔ مناوتی تو سیپ و تکنگی
انت۔ کم آں چہ کم من یک کارے و کرت۔ بازاں په جان بُدھی ۽ من باج بُرت۔

ہمک انسان ۽ تھا یک نہ یک شری یے الہ بہ بیت ۽ منی تھا اے چیز
است انت پرے حاترا مناوتی سراپہر بندگ لوٹیت۔ جست! آکئے انت؟ پسوا!
یک جان بُدھی بے تھمبیں مردے کہ وتو جان بُدھی ۽ سراپہر بندیت۔ ایشی مطلب
اے کہ اے چیز ایوکا منابذ اہیت ۽ من اے پنام ۽ مستریں واہنداوں۔ اے ہم
یک ”پروفیشن“ یے ۽ اے شہزاداء نیمگا بکشا یگ بوتگ ایش ۽ را ایوکا دل وش
کنگ ۽ گپے مہ پھم ات۔ اے یک راستی یے ہے شری ۽ سبب ۽ من جان بُدھانی
کلب ۽ باسک بو گپ ۽ حق دار اوں منی اے کار باز عزت دار ۽ شرپ دار انت شمارا
منی قدر کنگ لوٹیت من یک مردے ۽ راز انیں کہ ایوکا یک ایراد گرو کے ات۔
بلے آئی پیلویں امر ۽ وتو ہے کار ۽ سراپہر بست۔ آئی ہے زانتگ ات کہ
اے یک باز مز نیں بودے کہ آئرا بکشا یگ بوتگ۔ وہدے کہ آئرا مرگ ۽
امبازار زرت پدا ہم آچکندگ ۽ آت ۽ آدمم ات کہ آ یک جوانیں مرجے ۽
امبازار ایوان انت بلکن آوتی جاہ ۽ راست ات۔

گڑا من وتو سراپہر چہ پھرمہ بندیں۔ من ہم نشیگ ۽ وریں و پسیں ۽ ایش ۽

رادودمانے یک مز نیں درورے لیکیں من وو تی حیال ہلیکہ درشان کرت۔ نو شما اے باروا پے گش ات؟ ”بازمزن، پاک ہسلہ ہشریں“ اے منی وو تی جند ہ حیال ہ لیکہ انت اے عقل ہ زانگ منی چل سال ہ برو دانت۔ اگاں من ساری ہ اے بزانتیں گڑا پے بو تگ ات چے منی کار کنگ ہ وڑ جتا بو تگ ات یا منی تب بدل بو تگ ات۔

من و بازنیک ہ ساد گیں انسانے اوں۔۔۔ من کسے ہ دل ہ نہ پروشیں ہ ہمک کار ہ پاک ہ سلہ ہ مزن لیک ایں۔ منا ہمک وہ ہ ار سکو ارگ ہم دوست نہ بیت پہ درورا اگاں یک ازم کارے ہ یک وش تبیں ہ وش حالیں مردمی ہ شریں عکسے جوڑ کرتگ گڑا من آ ازم کار ہما وہ ہ ساڑا تیں پرچھ کہ ہمک جوانیں چیزے تو سیپ پہ من الی انت۔ یک نبستہ کارے ہ یک کتابے نبستہ کرتگ ”تی چے واہش انت؟“ ہما وہ ہ منی دل ہ پراٹی بے کساس ہ مہرو دی بیت ہ من آئی جان سلامتی ہ ”جائے“ نوشگ ہ چک ہ پدنہ بئیں۔

اے پتیں مردمانی عزت ہ شرب الی انت ہ ہما مردم کہ ایشان ہ عزت نہ دینت منی نز یک ہ آ سزا ہ حق دار انت باہد انت کہ سرا دنیگ بہ بنت من مرداہ داری ہ جوانیں کرد ہ بازار زش دئیں وہ دے کسے گوں پھر ہ شان ہ منی نیمگا دوست ہ ٹال کنٹ گشیت ”کمیں آئی نیمگا بچار! اے منے ڈیہہ ہ پھر ہ شان انت ایشی ہما مز نیں کار کرتگ کہ راج دپڑ ہ مدام یات دارگ بیت“ گڈا شہ پھر امنی سر بُر ز بیت ہ گوں ہ بے چستیں سر ہ من زند گوازینت کرت کنیں۔ امر ہ اے سندال اے پتیں واب زند ہ واہش ہ گیش کن انت۔

بلے اے دڑاہ شہ یک وشیں والے ء زیارت نہ انت نون شما بگش ات ء
 شہ درستان ساری اے کئے جارجت کہ مردم اے پیمیں حرابیں کارہما وہدء کنت
 وہدے آنرا پاندگے بہ رسیت۔ اگال آنرا لس پاندگ، گپے گشگ بہ بیت گڑا آوشی
 یے ماریت۔ شہ ایشی اے گپ دیما اتک کہ وتنی ضرورت ء پاندگ، کارء آ
 گوں وش دلی، کنت بے چارگیں معصوم، نادانیں زہگ! شہ ہزار سالاں انسان وتنی
 پاندگ، کاران کنان، پیدا ک انت چے کدی اے پیم، ہم بوتگ کہ آئی وتنی پاندگ
 یلہ داتگ، دگر، پاندگ چارا تگ؟ بلے ہمے وتنی پاندگ چی یے؟ چے شما ایشی باروا
 گشت کن ات کہ انسان وتنی کجام پاندگ، دوست داریت۔ برے برے اے پیم
 ہم بوت کنت کہ پاندگ، جاہ، آنرا زیان بہ رسیت۔ اگال اے ڈر بیت گڑا بزاں
 دراہیں راہ، راہ بند رو دانت۔ شمنے حیال، اے پیم بوت کنت؟

شما کندگ، ات۔ بہ کند ات، پشتری، بہ کند ات بلے منی جست، پسونے الٰم
 بدئے ات۔ چے راستی، انسان نے لوٹ، آئی پاندگان، حساب کنگ بوت کنت؟
 چے اے بوت کنت کہ بازیں گپان، زیات ارزشت دیگ، بہ بیت، بازیانا، کم
 ؟ اگال شما حساب کتاب، سائنسی فارمولاء، چاگردی چیزان، دیما ایر کنان،
 رجسٹرے جوڑ کن ات گڑا شمنے لوٹ دولت، آجولی، امن، ایکمنی بوت کنت اگال
 کسے ایشان نہ مٹیت گڑا آگنوک گشگ نہ بیت؟ بلے حیرانی، گپ ایش انت کہ

حساب، کتاب، ردا جنگی داستان، مہر، محبت، ”رنگی داستان“، انسانیت، معراج گشگ بنت، وہدے آہان، دہمی پہنات، چارگ، ٹپا سگ بیت کہ اودا انسانی لیکھ، ردا چونیں پائندگ است انت گڑا چیزے یک پیغمی ہم گندگ بیت۔ اے مردم آوڑا نہ چار آنت چوش کہ چارگی انت، پدا اے درا بیں گپ ہمدا کیت، بلاس بیت۔ اے چیشیں مز نیں جیڑا ہے ہم نہ انت پرے ہاترا ایش رازیات ارزشت دنیگ مہ بیت اے گپ رد، بند، تھا ہوار کنگ بہ بیت بلے مصیبت ایش انت کہ اے پیمیں اجبیں پائندگ منی حساب، کتاب، تھا کدی گندگ نہ بیت۔

پہ درومنی سنگت کہ دراہ شرب داریں مردم انت، بے شک کہ شمنے سنگت ہم ہے پیمیں مردم بنت۔ وہدے قوے کن انت گڑا توی قول، سرا اوشت انت ہم۔ مد ای راست گشنٹ۔ اگاہ آہان، چیزے شک بہ بیت گڑا آلوٹنت کہ تو آہان، پوہ بہ کنے۔ اے پیمیں راست گشیں مردم شہما بے کوباب باز شر تر آنت کہ آوت وقی پائندگ، نزان آن۔ من ہما سنگت، باروا گشگ، اوں کہ آئی تھا شری، ہم است انت، حرابی ہم۔ پرے ہاترا آئی سرا باروا کنگ نہ بیت۔ پدا ہم اے راست انت کہ ہمک مردم وہدے ناوہدے کار، کیت اے چیشیں گیر منطقی گپے نہ انت۔ پائندگانی پائندگ ایش انت کہ سنگت، راسنگت، ڈولادارگ بہ بیت اے پیم مہ بیت کہ کجام وہدے آڈژمن جوڑ بہ بیت۔ اے یک شریں لیکھے۔ ایشی، تھا عزت، تاہیر، رکھ است انت پہل بکن ات۔ من وقی جند، باروا دگ، چیزے گشگ لوٹیں اے ایوکا لبڑانی جادو گری نہ انت۔ ایشی تھا پچے حرابی یے اگاہ پیش بندی، ردا سنگتی بر جاہ دارگ بہ بیت، مردم گری، ردا کسان کسانیں گپانان، گمار کنگ مہ بیت بوت

کنت کدی شما اوں پریشان بہ بئیت۔ بلے ایشیاء ساریاء کہ من شمارا گلیں پائندگاں بگشیں، ساریاء وی م JACK آتیار وہ کنیں گڑا من گون مز نیں شانے گشت کنیں کہ من ہرچی کہ گشتگ من آئی سرا او شتاگ اوں ہشا گوں بے پکریاء وی سلگتیاء بر جاہ بدراہ ایت۔ ایشی آسرے باروا جتا جتائیں حیال آنت۔ شمنے ڈرامن ہم انسانیت، منو کے اوں۔ شما تارا بچارات۔ شمنے رکانی تھا حون تچگ آنت گوں تیزیاء تچگ آنت۔ نوں کمیں نوزدہی کرنے چاریں اے یک فلسفی بکل، (Buckle) زمانگ آنت۔ مزن نامیں نپولین ہم ہمے زمانگ آنے زندگ آت۔ اے گوریچانی امریکہ آنت۔ یک نہ کٹلوکیں استانے۔ کمیں شیلسوگ ہو سٹین، (Schleswig Holstein) گیگان، کنان بچارات مئے دودمان چے گشتیت؟ انسان، دودمان جتا نیں ویل ہو اقעהاں پُر انت۔

بس ایشیابیدگہ بچ نیست انت چوش کہ دیمروی بوہگا انت بنی آدم حون رپیچی، تھاوش کامی، وشنودی درگیجگ، جہد، کنگ آنت۔ اے یک راستی یے۔ چے اے شما زان ایت کہ ہر کس کہ زیات گران مہذب انت آہم منکہ زیات بے جھمیں قصابے۔ اے گپ راست بوتگ کہ انسان پہ حون، ٹنیگ انت آئی ٹن روچ پہ روچ گیش بوہاں انت۔

کوہنیں دور ہزار مانگاں حون، گورہما وہدہ تا چینگ بوت آنت وہدے انساپ، لوٹ، گزر ہمے بوتگ آت۔ مرچی ما ایوکا پہ مشکولی، حاترا لے گناہانی حوناں ریچگایاں گوں پھر، شان، سینگ، میک کنان، تراں شما کمیں انساپ بہ کن ایت۔ چے اے پیمیں کرد بنی آدم گری، راہبندانی، رد، آنت؟ لہتیں مردم گشتیت کہ

روم راجد پڑے کا راست قلو پیٹرا و تی مولدا نی جان اے سُہر، سوچن جنگ نے شوق
داشناگ آت، آہانی چیھا لال گوش داران اے بازو ش بو تگ آت شما گش ات کہ آپ
منگ، نز لے زمانگ آت مگہ اے راست انت کہ مرچی ایں زمانگ، زلم، جبر
شہ آزمانگاں باز گیشتر انت۔ راجد پڑے تھا اے دور، زمانگ گوں سیاہیں لبزاں
نبشته کنگ بیت۔ پے شما گوں راستی اے اے گشت کن ات کہ بنی آدم شہ اے زلم،
جبر، رکینگ بوت کنت؟ شمعے گشگ ایش انت کہ بنی آدم، راجد پڑے گپ،
شاہدی اے نہ دنت، اے دراہیں گپ پوتاری آنت۔ اے بزاں راجد پڑے راستی اے را
بئے نہ کنگ، یک جہدے۔

ایشی رند یک نوکیں با پاری دنیا یے، بندات کنگ بیت کہ گوں دراہیں
حساب، کتابے شری آں دیما کیت، آئی کمکا یکیں ساعت، ہمک جست، پس
رسیت انت۔ یک شیش " محلے" جوڑ بیت، ہے آوشیں روچ بنت وہدے ما گوں
تاہیر، ایکنی، زندگو ازینت کرت کنیں۔ بے شک اے گپ، ہچیں ضمانت
ئے نیست (اے منی و تی حیال انت) بلے وہدے ہمک گپ گوں چار، بیچار
، کنگ بہ بیت گڑا پد انسان، کر، ادگہ کجا مکار پشت کلپیت بلے اگاں دومی نیمگا چارگ
بہ بیت گڑا ہمک چیز شر، جوان گندگا کیت بوت کنت کہ اے یک پیشی، شما سگ
انت مہ کن ات بلے پدا شما عادت کن ات۔ ایشی زیان پے بیت؟ (ادا ہم و تی
حیال، پدر کنیں) مہلوک و تی دل، شگر گر آنت کہ آ دراہ یک پیم آنت۔ گیش مردم
داں چنکس حدابے و کوب بنت، آیک ساعت، مداری یے، دام، کا ینت۔

من آ وہ، پچ حیران نہ باں اگاں یک ساعت، کسے یک سلا ہے پے

شرپ داریں مردمانی رکینگ، ہاتر ادیما بیماریت گوں پھر شان، مہلوک، گشیت، شرپ داریں مردمان! چے اے شرنہ بوتگ آت کہ ما اے دراہیں نظام، را گوں کار، راہبندال لگت جنیں، اے دراہیں حساب، کتاب، شیطان، دست، بدئیں۔ ایشی رندا پدا ماما یکبرے وابانی دنیا، ایرکپیں،۔ اے انسانے تب، میل، انت، اے وڑا گنگ، پچ باکے نیست۔ یک دگ بے وکویں حیا لے اے ہم است، انت کہ انسان ہرجاہ، ہروہد، تو ری آ کجام ٹک، راجہ، بہ بیت و تارا، خوش پیش، داریت کہ ہما شہ درستاں زیات زانت کار، انت، ہمانی حکم زورگ، بہ بیت بازیں، وہد، آوتی، واہشانی، ہلاپ، انچیں را ہے گچین کنت کہ آزر، او داوی، پاندگ، گندگا کیت، انت، باز برا آئی، اے گچین راست، ہم بیت اگاں کسے، آجوئیں، واہش کسے، وہی، تب، لوٹ، اوں چنکدر ترسناک بوت کنت؟ باز وہد، کسے، نیکیں، نیت، ہم کسی، واسٹہ مرگ، مسناگ جوڑ بوت کنت۔ شہ درستاں زیات پاندگ، گپ، ہما انت، کہ شہ نگاہاں چیر بہ بیت تہ شر تر انت، اے دراہیں گپ، گوں دُور چاری، ہمگز پچ، انت، گچین بود، ڈس، دینت۔

اے گپانی آسر ہے پدر بیت کہ مردم، راوی، دلپسند دیما دارگی انت۔ انسان، بنیاتی ایں لوٹ آجوانی انت، آوتی تب، رداد، بیما روج، لوٹیت۔ بلے اے لوٹ، گچین، چے انت۔ اے ایوکا شیطان زانت۔

(8)

شما کندگاءات، به کندات، هشتری، آبہ کندات ہاہا۔

مگہ بلکہ شما اے نزان ات کہ راستی، چین یک بے مانا تیں لبزے شما بہ
گش ات شمارا پے دوست بیت۔

شہ سائنس اے زانگ بوتگ کہ چین، آجوانی بے وکوبیں گپ آنت۔
بلے کمیں بوشت ات! من وتنی باروا چیزے گشگ لوٹیں اسل، من باز
لگور، ٹرسو کیں مرد مے اوں من شمارا اے گشگ لوٹگ، ات اوں کہ کس نزانت کہ
کجام چیز آئی واسنے نپ انت، کجام تاوان مناسائنس، یک درونت یے مروچی ہم
یات انت۔ اگاں دراہیں واہش، حیالانی باروا چار، بیچارے کنگ بہ بیت گڑا آسر
ہے درکیت کہ اے دراہ حیالی ایں گپ آنت، اے پیمیں حیال پرچہ ودی بینت؟
کسے، مجک اے پیمیں بے سر، پادیں گپ پرچہ درکنت۔ اے سدرادھ حساب،
کتاب، حکمیں فارمولائیے۔

انسان، دل، تھا جتا جتا تیں واہش سرچست کن آنت۔ کہ آہان، آوتی
پسند، رد، چاریت۔ آیک حاصیں پکر، لیکھے، جھگیر بیت، اجب اجیں گپ
جنگ بنائیں۔ شما پے گش ات، اے باروا؟ بیانت! پکر کناں کہ سنگ، باریں
زراگ لگیت یا نہ۔۔۔

ہاں، گڑا بزاں شما فیصلہ کرت مئے پسند یک سیت ء نپے ؋ رادیما ایر کنگ نہ بوتگ ء دیما آرگ نہ بوتگ۔ باز برا بے و کو بیں فیصلہ رندا جوانیں آسر ہم دینت۔ وہدے ما کا گدء زوران ء حساب ؋ لگت آں (ء اے راستِ انت کہ انسان قدرت ء کاراں پوہ نہ بیت ء نہ کہ کدی رندا پوہ بیت کنت) گڑا اے پیمیں وہدء اے نام گلپتیں واہش و ت پشت نہ کپ آنت۔ پرچہ کہ وہدے یک واہش ء غلب یے ء پیلوی ء اڑاندے و دی نہ بیت گڑا پدا اے واہش پشت نہ کپیت بلکہ یک فسادے جوڑ بیت۔ بلکہ اے سبب ہم بہ بیت کہ ما شہ ساری ء اے باروا دل پہک نہ تیں ء اے پیما شہ و تی کارء ماؤ تا تاوان رسین ایں۔ اگاں ماؤ تی پسند ء باروا شری ء سرا چارء بچار بھار بکنیں گڑا مارا و تی واہش گلگیر کنگ کپیت۔

توازہ ء ابید روچے نہ روچے اے حیالی ایں ماطری الٰم کپیت انت یک درورے اے پیم اوں استِ انت کہ اگاں من کسے ؋ بے شر پی ؋ کنگ بے لوٹیں گڑا منا آئی حاترا ہم یک حاصیں وڑی ؋ گوں کار گرگی کپیت۔ اے جاہ ء منی آجوئی بلاس بیت۔ حاص کن اے پیما کہ من و اندر گیں ء گران مہذ بیں مرد مے اوں ء وڑے نہ وڑے ء من ڈگری یے ہم گپتگ۔ و تی سی سال ء کر دء باروا من ہے دمان ء حساب دات کنیں۔ گپ ؋ گونڈ گران اے کہ اگاں منے کر ڈچ کار مہ بیت گڑا اے کارء تھا ہم و تی مجگ ؋ سر ء پیٹاں کرت کنیں۔ اسل ؋ گوں مجگ ؋ کمک ؋ ماؤ تی گوستگیں گپانی یات کنگ ؋ جہد کنیں ء جتنا تیں جاوراں گوں جتنا تیں ویل ؋ واکیہ آں دیم پہ دیم بیں اگاں ماؤ تی و اہشان ء حساب ؋ کتاب ؋ رداء تول بکنیں گڑا مارا باز تھملیں پسپور سیت ؋ ایشی و استہ ما پہلی ہم لوٹ ات نہ کنیں دل مہ لوٹیت ہم اے آسر مارا قبول کنگی کپیت۔

ادء رسگء گول راہ کمیں لگ بیت بازاں ما یک بندیں دلکھے تھارستگیں۔
عزت منداں! من کمیں وقتی حب زانشی درشاں کنگ، اوں منا پہل بہ کن
اٹ۔ داں چل سال یک تھاریں تھے خانہی بند بوہگ، آسر وہیں درکیت انت۔
چے شامنی مدت دلبڈی کرت نہ کن ات؟ شما جوانیں کھوی مردم ات پرے حاترا
من اچ شما جوانیں امیت داریں اے یک ابرمی گپے کہ مردیں آدم کمیں گرم سر بینت
اٹ۔ وہے کہ اے گپ دیما احتگ کہ انسان، زند شہ جوش، جز بگ، سر رچ
اٹ۔ داں اے حد کہ آئی آسرا یوکا صفر پشت کپیت۔ زند یک راستیں را ہے
شت نہ کنت آئی تھا جاہ جاہ، پیچ، تاب، موڈ کاینت۔ منار ازندگ بوہگ، واہش
اٹ، بوت کنت اے واہش، تلب ایوکا پیستمی بھر بہ بیت۔ بلے ایشی تل، توکاں
چارگ الی اٹ۔ انسان، فطرت گوں پیلویں ہستی، کار کنت روہم بہ بیت بلے
ہمیں پیم اٹ۔ من اے زاناں کہ شامنا گوں رحم دلی، چارگ، ات نوں شامنا اے
پسونے بدے ات کہ چے من ہم نکہ شتگ اول کہ شہر کس، رحم، پنڈگ، بہ لوٹیں؟
چے کسے وقتی واسٹے کمیں رعایت ہم تلب کرت نہ کنت منا حساب،
کتاب، سرا باور انت، من شمارا ثابت کنیں، پیش داریں۔ بلے یک رندے پدا
دست بندی کنیں کہ یک وہے انجیں کیت کہ مردم وقتی گوست، تھا سر ک دنست
، چاریت، اے زانت کہ آئی کجا کجا ردی کر گت۔ بے شک اے بے وکوبی یے۔
بلے منی واجہ!

اے یک شریں عادتے۔ اے ترا مہلوک، دیما مزن کنت، مہلوک ترا
دوست داریت۔ انسان لوٹیت کہ مہلوک آئرا بچارت، دوست بدرا آنت۔ بلے
ہمک گپ، یک حدے بیت۔ مردم زیات دلکش، ڈولدار گندگ، جہد،

کو شست ء باز براں شرمندگ ہم بیت انت۔ واجہ آں! مااگاں بے گشاں کہ انسان نازانت نہ انت (بس یک چیزے یات دارگی انت کہ اگاں انسان ء عقل نیست گڑا آکے انت کہ عقل ء زانت ء دواہ ء کرت کنت) ہاں اے گشت کناں کہ انسان بازنا شلگر انت۔ اسل ء منی حیال ء اے چوش انت کہ اے دو پاد والا نیں نا شلگر انت مگہ اے ہم بس نہ انت۔ ایوکا ہے حرابی آئی تھا نہ انت۔ آئی مسٹریں حرابی آئی بد اخلاقی انت ء اے حرابی شہ شلسوگ ہولسٹین ء (Schleswig Holstein) زمانگ ء آؤ کیں ہارء وہدء پیدا ک انت۔

اخلاقی بدرنگی ء کورڈ ہنی، شہ زمانگاں اے گپ پڈر بوہان ء پیدا ک انت کہ کورڈ ہنی شہ اخلاقی نзорی ء زیات تاوان دنت۔ انسان ء راجد پترء بچاراٹ شمارا چار ء تپاس ء ہاترا پچیں چمؑ ء روژنا نیں ذہن یے پکار انت چے شما مزنی ء مڑا ہے واہش ء داراٹ؟ پہ درور رہوڈ زء (Rhodes) مز نیں ء بُر زیں بُت ء بچاراٹ کہ وقی جوانیں حیالانی ردم ء مسٹر انائے وسکی، گشیت کہ اے یک انسان ء جوڑ کر گلیں کارے نہ انت۔ ایش ء را ابرم ء شہ وقی دستاں جوڑ کر گ۔ ایشی تھا بے حسابیں رنگ مان کنگ بوٹگ، چوش کہ ایشی سنگانی تھا دزین ء رنگ ہوار کنگ بوٹگ آنت۔ اگاں کے یک حاص تھرے پوشا کے گورا بہ کنت توری آ اردوی بہ بیت یاس مہلوک ء، آئی امر ہر چنکس کہ بہ بیت ء کیمٹ ہم گران بہ بیت یا ارزان بلے اے بے پوشا کیں بُت بے مٹ انت، مطلب اے کہ گران ء شہ گرانیں پوشا ک ایشی بے پوشا کی ء دیما اوشتات نہ کنت۔ اے شہ بندات ء داں گلڈ سرا یک لازوالیں انداز یے۔

گپ ء گونڈ کنان ء اے کہ دنیا ء راجد پترء بے حسابیں کسہ است آنت۔

ہم نکس کہ شما آئی بارا حیال کرت ہم نہ کن ات۔ اے دراہیں کسھانی تھا یک جوانیں
بحث ہترانے پنھان انت، آئی یک یک لبزے شمارا حیران، ہمکہ کنت۔ ویلانی تھا
ہمک روچ بلکنہ ہمک ساعت، گیشی آگے انت ہے حال با اخلاق، زانت
کاریں مردمانی انت بازیں عالم، گران سنگینیں مردم کہ انسان، درد، مارا انت
آہانی زند، یک مول، مرادے بیت، دنیا، تھا گوں مہر، نشانی، وقی نام، روزنا کن
انت۔ بلے اے پیم، ہم بیت کہ اے وڑیں مردم شہ وقی نامداری، ردیں سیت، نپ
چست کن انت، مردمانی بیسے، بلاس کن انت۔

نوں من اچ شما یک جست، کنیں اگاں کے بازیں جوانی، شری آنی
واہنند بہ بیت گڑا ما شہ آئی چے، امیت بداریں؟ آوشی، دریاء، بدیت، شہ وشی، ناق
کنت۔ آئی دیم سہر تریت اے پیمیں مردم زوت مالدار بنت، پدا آہانی کر، او سپگ،
ورگ، ابید، دگہ، پچ کارنہ بیت نوں آمہلوك، رابے، وکوب جوڑ کنگ، لیب، دست
گٹ بیتنت، انچیں کارکن انت کہ شیطان گوش گیپت۔

شمار الہما منی سرا زہر آگے انت (اگاں شما گوں من تپاک بہ کن ات)
کہ کسے، رامنی گچین، سرا ایراد گرگ، حق نیست۔ شما یوکا وقی رضا، واہندا ات۔
قدرت، قانود، منی واہگاں یک نیگے ایر بہ کن ات اللہ شماراوش بہ کنات، منی
مہرواناں!

اگاں حساب، کتاب، راہنداں، چارگ بہ بیت گڑا منے منشاء، سرا پچ
یک واہش یے پلی بوت نہ کنت۔

زیاتاں زیات دو، دو چار دیما کیت اگاں پدا حساب کنگ بہ بیت۔ پدا
ہے پسوسیت۔ چے آزادیں مرضی، منشا، ہمیش، را گشت?

(9)

دوستیں سنتاں! تو ازہ کنگ منی عادتِ انت، من اے ہم زانیں کہ منی
تو ازہ شریں تو ازہ نہ انت۔ بس ہے بزانِ ات کہ پوتاری، من ہیل کر گتگ و تی
دل، وش کنان، کسے، ترپشیں گپ، گشگ، منی دل وش بیت۔ لہتیں جستاں منا
داں پونز، رسینگ پے شما ایشانی پسو، پوشی منا دیت؟ گمان بہ کن ات شما کسی،
ہیل، عادت، شہ آئی دور کتگ لوٹ ات، سائنس، رید، ایش، راشما شرکیک ات
بلے شما زان ات کہ اے وڑ چون بوت کنت۔ ایشی ابید شما و تی گپ، سرا او شتاگ
ات شما اے چون زانت کن ات کہ دوہمی مردم اوں گوں شما تپاک کنت، شمنے
گپ، مثیت؟

گپ، کمیں گونڈ گران، من اے گشگ لوٹیں کہ شما چون زان ات کہ آچیز،
کہ شما لوگ، ات، شہ آئی آتر، ہم پاندگ ریت؟ نادر اہی، بُنڑ، رسگ، پیش شما چون
اے آسرارستگ ات کہ اے جیڑ ہے، گیش، گیوار شمنے رما، شتنا نی تھا انت۔ نہ ایوکا اے
کہ اے علاج آترادگہ زندے دنت بلکہ اے دراہیں بھی آدم، کار، کیت۔ داں
اُون، ہما آسر کہ شما پکھم اتگ آیوکا شمنے گمان انت راست بندیں منطق رداء اے
راست بوت کنت مگہ انسان، قانو، رداء نہ۔ نوں شما الما اے گپ راست
مارا اتگ کہ منی مجگ شرشر نہ انت۔ شمنے مٹت وار باں اگاں شما منا و تی حق،

چیزے گوشگءِ موهء بدئے ات۔ من گوں اے گپءِ تپاک کنیں کہ انسان بنیاتی
لحاظءِ شرتریں جناور انت۔

اے جناور ردی کنگءِ ہم چکءِ پدنہ بیتءِ اے یک انجینئرے کارءَ
ہم کنت چوش کہ شما شہ آئی نوک نوکیں دگ جوڑبہ کنائیں ات بلے اے ایوکا یک
گولائیءِ تھا بوج لوٹیت بزاں دگ جوڑکنگءِ وasta کہ ہماحدءِ ابیل اڑ دیگ
بوٹگ انت آئی عقل بس یک جا ہے اوشتاگ۔ ہماوڑا کہ لکیرءِ پکیر۔ برے
برے آئے حیال کنت کہ اے دگ جا ہے وروگءِ انت بلے کجا؟ اے نزانت
اے چنکس دزاج انت ایشی دوری چنکس کم یا چنکس زیات انت۔ آئی واس्तہ
اے زانگ بس انت اے دگ جوڑکنگی انت۔

اسلیں مولءِ مراد اے اوں بوت کنت کہ وقتی زہگءِ راشریں واندگے
جوڑبہ کنت۔

بلے انجینئرنگءِ نا۔

آئی مجگ ہے پیمیں گپاں گوں سرءِ پیطال انت پرے ہاترا دراہیں
حرابیں حیال آئی مجگءِ کاینتءِ رونت۔ انسانءِ رانوک نوکیں راہ در گیجگءِ
شوچ بیت انتءِ ایشی تھا پچ شک نیست۔

مگہ اے ہم راست انت کہ آئرا پرشتءِ پروش، تباہیءِ بر بادی ہم
دوست بیت۔ (بلکہ گنوکانی پیمیں کار آئرا زیات شرگ انت) یک ماڑی یے
جوڑکنگءِ وہدءِ آئی دلءِ حراب حرابیں حیال کاینت۔ کئے بزانت، آئرا ماڑی ہے
حوالی ایوکا شہ دورءِ وش بہلگ انتءِ آئی کرءِ روگءِ آئرا بہ تُرسیت۔ اے ہم بوت

کنت کہ بان ۽ ماڻی جوڑ کنگ ۽ آئرا شوق بہ بیت بلے آئی تھا نندگ مه لوظیت۔
ہے زانگ بیت کہ آئی ماڻی جوڑ کنگ ۽ رند ہے واہش بیت کہ اودا کرم ۽ لوگ ۽
جن ۽ دیہہ بہ نند آنت یا گڑا بز ۽ میش گوک ۽ ڈگی بہ بنت۔ بلے منی حیال ۽ مورینک
گوں و تی سُر ۽ پُر اال شتر ترہ بیت۔ آے بان ۽ ماڻیاں زیات دوست دار آنت۔ کہ
شہ تھا بلاس بوتگ آنت ۽ اودا ہاک ۽ مز نیں کسا سے جم بوتگ۔

اے پیمیں جا گھہ ۽ مورینک گوں وش دلی ۽ تڑ آنت۔ شہ اے پیمیں سُر ۽ پُر ۽
زانگ بیت کہ آہانی تب ۽ وشدی ۽ واہش چنکدر محکم ۽ بُرز آنت، انسان یک غیر
سبخیدگ ۽ لگوریں مہلو کے آشطرنخ ۽ لیب ۽ دوست داریت بلے آئی آسرانہ۔ مگہ
گوں باور ۽ گوشگ نہ بیت۔ آایو کامول ۽ مراد ۽ منزل ۽ رسگ ۽ جہد ۽ کرت کنت۔
دوہی لبڑانی تھا یک حاصیں فارمولائیے چوش کہ دو ۽ دو چار ۽ نیمگا روگ نہ لوظیت۔
چے اے راہ مرگ ۽ نیمگا روٹ؟ بہر حال انسان اے آسرار رسگ نہ لوظیت۔ من ہم شہ
اے آسرابا زثر سیں۔ مردم ۽ را اے حق ۽ دیگ بوت کنت کہ آحساب ۽ کتاب ۽ باروا
جست ۽ پُرس بہ کنت ۽ یک آسرے ۽ بہ رسیت۔ آزِر انی تھا آپی جہاز ۽ رپتا راء ہم
زانت کرت کنت ۽ اے پٹ ۽ لوٹ ۽ وتا ہم بہادات کنت۔

۽ سوبمندی ۽ واسطہ چے چے نہ کنت۔ آئرا اے وسوسگ ہم بے وار کنت
کہ اگاں آئرا او تی پٹ ۽ لوٹ ۽ جہد ۽ تھا سومندی یے رست گڑا آئی رند ا آچے
کنت؟ پوریا گروہ دے و تی کار ۽ کرنت گڑا آئرا او تی مز ۽ ودار بیت۔ مز ۽ رسگ ۽
گوں آشری ۽ سرا آپ ۽ لاپ بنت۔ کوکار ۽ جگا ۽ ڈوہداری ۽ سبب ۽ پلیس تھانہ ۽
برگ بنت ۽ دان یک پتگنی ۽ شہ آہاں سکیں کار گرگ بیت۔ اے دراہیں ڈکھ ۽

ویلاں ابیداں مردے کردا گہ راہ نیست، پدا ہم وئی مول، مراد یا منزل، رسگ،
رندے زانگ بیت کہ ردی کجام جا گہ، بوتگ۔ بندات، آگوں مز نیں حب بیے،
ماریت کہ آیک حصیں منزلے، نیمگاروگ، انت۔ بلے وہدے آوتی منزل،
رسیت گڑا پکر کنت کہ آئی مپتہ وئی وہ زیان کر تگ اگاں آاے پیمیں پنگانی تھامہ
کپتیں گڑا شترات۔ اسل، انسان یک توازہ ایں جناورے۔ اگاں جناور گشگ شرمنہ
لگیت گڑا ہے پیمیں دگہ لبزے سر پد بہ بیت۔ حساب، کتاب، ردمی منطق ہے
گشیت پے دو، دو گشگ یک بد تمیزی یے؟ دووار کہ دو، جمع بہ لئنے، پسو چار
بیت۔ گڑا اے بے ایمانی یا بد تمیزی گشگ نہ بیت۔ ہے مارگ بیت چوش کہ
یک چار پادوالائیں جناورے دو پادانی سرا او شتا تگ، ایندگہ دو پادو تی سر زین،
ایر کر تگ، کنگ، انت۔ من مٹیں کہ دووار دو، جمع کنگ، چار کیت انت
بلے اگاں ہر یکے، را آئی پیلویں حق دیگ بہ بیت گڑا بردے پنج اول بیت کنت کہ آ
یک اجب، دل، چسپیں، چیزے بیت۔

مگہ تو وئی حیال، لیکہ، سر انچو چیا پھر بندے کہ ہرچی تو پکر کر تگ ہماراست
انت دوہی لبزانی تھا، ہما گپ، تھا کہ تو گشے دوہی، پاندگ، انت، ہے پیم بیت۔
چے اے حیال، تھا ردی بوت نہ کنت؟ بوت کنت دوہی دگ، پیکی، پکر
کنگ، انت۔ آتر ایڈ ونچر، حب بہ بیت، آبہ لوٹیت کہ آجنا لے، آماچ بہ بیت
داں کہ کمیں دوہی مزگے، اول آشنا بہ بیت۔ بازیں مردم مشکلانی واہگ دار بنت،
شہ دنیاء مردم ا جتا۔ آمہر کن انت گڑا چوگشے آیک مز نیں پریشانی، آماچ بوتگ
انت۔ دنیاء راجد پتر شہ اے پیمیں بے کار یا وانا کیں کسھاں پڑا نت۔

شما ایوکا اپچ وتا جست بہ کن ات کہ شما پے لوٹ ات۔ چوش کہ منی و تی
حیال انت من و اے گشیں کہ وش حالی، حیال ہم یک بد نیتی پکرے۔ برے برے
اے حیال و شی، امارگ، ہم دنت بلے اے واب پرشیت۔ منا گوں و تی والینگ، لاچائی،
بچ پیمیں جببے نیست۔ بس منا شہ و تی گیر مدامی حرابی، ترسیت انت۔ اے گپ، بچ
بیسے نیست کہ کجام و ہدء یک دم منی مجگ حراب بہ بیت۔ منی تب یک ڈرامہ یے، وڑا
شہ بازیں چیزاں سر رتچ انت کہ آہانی تھاناق، سوت، توازہ، درد، کھڑک، زلم، ہوار
قدرت، انساپ، زلم، آسر، بزاں ہر پچی، پڑ انت۔

من اے ہم زانیں کہ شیشگ، ماڑی، تھا نندگ، پے منتبل انت،
مہلوک، گپ، ایراد، شک، دگہ دگہ انسان شہ و تی حق آں بہہ پدمہ کنزیت۔ اگاں نا
گڑا نزوری، لگوری، گیش بُوان، روت۔ مجگ شری، سرا کار کرت نہ کنت۔ منا شہ
دیریں وہدے، اے سما بوہگا انت کہ شیواریں مجگ، زوال انسان، بد نہتی انت۔
ورنا نئیں مرد ہما وہدا پھر بندیت وہدے آوتی مول، مراد، سوب مند بیت۔
بیداریں مجگ، زانت کاری اے آسر، رسینگ، مک دینت کہ دو جمع دو چا بینت۔
اگاں شما حساب، کتاب، رداء، اے گپ، راست سر پد بیت گڑا دگہ پے پشت
کپیت۔ بس و تی پچیں مارشتنی نیمگا دلکوش گور بہ کن ات۔ و تی زانت کاری، را
چا بک جنان، آگاہ بہ کن ات۔ ہمے جبرگ شمئے زند، تھا یک دگہ جحب، جوش،
جبز، گے و دی کنت شہ بد نی سزا، شتر دگہ بچ علاج نیست۔

(10)

شیشگ، لوگ، نندگ، ابید پے شما اے زان ات کہ آئرا زیان نہ رسیت؟ ایش، ارکسے نظر نہ کنت، کسے پلینڈی، دژمنی، جہد نہ کنت؟
کمیں پکر بہ کن ات! اگاں اے ماڑی یے نابلکنہ مُرگانی جا ہے بہ بوتیں
گڑامن لاپ لیٹ کنان، ایشی تھاشنگ آت اوں داں کہ شہ ہور، رکینگ بہ بوتیں
ات اوں۔

ایشی ابید ہم من مُرگانی جا ہے منت، نہ گریں کہ آئی منا شہ میشگ، پچ،
مین، رکینت شمار امنی سرا باز کندگ آہگا انت کہ من یک مُرگانی جا ہے، را یک
جو انیں ماڑی، درولیگ، اوں۔ بے شک انجش انت اگاں ہور، شنگ، تھا
یک رکینگ، جا ہے بہ رسیت گڑا شنگ گرگ مہ بیت؟
بلے اے گنوکی، پے علاج کہ من اے پیمیں بے کاریں گپان، وقی زند،
مول، مراد جوڑ کرتگ۔ اگاں کسے پکائیں، محکمیں ماڑی، نندگ لوٹیت گڑا بہ
نندیت مناوہ ہے، وڑیں جاگہ دوست بیت۔

شمار امنی ذہن، تب، بدل کنگ، واسთہ مز نیں جہدے کنگ لوٹیت
اگاں شمار، ہمّت است گڑا کمیں کوشست بہ کن ات، بہ چار ات باریں۔ پدا ہم
اے وہ، پہ من ماڑی نابلکنہ مُرگانی جاہ شتر رانت۔

”شیشگ، ماڑی“، یک وشیں وا بے۔ بلے گنوکیں حیالانی رداء قدرت،

قانون دہے گشیت کہ اے یک ایکٹمنیں جا ہے نہ انت۔ حیر! شامنی حیال ہلکہاں
بل ات۔

شمارا گوں اے گپاں پچ کار نیست۔ شما پدا کندگ ات۔ انجش انت
ناں! بے کند ات شری ہ سرا بے کند ات۔ گوں دل ہ میل ہ منی اے تو ازہ ہما وہدہ ہلاں
بیت کہ چیزے منا پہ ورگ اہ بر سیت۔ اے گپ ہ سرا دگہ پچ بوت نہ کنت۔ پرچہ
کہ اے ابرم ہ لوت انت وہدے انسان سک گرٹنگ بہ بیت گڑا آئراناں ہ ابید دگہ
پچھی گندگا نیت۔ من پچ پیا اے نہ لوٹیں کہ ہزار انی سال ہ پڑھے ہے سرا منا یک ماڑی
یہ دنیگ بہ بیت۔ کہ آئی ڈن ہ ڈاکٹر عنام ہ بورڈے جنوک بہ بیت۔
ایشی جاہ ہ منا گری ہ پد منٹکی ہ تھا نندگ زیات وش تربیت۔

شر! شامنی اے حرابیں ہ گندگیں حیالاں گمارہ کن ات ہ منا یک نیکیں
را ہے پیش بدار ات۔ من ہمارا ہ سرا روگ ہ جہد ہ کنیں۔ شما بلکہ ہے گش ات کہ
اے تئی کارے نہ انت۔ من ہم شمارا ہے پیمیں پسودات کنیں مرچی ما یک سنجیدگیں
بن گپے ہ سرا گپ ہ تزان کنگ اے ایں بلے من ہے مارگ اے اوں کہ شامنی نیمگا
دلکوش نہ کنگ ات۔

شمئے و تی تب۔۔۔ من ہے سر پد بنیں کہ من شمارا نزا نیں نوں من و تی
تھا رونگی ہ لکبیں ہ تھا بند بوہ گا روگ اے اوں۔

بلے داں وہدے کہ منی تھا زندگی ہ یک بزمیشے است انت، من پچ
ماڑی ہ جوڑ کنگ اہ بہر نہ زوریں۔

اے حیال دارگ بہبیت کہ من شیشگءِ ماڑی پرے ہاتراً کمار نہ کرت
کہ دگہ کے چم ہماں سراسک اتنت۔

منا مال ۽ مڈی ۽ تماہ نیست۔ من پرے ہاتراے پیمیں حرابیں جا ہے
دوسٹ کرت کہ کسے آئی نیمگا گلگوش گور کرت مہ کنت۔ من اے پیمیں ناپا کیں واہش ۽
کدی ہم وقی دل ۽ جا گہ کنگ ڦنتیلیں کمنی ابرمی ہیل ۽ زیانے بہ رسیت۔

اے منی بد بھتی انت کہ واہش ۽ لوٹ منی مشاء رداء بند دنیگ نہ
بوتلگ انت۔

چے اے واہش من ووت ودمی کر گت؟ چے منا ہے ۋڑو دمی کنگ بوتلگ کہ
ہمک شریں گپ ۽ تھا چیزے ناچیزے حرابی دربے گیجیں؟ من ایش ۽ ارنہ من ایں۔

من شمارا گشگ لوٹیں کہ اے ”تھہ خانہ“ ۽ تھہ منی دم بند بوہگا انت بلے پدا
ہم من ہمدا زندگو ازینگ ۽ لاچار اوں من شہ ہے گنمام ۽ تھاریں تھہ خانہ ڳوں شما
گپ ۽ تزان ۽ اوں۔ بلے منی زبان بند انت اگاں وہدے منا شہ اداد رآ ڳ ۽ موہ
رسٹ گٹرا پدا شامنی گاں ۽ گپتا راں شری ۽ سراش کرت کن ات۔

(11)

کسہ گونڈ! ٹوک چوش انت کہ چیزے ناچیزے کنگ شر تریں گپے
استارانی علم، رد، زانتکاری، آگئی یک مصیبت یے۔ یک گنڈے نندگ شہ
اے گپاں مردم، رادورداریت۔ منا بے تسبیں مردم دوست بنت بلے پدا ہم منی
اے واہش نہ انت کہ من آہانی جاہ، بگریں (بلے پدا ہم آہان، شر لیاگ منی
لاچاری انت) من اے نہ گشیں کہ تھاریں بانے، تھاندگ یک شریں گپے،
بلے من ہروڑا ہم انندگ لوٹیں۔

من اے ہم نہ گشیں کہ اے جاگہ، کہ من نشٹگ اوں۔ اے جنٹ، گلکرے۔
مگہ چیزے ناچیزے و جتنا انت۔ یک انچیں جتا نئیں چیزے کہ منا شر لگک، انت۔
من شمارا دگہ یک گپے گشگ لوٹیں۔ شہ آئی بلکنہ شام منی گپ، شر تر پکھم
ات بہ کن ات۔ آنسخہ ایش انت کہ ہرچی کہ من شمارا انوں گشتگ، من آئی
سر اواشنا تگ اوں۔ من سو گندی وڑا اے جار، جنیں کہ من ہرچی گشتگ، ہرچی
نویستگ آسد درسد راست انت۔ (منی و تی حیال، رد،) چوش کہ من گوں پیلویں
بیسے، ایشی راستی، گپ، کنگ، اوں بلے ایشی ابید ہم شک، یک کرمے منی مجگ،
چونڈگ، انت۔ کہ من بلکنہ جا ہے زیات و تی نزانت کاری پیش داشتگ۔

نوں شما جست کن ات کہ اگاں ترا کمیں شک است آت گڑا تو اے پیمیں
بے کارء بکواسیں گپ چیان بشتہ کت ؟

منی دل لوٹیت کہ من شمارا داں چل سال اے یک تھہ خانہ ہے، تھا بند بہ کنیں ء
جست بہ کنیں کہ نوں بے گش ات، اے جیڑہ، باردا یک انچیں مرد مے کہ داں چل
سال اے آئی محگ بے کار بوتگ۔ اے پیمیں جاور، آدگہ چے گشت کنت ؟
”اے دڑاہ بے شرمی، بے عزتی، گپے نہ انت“، شما بلکہ ہے بے گش ات
پڈا ساعتے، رند سر، سرینان، گش ات۔

”تئی حون سرد بوتگ، تئی زند اوشت، آماچ انت۔ راست بندی، وڑا
ایشی، گیش گیوار بہ کن، شریں وڑی، زند گواز ینگ، رپک، ہیل بہ کن“، تئی بُرزہ
بلندیں حیال بے ادبی، وتنی سرے بیسے، راچے بہ گشاں، مزگ، گپ ایش کہ
وتنی اے گپانی سرا شرمندگ بو گپ، جاہ، تو پھر بندگائے۔ کسی، سرا ملنڈ کنان،
وش بئے۔ بے سر، پادیں گپ کنئے، سر پد بئے کہ من مز نیں نیکیں کارے کرتگ۔
تو گوں پھر، اے گشے کہ من شہ کس، نہ ترسیں، دوہی نیمگا مہلوک، دلانی تھا جاگ
کنگ لوتئے۔

یک نیمگے تو پوچھے ایراد گروکاں دنناں دڑش نے، دوہی نیمگا آہان، وش
کنگ، جھد، ہم کنئے۔ وہدے کہ تو تشن، وش تبی، مانا، ہم نزان نے۔ تو یک
مز نیں مشکلے، دیم پر دیم بوت کرتگ آتئے۔ بلے تو دپ، چوٹ کنان، گشے ”منا
پچ پرواہ نیست“، بوت کنت تو یک ساپ دلیں انسان نے، بلے و تارا کم لیگ،

شرب داری نگواہیت، دوہی آنی دیماوتار امپتہ دردوار پیش دارگ جھڈے کئے۔
تو بازیں گپ گشگ لوٹ نے بلے گشت نہ کئے۔ چور وبا ہے ڈولا شہ مردمائی
وتارا چیردے تو وہی شیواری پیش دارگ لوٹ نے بلے تو وہ نزان نے کہ من
کجام پڑھوئی زانت کاری پیش بداریں۔ تئی مجگ داں حلّی و کارکنت بلے دل
تھا رہ منجرا انت۔ اگال دل گیرہ بیت گڑا توکدی دیمرنی کرت نہ کئے۔ وہی دل اس اپ
بدارہ منیت نیک ہے سوب مندی راز انت۔ دوہی آنی کارہ تھا دست ما نجھی گپ
گپ سر ادڑوگ بندگ یلہ بدے۔

من و تارا ہے ڈکنگ مز نیں جھدے کر تگ۔

چل سال گوستگ شہ پرش یک تلے یکشلا تئی توار آگہ انت۔
اے ڈنگ یاتل من وہ جوڑ کر تگ پرچہ کہ منی کرڑا پہ کنگ و دگہ پچھی نیست۔
حیرانی گپ ہمیشہ انت کہ اے دراہیں چیز منی دل آنت ہنوں ایشی اے را
یک ارزش داروکیں نمیرا نیں لبڑا نک یے دڑو شم گپتگ۔

بلے چے شمارا اے باور ہم است انت کہ من اے دراہیں چیزاں نبشتہ
دڑو شم ائمہ شمعے دست دئیں۔ داں کہ شامنی بلاپ گام گنج بزور ات؟ نوں دوہی
مسله اے دیما کیت انت کہ آہر من شمارا مڑاہ داریں واجہ شرب داریں مردم
پرچہ گشیں؟ من اے پرچہ مارا تگ کہ شامنی نبشتا نکاں دوست دارا ات۔ من اے
پیمیں چیزاں کدی وہی نبشتا نکانی تھا نیاریں من اینکس تجربت ہو صلہ نہ داریں
پدا اے پیم کنگ الی ہم نہ انت۔ مگہ چے اے گپ شما مارگ ات کہ منی اندر را

یک وشی ۽ نزیکی یے ودی بوہگا انت؟ من اے جبزگ ۽ یاتء درshan کنگ
لوٹیں پرچہ ڇون؟ کمیں گوں شریء درshan کنیں۔

گوستء بازیں یات گوں انسانء بندوک انت ۽ اے چیریں راز ہم
است انت کہ آہر کے ۽ دیماوتی دل ۽ زنگاں درshan کرت نہ کنت۔

بس یک ۽ دو سلتانء گشت کنت، ایشی ابید گلهتیں انچیں گپ بہینت
کہ آہاں آوت پوہ بیت کنت۔ آہاں ۽ چیزیں راز ہم گشگ بیت بازیں شک ۽ شبہ
گشگ یا پکر کنگ ۽ آشہ وتا ہم ترسیت انت ۽ شرب دار ۽ چہ شرب دارین مردم
اوں اے ٿیمیں راز اوال ۽ دل ۽ تھا دارگ ۽ لا چارانت، مردم ہر چنکس کہ شریف ۽
مظاہد ارب بیت آئی مجگ هما پیا اے ٿیمیں راز اُنی ٻئزه جوڑ بیت۔

من وتنی یاتان ۽، تازگ کنگ ۽ جہد کر گل ۽ لہتیں واقعہ گیر آہگا انت۔ داں
مرچی ۽ من آہانی نیمگا دل گوش گورنہ کر گل بلکنہ اگاں کدی چیشیں حیا لے ہم احتگ،
من آتراسہ مجگ ۽ دور چنڈا گل ۽ دور دا گل۔ مرچی پہ زانت من ہما واقعہ ان ۽ جم
کنگ ۽ اوں بلکنہ ایشان ۽ نویسگ ۽ جہد ۽ کنیں۔ من اے تجربتء کنگ لوٹیں کہ
وہدے کے راستی ۽ گواچن ۽ چیر دنیگ ۽ کوشت ۽ کنت گڑا آئی دل ۽
چے گوزیت۔ من اے گپ ۽ چارگ ۽ اوں کہ ہائی (Heine) وتنی زندنا مک ۽
تھا اے نہ بوؤ کیں گپانی باروا چے گشتگ۔ چے انسان نے دزوگ بندگ ۽ وتنی
رازانی چیر دنیگ ۽ یک حد ۽ است انت؟ ہائی گشت کہ یک راستیں
زندما نکے ۽ بنشتہ کنگ بوت نہ کنت۔

انسان بازیں چیزانی چیر دنیگ ۽ لا چارانت۔ آے ہم گشت کہ راست

گشگء سوگند ورگء ابید ہم روسوء (Rousseau) بازیں دزوگے اوں
بستگ اے دزاہ نابذانی نا بلکن گوں زانتء کنگ بوتگ ہائن وقی گپانی تھا
راست انت نوں من اے کیاسء کرت کنیں کہ بازو ہدء انسان وقی جرمء گناہاں
چتو چیر دیگ لوٹیتء و تارا بے گناہ پیش دارگء جھڈء کنت۔ ہائنء مہلوکء
تب زانشء شریں وڑیء چارء تپاس کر تگء آہانی ایردانی اوں چارء تپاس کر تگ
پدا ہم ہرچی کہ من نبشتہ کنگء اوں ایوکا وقی تسللء ہاترا، من گوں وقی ہوشء اے
جارء جنیں کہ ہرچی من نویسگء اوں آبا قائدہ نہ انت بلکن اے وڑادرشان کنگء
اوں چوش کہ یک مجھء دیما گشتا نک دیگء اوں۔

نبشتہ کنگء منی وقی وڑء بھیے اے بس بے مانا نیں وڑے۔ اے دنیا ہتھا
منی وانوک پچ جاہ نیستء من اے گپء شہ باز ساری ہزانیں۔
وقی حیالء گپانی درشانیء کسےء رامنی راہء اڑاندودی کنگء ضرورت نہ انت۔
پرچہ کہ شہ چُشیں کارء مناسک بدکنیت۔

من و زوت زوت گونڈ گرانء لہتیں سطر نبشتہ کنگء اوں بلے لہتیں
مردمانء زبان بند کنگء نادڑا ہی انت آشہ من جست کرت کنت کہ اگاں ترا
وانوک نیست گڑا تو کئےء را وقی بکواساں گوش دارینگ لوت نے۔ شہ وقی
نبشناکاں گوں کئے نز یک بُوگ لوت نے؟ نہ ایوکا اے کہ زبانی گپ جنگء نے
بلکن نبشتہ ہم کنگء نے۔ اے پک انت کہ تو وقی گوستء بھاول کرت نہ کننےء
درابیں گپاں دنیاء راشکنا نیگ لوت نے۔ پہلی ہم لوت نے، من نے ہمء درابیں
گپاں گوں شاہیگانیء درشان کنگ ہم لوت نے۔ بزاں کہ نہ شریء چیر بئے نہ کہ

شريء ديماكاۓ۔

تئي اے جتناي پسونئيں۔

اے درستين گپاني جهلاں کني ؎ يك حاسيس تب زانشے پنهان انت۔ راستين
 ٻساپيں گپ ايش انت که يك ترسوك ڦلگور ۾ مردے اوں۔ من وتي من ؎ اے
 منٹگ ؎ اوں که من مزنيں زانڪارے اوں ڻمني ديما يك مزنيں ڦمچي یے که مني گپاں
 شريء سرا گوش دارگ ؎ انت دو ہمي ايش که وهدے مني نبشتا نک دنياء ديما کيت
 انت گلزادر ٻا ھيران ٻهبله بيهنت ڦيڪے دو ہمي ؎ جست گر انت که اے پيمين مزنيں
 فلسفي ٻزانڪارا ڀنڪس وهد کجا بوٽگ۔

ايشي ابيدد گه هم باز یں گپ است انت۔ جي ہاں!

مني اے گپاني اسلين مول ڦ مراد ٻميش انت اگاں اے دراپيں گپ
 مهلوک ۽ واسته مه بوتين اتاں گرامن چياداں اينڪس روچاں ايشاناں گوں و ت
 داشت ۽ آہاناں نبشنڌ ۽ رنگ ؎ ديما آورتگ آت؟

بلکل راست! شه نبشنڌ ۽ رعب زيات پدرسيت پرے ٻاترا من اے گپاں
 گوں ڦاپ را سڑ ۽ ديما آرگ ؎ اوں ايشي ابيدد گه يك گپے هم ڦلگوش لوظيت۔ من وتي
 سراوت ايراد گران ۽ وتي درshan داب ۽ شرتر کرت کنин ڦ دجم بوج ڳ ڪوشت ۽
 کرت کنين۔

مرچي منا گفوسٽ ۽ يك زاميں ويل ۽ واقعه یے یات آهي ۽ انت۔
 اے گپ مني مجگ ۽ جهلاں کني ؎ نقش ات ٻهتيں روچ ساري ديمادر احتگ ٻنوں منا
 انچش لاچار ڪنگ ؎ انت که آهي گشك ۽ ابيد منا تا ھيرنيا ڳ ڪ ۽ انت بلے بوٽ

کنت من رد گشت اے پیمیں باریں چنکس واقعہ انت کہ منی مجگ ۽ تھا کنڈ بوتگ
انت۔ ہمیشانی پیامن ایش ۽ را اوں کنڈ کرگ ات مگہ اے ہم راست انت کہ
یک انچیں آپشے ودی بیت کہ داں کہ آئرا بلاس کنگ مہ بیت تا ہیر نیت انت۔

دگہ اے کہ مرچاں من باز ملوراواں پرے ہاترا من فیصلہ کرگ کہ
چیزے نبستہ بہ کنیں ۽ وقتی دل ۽ زنگاں بہ ریچیں۔ یک زانت کاریے گُشتن انت
کہ کارکنوکیں مردم ۽ دل نرم ۽ نیک بیت انت۔ اے راست انت ہما انت کہ من
نبستہ کنگ ۽ فیصلہ کرگ۔ من وقتی دل ۽ تھا یک بدلي یے مارگ ۽ اوں۔ مرچی
برپ رچگ ۽ انت زرد ۽ چل ۽ میلانیں۔ زی ہم انچش آت بلکنه شہ گوشتگیں بازیں
روچاں ہئے ڈر انت۔ منی گمان ہمیش انت کہ اے تڑ ۽ نمب ہم بیت انت۔ ہئے بے
دردیں موسم ۽ منی طپاں ۽ گدینگ ہم منکس زیات کہ نوں من سگ ات نہ کنیں۔ آ
روچ ۽ ہم انچیں موسمے آت کہ آئی کسے ۽ مرچی من اشکنا نہیں۔

(1)

اے ہمارو چانی گپ انت وہ میں ورنا ات او۔ بزاں کہ منی اُمر
بیست ۽ چار سال آت۔ من یک ملور، بے ڈڑ ۽ یک تہنا نئیں زندے گوازینگ ۽
ات او۔ اے پیمیں جاوراں منی تب ۽ میل یک انچیں ناہاریں جناورے ۽
ڈر ابو ان آت کہ ہر چیز ۽ دڑیت ۽ دور بہ دنت۔ منا پچ سنگت نیست آت ۽ من یک
بے ترک ۽ تو ایں مردے جوڑ بوتگ ات او۔

من و تارا یک گنڈے ۽ بند کرت۔ کارگس ۽ اوں و تی کار، ابید گہ کس ۽
نزیکی نہ کرت۔ مہلو نک ۽ لوٹ ات کہ گوں من نزیک بہ بنت بلے من آہانی دلبڑی
نہ کرت ۽ نہ کہ کسے ۽ نیمگا بچکند ات ۽ چار ات۔ کسی ۽ کر ۽ روگ ۽ منا گشے بد
اٹک۔ باز برال من و ت حیران بوت اوں کہ ہر وہ ڏدپ ۽ چوٹ کنگ ۽ بے
زاری ۽ اے جبرگ باریں چونی ۽ منی اندر اودی بوتگ۔ یک گلر کے کہ آئی شغل
منا زیات ترسینوک لگ ات۔ گوں من گپ جنگ ۽ ہاترا باز بے تاہیر گندگا
اٹنگ آت۔

یک ڈگ کلر کیے باریں گوں چونیں گندگیں پوشاكاں اتک ۽ شست کہ
شہ آئی جان ۽ یک اجبیں گندگیں بو ہے مارگ بوتگ آت۔ پدا ہم گپ ۽ گونڈ

گر ان ۽ هر يك مردمي ۽ تهها چيزے نا چيزے انجيis حرابي ديلستگ ات که منا گوں درستاں نفترت بوت۔

گڑا من شمارا اے گشگ لوڻيس که من چنڪس سپائی پسند ۽ جوانيس ذوق ۽ شوق ۽ واہنداوں۔

برے برے من وتي باروا پکر کنيں که من پرچا ۾ منڪس نا اميٽ ۽ بے باور اوں۔ په درور من اے کياس کرت که مني شکل ہما منخوسيں ڪلرک ۽ ڈراينٽ که منا شه آئي نفترت انت۔

گڑا من پچ نه پاهم ات۔ گوں وہ ۽ گوزگ ۽ مناويٽ شکل ہم حراب لگ ات مني تهها يك نفترت ۽ بے ڈولي ۽ ودي بوٽگ ات۔ پرے ہاترا من روچ په روچ شه مہلوک ۽ دور ۽ بے تک ۽ توار بيوان ۽ شت اوں ۽ يك بيزاري ۽ شه مني دپ ۽ ديم ۽ پدر بوٽگ ات۔ يك روچےانا گهه ۽ منا حيالے اتک که پرچه من وتي اے ترسنا کيں شکل ۽ جوان ۽ چارگ ۽ لاتک جوڑ مه کنيں۔ بلے من شه تهها ۾ منڪس نا دزاه ۽ لگور بوٽگ اوں که اے شري آن ۽ وتي تهها آورت نه کت۔

دگه ايش که اے ڀيمين کوششت کنان ۽ من گيش احمق ۽ حر يي گندگا اتک اوں۔

من اے من ۽ ايس که مناويٽ کارگس ۽ مردم شرنہ لگ اتنٽ۔ چريشي من شه هر يك ۽ وتا درداشت۔ آهاني شويں دپ ديم آمني دل ۽ مجگ ۽ سرا ۾ منڪس اثر دور دات که من وتا را ڀهال کرت ۽ وتي باروا پکر کنگ يلده دات۔

آسراء بوٽ که من وتا را کم تر ليك ات ۽ آهان ۽ مزن۔

يک گر ان مهذب ٻيں مردمے داں آوہ ۽ سوب مند نه بيت داں که آشه وتي دل

ڦڻ مجگ ۽ ٻيم ٿُرس ۽ درنه کنت ۽ وtar اوش ۽ شريں مردمے جوڑنے کنت۔ باز زندان
وtar اکم لينگ ۽ درشان ۾ هم سيدت ۽ نپ دنت۔ دوهي آن ۽ گول نفترت ۽ چارگ ۽ دوهي
نيگا وtar اچ ڻه پهمنگ مني رگ ۽ ريشگ ۽ تهادوي بوٽگ آت۔ کجا که کسے ديمابيا
اٽکيس آت، من وتي چم جهل کرٽگ اٽنت۔ من انچش مارات که آئي چھاني تيرمني
درا بیں بدنا ۽ سمبان ۽ روج ۽ آنت۔ پرے ٻاتا من شه حجاتي ۽ زيات جهل کپت
اوں۔ مني زندتاباه ۽ بر باد بوٽگ آت ڦيني ڏيل ۽ بالا ڏلکر ڏلکر بوٽگ آت۔ من يك انچين
نادرائي ۽ آماچ بوٽگ آت اوں که چوروک ۽ مناورگ ۽ آت۔

منا چه هر چيز ۽ همک مردم ٿُرس اٽک ڦيني ذهني گلامي وڏان بوٽ۔ من
استيں رہبند ۽ کو ڻهنيں دود ۽ رسماڻي سرا روج لوٽ اٽ بلے نوں دل پروش ٻو ان ۽
وئيل بوٽگ آت اوں۔ بلے اے جاوردال ڪدا بر جاه مانيت؟
مني مجگ ۽ حرابي کميس زيات اٽ يا بلکنه مني نازرك تي شه ڄڏاء
زيات اٽ۔

كارگس ۽ تهابا ڀوكا من هما مردم اٽ اوں که وtar الگور ۽ گلام حيال کرٽگ
ات اوں۔

بلکنه ايشي سبب ايش آت که من شه ڄڏاء زيات شريفيں مردمے اٽ
اوں۔ مني نڙ ۽ اے پيم من وتمزن پيش دارگ لوٽ اٽ۔ يابلكنه من ٻئے پيميس
مردمے اٽ اوں۔

من وتي اے نзорى ۽ من ايس۔ مني امر ۽ همک مردم لگور ۽ لجوك بيت اٽ۔
اے آئي ابرم ۽ گزر اٽ۔ من ٻئے آسر ۽ منوک اوں دنيا ۽ تهابا ڦيك ۽ شرپ داريں
مردماني واسته بلکنه ٻئے دود اٽ۔ اڳاں کسے وتي ورنا ٽئين تاکت ۽ پيش دارگ ۽

جہدَّا بہ کن گڑا آئزِ الوظیت کہ آچالاک ٹیکھیوار بہ بیت ۽ دیما بیت۔

منی حیال ۽ ایوکا حرء مادیاں اے کارء کرت کن آنت ۽ آہم ایوکا دیوال ۽
نیگاوتی دیم ۽ دیان ۽ ملگہ آسر پدا ہم پچھ درنیت۔

آروچاں منی پریشانی ۽ دگہ ہم سبب ۽ است آت آچوش کہ نہ کسے منی وڑا
آت ۽ نتیکہ من دگہ کسے ۽ وڑا ات اوں من وٹی وڈیں دنیا ٿہا یکیں مردم آت اوں۔
اے منی حیال ۽ کیاس آنت۔

اے کارء اے گپ پدر کنگ ۽ آنت کہ من یک زنگ ٹیکھیواریں ورنایے
ات اوں۔ باز رندا یشی چپ ہم بوتگ آت۔ برے کارگس ۽ روج ۽ دیر بوت۔ بلکہ
گوں وہ ڏگوڑگ ۽ منی عادتے جوڑ بوت ڦمن گس ۽ وپت ۽ پُرس داشت۔
منی گنوکی روچ پر روچ گیش بوان آت ڻنوں من مُپتہ برے کند ات ۽
برے بچکند ات منی عاشق تی ہم گیش بوان آت یک وہدے انچیں اتک کہ منا
گوں کس ۽ گپ جنگ ہم دوست نہ بوت ۽ دو ہمی نیگا من گوں مہلو نک ۽ ہور ۽ تور
بو ڳ ۽ کوشت گرتگ آت ڻمنی اے واہش آت کہ گوں کسے ۽ سُنگتی بہ کنیں۔

باز رندا منی نازر ک تی یک دم ٻلاس بوتگ آت۔ حدا بزانت اے کدی
بوتگ آت یانه۔ منی حیال ۽ اے نازر کیں حیال ایوکا کتابانی تھارس آنت۔ منی وڑیں
بے تبیں مردم ۽ اے پیمیں نرم ۽ نازر کیں حیال چتو رُٹھنست۔ من لہتیں رندا پیلویں
کوشت کرت کہ گوں ایشان سُنگتی کنگ بہ بیت۔ من ایشانی لوگ ۽ ہم شُشت اوں۔

گوں آہاں گپ ۽ رپ کرت۔ ووڈ کا ہم ٹنگ ات ۽ دیرتی ۽ باروا ہم
گپ جت۔

بلے چیزے ناچیزے ردی ہم بوتگ آت۔

یک لسیں گپے۔ ماروسی مردم مہر ۽ محبت ۽ آپیانہ چاراں آڈ ولداریں پیا
کہ جرمن چاراًنت ۽ پکھم آنت ۽ فرانسیسی ہم۔ دنز ۽ مجھے بہیت یا تو پانے فرانسیسی
پروادا نہ داراًنت۔ دال اے ہڈا کہ گلیں فرانس تباہ ۽ ویران کنگ بہیت پدا ہم آہانی
تھا پچ بدھی یے نیت بلکنہ مرگ ۽ روایتی ۽ گم ۽ سر ریچیں سوتاں جنان شہ ہمک
منزل ۽ گوزاًنت، سبب چے انت؟

اے مردم مز نیں احمق آنت۔ روس ۽ یک ہم احمدت نیست۔ اے گپ ۽
ہر کس زانت ۽ ہے چیز مارا شہ دو ہمی سرز میناں جھتا نیں پچارے دنت آسراء
دراتک کہ اے پیمیں حیاں ۽ نازر کیں جبزگ زگریں جاوراں نہ بہیت آمر دماں منے
مہری جبزگانہ ہم پا دماں گُرتگ ۽ جرمن ۽ فرچ مردماںی جبزگ ہم اڑ مادست
گپتگ آنت۔

دو ہمی نیگا مہر ۽ محبت ۽ پڈریں جبزگ آروپائی آنی ڈرا دیما آہگا آنت۔
بلے یورپ ۽ کجام ڈڑ ۽ پیم؟ ایشی باروا پچ زانگ نہ بہیت۔ چوش کہ مہریک کو ہمیں
لبزے بلے ایشی ۽ خدمت سک زیات آنت ۽ گیشیں مردم پر ایشی زرنٹ۔ منے
ڈرا نیں مہری جبزگ ۽ ڈولداری شہ ہمیشی ۽ سبب ۽ آنت۔

چوش کہ گوں کارگسی کاراں منا پچ محب یے نیست آت بلکنہ من آئی
را یک کسان ۽ زلیلیں چیزے زانتگ آت بلے مہلو نک ۽ دیما حراب نہ گشگ آت
پرچہ کہ اے منی فرض ات ۽ من ایشی ۽ پگار ہم زورگ ۽ آتوں، حیراے گپ ۽ یات
بدار ات کہ من مہلو نک ۽ دیما اے گپ درشان گرت نہ کتگ آت منی عاشق تی ۽
نرم دلی دال آوہدا ایشی ۽ راسگ ۽ لاچار ات۔ دال آوہدا کہ منا دگ یک شریں
نوکری یے مہرستین، اے پیمیں مردماںی جاہ ایوکا گنو کانی جاہ بوت کنت بلے روس ۽

اے پیمیں مردمانی کساس زیات نہ انت گلڈی عمر، اے پیمیں عاشق تبیں مردمان،
آہانی دل، تبیں نوکری ہم رسیت انت داں کہ آگوں عیش، زندگو ازین انت۔
من اوں ہے امیت، گوں بے دل، وقی کارا کنگا آتون کہ منی ہم وہ
کیت بیا، ات کہ مہر دوستیں مردمانی گپ، کنیں آہانی بازین تک، پہنات حیران
کنوک انت، حدازانت کہ اے شری آہانی تھا چوں ودی بینت انت، اے کسانیں
گپ نہ انت۔ من اے نہ گشیں کہ اے بے کوبیں، بے کاریں حیال انت کہ برے
برے وطن دوستی، جبز گانی تھا بدل بینت انت۔ نون شما پدا ہے مارگ، ات کہ من
توازہ کنگا اوں چوش بلکل نہ انت۔ واجہ، بانکاں! منا شے جبز گانی قدر کنگ
اوٹیت، من اے من، ایں کہ شمار است ات۔ من بلکنہ شہ اسلیں بُن گپ، کمیں دُور
شُشت اوں پرے ہاتر امن آج شما پہلی لوٹیں۔

من گوں وقی سلطان وقی سنگتی داں دیر، داشت گرت نہ گرت، شہ آہاں
جھتا بوت اوں۔ من وچونا لی، گرم سریں مرد مے آتون پرے ہاتر امن کدی آہانی
دیماویتی سر جھیل نہ گرت، ہر کی، دور بوان، شتوں گوں من دگراں ہم ہے پیم گرت
آسر ہے بوت کہ من یک رندے پدا یک، تھنا بوت اوں۔

من کدی ہم چیریں وڑے، چشپ، تھنا لی، ناپاک، ہر ابیں حیا لے پکر
نہ گرت، منا، اے پیمیں پچ ساعتے یات نہ انت کہ من آہانی سرا شرمندگ، پہنیں،
چیریں تھہ خانہ، تھا ہم وقی پاک، ساپی، سو گند، وریں من ہمک ساعت، دمان
ترس، آماچ، آت اوں کہ کسے منا گندگ، انت۔

یک رندے من ورگ، چرگ، لیب، گوازی، یک کلب لی،
کر، گوزگ، آت اوں شہ شیشگ، کھڑکی، دیست اوں کہ لہتیں شرپ داریں مردم

بلیزِر ڈءُ گوازی کنگا آتنت ء پدا آہاں وئی یک سنگتے بڈا کرت ء شہ کھڑکی ء ڈن دور
دات۔ آگاں اے دگہ وہدے ببوتیناں آت گڑاشہ گم ء منی جگر تر کیتگ آت۔

بلے آوہد امنی دل ء مجگ شہ موج ء مسٹی آہ ہنچش سر ریچ آت کہ منا آ
بیچار گیں مردم ء سرا بڑگ ہم نہ بوت ء منی اے جبر گ ہنچش زیات بوت کہ من
یکدم بلیزِر ڈءُ کوٹی ء سر بوت اول، من اے فیصلہ گرتگ آت کہ گوں روگ ؋ کسے ؋
راز نچک ؋ گرین ء جنگ ء ورگ ٹئے پنا کنیں۔ ایشی ؋ آسراے بیت کہ آڈراہ یک
جا بنت ء منا شہ کھڑکی ؋ ڈن دور دینت۔

چوش کہ من نہ تنبیکتگ آت بلے منی زہنی جاور ہنچش حراب آت چوش کہ
ہیٹر یاءِ دور ہے بکپیت۔ من او دا مز نیں جنگ ء داو ہے گرت بلے کسی ؋ سرا پیچ اثر نہ
بوت، بلکہ منی اے ڈرائیں مر جنگ آہانی ارزش اپنکس نہ آت کہ منا شہ کھڑکی ؋ ڈن
دور بد بینت۔ زوتاں زوت من یک کنڈی ؋ شست ء اوشتات اول۔

وئی من ؋ بلیزِر ڈٹیبلے ہڈا من مہلو نک ؋ روگ ؋ آگہ بند کرتگ آت۔
یک افسرے کہ بلکہ چہ او دا گوزگ لوٹگ ؋ آت آئی بید شہ جست ء پُرس ؋ منا
گوں دوئیں کو پگاں ژرت، دکھ دات ء دوہنی نیمگا اوشتار بینت آئی منا سر پد کنان ؋
ہم اے کار کت کرتگ ات بلے، آئی اے کار شہ پہمی ؋ ڈن آت۔

آئی منا یک مکسکے ؋ ڈولا دور دا تگ آت منا بے کساس زہر آہ گا آت ؋
من نزا نگ ؋ ات اول کہ من چے پیا وئی بیر ؋ بگریں۔ آشش ٹھٹ ؋ یک زرگیں
ورنا یے آت وہدے کہ من یک نزور ؋ پٹکیں ورنا یے اول۔

من په مر جنگ ؋ گشے اوشتا تگ ات اول منی کمیں زہرشانی ؋ مہلوک مجھ

بوتگ آت آئرا شہ کھڑکی ڈن دور دا تگ آت اش بلے من و تی زہر وارت آنت
کمیں پُشته کِنز ات اوں۔

من شہ کلب ء درا تک سیدھا لوگ رست اوں۔ شہ زہر ء تز لگ ء
آت اوں منی مجگ ء تھا گشے یک توپانے آت منی چم شہ ارس گلگل اتنت منی دل
باز سک انت و تی دل ء تھا و تی دڑ من ء راسکلیں سزا دئیں۔ بس عمل کنگ ء تھا کمیں
گڑ منج ء آماچ بئیں۔ شا منی سرا تووازہ کنگ ات! من نوں شری ء سرا درshan
کنگ لوٹیں۔

شمابلکنہ اے نزان ات کہ ہما یکیں افسر گوں من دیم پ دیم نہ آت کہ گوں
آلی منا ”ڈول“ مڑگی آت اے پیمیں بازیں است اتنت۔ ہاں اے گشگ بوت
کنت اوں نمبرہ ہے مردم آت کہ گوں بلیرڈ ڈلٹ ء شری ء سرا جنگی آت۔ آلی رندا
گوگل ء ”لیفٹینٹ پاترو گوو“ ء باری آت کہ آپوس ء نوکر آت۔ آہانی گمان ء ہم نہ
آت کہ یک لیس مرد مے گوں آہاں ڈول مڑگ اتیار انت۔ دوئیں شش فٹ
بُر ز شہ گوشت ء پُر آتنت۔

اے حیال رد انت کہ من شہ و تی لگوری شہ آہاں تُرسگ ات اوں۔
آہانی بُر زی ء ہم منا پرا وہ نہ آت ء نتیکہ اے پکر آت کہ آمنا گوں یکیں دست شہ
کھڑکی ڈن دور دینت۔ منا چنکس تاکت استگ آت۔ بس تُرسے اگاں استگ
آت گڑا ایش کہ او دا ساڑی ایں جھلی تباک نوکر کہ شہ آہانی جان ء گندگیں بو ہے
تالان بُو گ ات آہانی دپ دیم شہ دا انگاں پُر اتنت، آمنی سرا تووازہ کن آنت
وہدے کہ من لبزاں کی گپ ہ تراں کنان آہانی دلکوش و تی نیگا گور کنا ٹیئینیں کہ منی
سرا چنکس زلم بوتگ بلے آج پوہ سر پد نہ بنت۔ اے لبزاں من آہانی عزت

دئیگ ۽ ہاترا کنیں۔ اے گپاں لس مردم پوہ ھم نہ بنت۔ وقتی بلندیں مہر تی ۽ سبب ۽ من اے لبز اني ارزش ۽ پوہ ۽ سر پدا اوں۔ گڑا من اے گشگ لوٹگ ۽ آت اوں که وہ دے آفسر شری ۽ سرامنا رپپینیت گڑا ہر نیمگا کندگ ۽ ٹھہ کانی توار شنگ ۽ تالان بیت۔ منی واس्तہ یک نیمگے منی جنگ ۽ ٹپگ ۽ آئی سراتزن ۽ ٹھہ کانی توار۔ شری ۽ لٹ ۽ گٹ کنگ ۽ رند کمیں رحم کنان ۽ آمنا شہ کھڑکی ۽ ڈن دور دنت۔

بے شک اے بے مزگ ۽ کسانیں ویل منی زند ۽ تھا یک آشو بے آئورت نہ کنت بلے منی ذہن ۽ تھا یک مز نیں پرشت ۽ پرو شے الما کاریت انت۔ رند اھم من اے افسر ۽ را دگانی سرا گر دگ ۽ دیستگ ۽ آئی سر ۽ پُران ۽ ھم چارا تگ اوں نزا نیں آئی منادرس کرتگ یا نہ، بلکہ نہ کرتگ اے گپ ۽ کیاں من شہ بازیں گپاں جتگ۔ منی دل ۽ تھا پر ائی نفرت ۽ بدآ ڳک زیات بُوان ۽ روگ ۽ آت ۽ اے پیم داں بازیں سالاں بر جاہ آت۔ گوں وہ ڏو زگ ۽ منی ملوری گیش بُوان ۽ شست۔ شہ درستاں ساری من وقتی کار ۽ بندات اے پیا کرت کہ من گوں راز داری ۽ چیریں وڑی ۽ آئی بلاپ ۽ سر پدی گرگ بنا کرت منی ڈولیں جان ٻڌیں مردم ۽ واس्तہ اے کار باز گر ان آت وہ دے کہ من اے ھم نہ زانت کہ اے کار ۽ پے پیم ۽ کن آنت۔ یک روچے من کسے ۽ را آئی کھولی نام ۽ گرگ ۽ اشکت۔

من آئی نز یک ۽ ات اوں۔ پرے ہاترا آئی کھولی نام من اشکت۔ دو ھی رند امن آئی پُشتہ رواں داں ہما ماظری ۽ رست اوں کہ او دا آیک فلیٹ یے ۽ جاہ منند آت۔ چوکیدار ۽ رادہ کو پک دات ۽ آئی فلیٹ ۽ نمبر ڙرت ۽ اے ھم زانگ بوت کہ گوں آئی دگه کئے کئے نشیگ یا آیک انت۔ اے چوکیدار پہ کسانیں

زرئے ۽ همک گپ ۽ گو شگ ۽ تیار بنت۔

چوش که منا نبستہ کنگ ۽ وانگ ۽ زیاد ہیں شو کے نیست بلے یک روپے سہبے ۽ ساعت ۽ منی درستاں ہارگ ۽ ڈرٹ ۽ اے ہارگ ۽ منا نچش لاچار کرت کہ من ہما افسر ۽ باروا یک تھنی ایس پربندے نبستہ بہ کنیں ۽ آئی کرد ۽ آشکار بہ کنیں۔
دال اے ھل ۽ کہ اگاں چیزے کمیں زیات گشگ بہ بیت تاباکے نیست۔ شہ درستاں ساری من آئی کھولی نام نچش اینگو آنگو کرت کہ آپے، کس ہم آئی ۽ پچھہ میاریت۔
بلے پدا من و تی ارادہ بدل کرت ۽ اے کسہ گوں اسلیں نام ۽ (Otetches Tivenniya Zapiski ذاتی ایرادا نی کسہ ہان ۽ چغل دنیگ بو تگ آت ۽ منی نبستہ ہم چھاپ نہ بوت۔ اے گپ ۽ گشے منا ژنژلینت ۽ دور دات۔

با زرند اشہ زہر ۽ منی دم بند بیت۔ پرے ہاترا اے گپ من و تی دل ۽ ایر کرت کہ و تی دزمون ۽ را ڈول، ۾ ڈرگ ۽ سلاہ ۽ جنیں۔ من باز جوانیں ڈولے ۽ یک نمدی یے نبستہ کرت کہ آئی تھا شہ آئی دست بندی کنگ بوت کہ آں و تی ردی ۽ بہ منیت ۽ شہ من پہلی بہ لوٹیت۔ اگاں نا گڑا ڈول، ۾ ڈرگ ۽ واسٹہ تیار بہ بیت۔ اے نمدی نچیں جوانیں زبانے ۽ نبستہ کنگ بو تگ آت کہ اگاں آفسر کمیں ہم نرم ۽ لطیفین ذوق یے داریت گڑا آاے پیمیں پاک ۽ سا پیں زبان ۽ وانگ ۽ رند تچان ۽ پہ من کیت انت ۽ منا بگل ۽ کناں گوں من سنگت ۽ واہش ۽ درشان کنت۔ اگاں اے ڈر بہ بو تیں گڑا اے گپ منے دوئینا نی واسٹہ باز شر بو تگ آت۔ منے دوئینا نی سنگت بے

دورو ۽ محکم بوتگ آت۔ آوتی اُگدہ ۽ چیزے شری منی بھرءَ داتگ آت ۽ من وتنی دودمان ۽ مڑاہ داری ۽ بھرپرائی داتگ آت دیگتیں اے ہئے پیم بوتین آت چوش کہ من حیال کرگتگ آت آئی ہرچی کہ گوں من کرتگ آت اے گپ ۽ رادوسال گوست ۾ گ ۽ دست بندی ۽ را ہم مزنيں وہدے گوست ۽ وہدگو زان بوت۔
یک روچے اے ہم اتک کہ من حدا ۽ شنگرگپت۔

(شنگرگرگ ڦمنی وتنی وڑ ۽ پیم ۽۔ آچوش کہ منی چم شہ ارساں کیل بنت) گپ ایش آت کہ آندی ۽ من آئزادیم ہم نہ داتگ آت۔ وہدے من پکر کنیں کہ اگاں من آ نندی آئزادیم بہ داتین آت گڑامنی سرین ۽ ہڈء تھا تو پانیں دردے چست بیت انت۔
ملگہ من ہم پُشته کنز و کے نہ اٹ اوں۔ من وتنی بیر باز جتا ٿیں وڑے ۽
گپت۔ اے پیمیں کارمزنيں زانتکاریں مردم کرت کن آنت۔ یک ڈولداریں
حیالے یک دم منی سرانا زل بوت۔ بازو وہدء من وتنی موکلاں بیگا ہے چارنج ۽ دریاء
نیویک ۽ (Nevsky) نیمگا په گوات ۽ ورگ ۽ شنگ ات اوں۔ آوہدء سک گرمی
بوتگ ات۔ گوات ہم بند بوتگ آت ۽ شہ ہیدا مردم یکے بوتگ آت بلے ہئے آ
شری آت کہ منی واہش آت من مارما ہی ۽ وڑا لاپ لیٹ وران ۽ یکشلا سُریتگ
ات اوں ۽ روک ۽ آؤ کان ۽ ٹریسینگ آت۔

اے پیمیں وہدء منی دل ۽ لرز گے زرگ آت ۽ یک اجنبیں دردے ودی
بوتگ آت۔ منی جان ۽ درا بیں رگانی حون بد اتگ اِتنت ۽ منی ڈیل ۽ بالاد پرشت ۽
پروش ۽ آماچ بوتگ آت من اے درا بیں درا داں پرچے سگ ۽ آت اوں۔ وترا زل ٿت ۽
کنڈ ۽ پرچے دور دنیگ ۽ آت اوں ۽ اے وڑا گوات ۽ ورگ ۽ چے متلب آت۔ اے

دراءپیناں من نزانیں بس منی دل منی وس ء نہ آت ء گوں وڑ په وڑیں کار پداں دنیاۓ
راہبکہ کنگ لوٹنگ آت۔

نوں من آوشی ء مز نیں چیکھی ء مارگ ء ات اوں کہ آئی باروا من سری درء
گشتگ آت۔ ہما انت کہ گوں آفسر ء منی معاملات دیما روج ء اتنت۔ منی دل ء
تھاوشی ء تاہیرے ودی بوتگ آت من نوسکی ء دریاء کرڑا گوں آئی مدام ڈچار کپتگ
ات اوں ء آئی ڈولداریں شخصیت ء چوگشے منا سحر کرتگ آت آموکلاں مدام ہمودا
ٹیلائی کرتگ آت من ہم چومار ڈولا ہمودا چپ ہر است بوتگ ات اوں وہدے
کہ آگوں وقی افسری شان ہمڑاہ داریں وڑے ہمودا گشتگ آت۔

آہمے وڑا یک را ہے ء شتگ آت چوگشے دراپیں دگ آئی میراث انت
کمیں ہم اے دیم ء آدمیم نہ بوتگ آت ء نہ کسی ء رارا ہے داتگ۔ من آئرا شری ء
سرا چارا تگ آت وہدے آمنی کرڑا احتنگ آت گڑا من گوں حاموشی ء آئرا را
داتگ آت۔ مناے ہمٹت نہ بوتگ آت کہ من گوں آئی یکجا بروئیں۔

”ایوکا تو چیا وقی جاہ ء واروار بدل کننے“، من مدام وقی سرا زہر گران ء شہ
وتا جست کرتگ آت۔ منی واب شتگ آت ء من شپ ء سہ نج ء شہ نپاد ء پادا ہتگ
آت اوں۔

”تو چیا گنوکی کنگ ء نے؟ آشہ وقی راہ ء یک انج یے ہم پرچہ اے دیم
ء آدمیم نہ بیت؟“، پے ایشی چیزے راہبند ء قانو داست؟ راہ دراءپیناں واسٹہ انت ء ہر
یکی ء واسٹہ یک پیمیں راہبند انت گراں مہذبیں مہلوک وہدے راہ ء دیم پہ دیم
بینت گڑا کمیں آراہ دینت ء کمیں تو۔

بلے اے پیم کدی نہ بوت۔ مدامی من آئرا راہ دات۔ وہدے کہ آئی پیچ

پرواہ نہ کرت کہ من پرچہ آئرا راہ دیں ء پدا یک دم یک بے مٹیں حیا لے منی
محگ ء اتک۔

”چے اے وڑبوت کنت کہ من پڑانت وتنی جا گہ بُشتین ء مہ سرین بلے
کہ آبئیت ء گوں من ڈیک بُوارت؟ اگاں اے وڑ بہیت گلرا کجام قیامت کیت
إنت؟ اے دلیریں حیال ء مناسک بے تا ہیر کرت۔ من یکشلا ہمے باروا پکر کرت
مناجان کشے ء گپتگ آت ء دل دڑ ہک دڑ ہک کنگ ء آت نوں من پڑانت نوسکی
زیات گرد ء چڑ کرت ء حیالانی تھا وتنی بہادری ء عکس دیست ء مار ات شہ اے
حیالاں دل ء تھا کیلکلی ء ہوار مناوشیاں امبازاں زرت۔

”پدرانت کہ من آئرا پڑانت وَدِگہ نہ دیں“

من چے گلابال بوتوں۔ ”بس ہمے کنیں کہ وتنی راہ ء سرا اوشتین ء اے دیم ء آ
دیم نہ بئیں۔ نہ آئی چپیں نیگا تھیں ء نہ کہ اے پیش داریں کہ منازہ را آہ گء انت۔
بس منے کیے دوہی ء کو پگ کمیں لگ آنت چوش اے چمیں وہدء بہیت۔ اگاں آئی
کمیں زور دات گلرا من ہم وتنی زور ء پیش داریں“ اے چار ء بیچار ء رند من وتنی دل ء
تھا یک فیصلہ ہے کرت۔

بلے مناوترا اے دربیں گپانی و استہ تیار بُو ہگ ء ہاترا مز نیں وہدے
لگ ات۔

پے کار ء بندات کنگ ء من پیش بندی کرت کہ آ وہدء منا چونیں جوانیں
وڑئے ء و تارا پیش دارگی انت۔ پاک ساپ ء جوانیں پوشاش گورا کنگ بہ
بہیت۔ اگاں کدی انچیں ”معاملہ ہے“ دیما بئیت کہ او دارسوائی ء بے عزتی ء گمان بہ

بیت ء بازیں مرد مے ٹھیج بہیت۔ (اے ہما وہ دئے بوت کنت وہ دے باںکیں شہزادی پہ سیل ء سواد ء بہیت یا گڑ او جہیں شہزادہ، دو ہمی پیما اے ہم بوت کنت کہ ملک ء نامداریں نبشتہ کار ء زانٹکار لیکجا بہ بنت) اے پیمیں وہ دئے بائند انت کہ منا باز جوانیں پوشاک گورابہ بہیت۔ داں کہ منا پیلویں عزت ء شرپ بہ رسیت۔

اے پیما یک آسر یے ء رسگ ء رند من شہ و تی کار گس ء بازیں پیشگی پگارے زرت۔ درستاں ساری ”چرکن“ ء سیاہیں دستانہ ء یک جوانیں ہیٹ یے گپت۔ سیاہیں دستانہ انی تھا دو شری اتنت، گندگا باز جوان ء ہما زردیں رنگ ء دستانہ کہ پیسرا منی کر ات شہ آئی زیات قیمتی ات ایش ء را دست ؋ کنگ ء منی دستانہ تھا گشے یک دلکشی یے احتیگ ات پرے ہاتر امن و تی کو ہنیں دستانہ ہاجگا ء سرا در در داتنت۔ منی کر اشہ ساری ؋ یک باز جوانیں جامگے است ات کہ آئی سرا قیمتی ایں جوانیں بٹن لگوک ات۔ بس اور کوٹ ؋ جا ور شر نہ ات، من ہما تی باروا پکر کنگ ؋ ات اول۔ اے کوٹ ؋ شری ایش ات کہ اے باز گرم ات آئی تھا پکی ؋ ہوار ایشی کالر ہم بزر امیک اتنت۔ کہ بازاری لگ اتنت۔ بس منا ہمے کالر بدل کنگی ات ہمے ڈر جوڑ کنگی ات کہ افسرانی بنت۔ اے مکسد ؋ واسٹہ من بازیں ڈکاناں شت اول ء پدا جرمن کلا ہے منا دوست بوت۔ بندات ؋ اے جرمن گلاہ باز شر درا بنت بلے گوں وہ دئے گوزگ ؋ ایشانی سرا طپ و دی بیان ؋، ایشانی رنگ ہم رو نت۔ حیر۔۔۔ منا ۱ یک حاصیں مو کہے ؋ اے کار مز کنگی ات۔ نہاد کمیں زیات ات۔ من پکر کرت کہ شہ و تی اگدہ ؋ برز ؋ یک افسرے ”اپشم اینٹونش سائی ٹوچکن“ ؋

چیزے وام زوریں چوش کہ آیک پیر پیٹے آت بلے پوہ ڙزانٹ ۽ پڑا شرآت۔

آئی کدی کسے ۽ را وام نه داتگ آت داں وہدے کہ آئی وئی سیت مه بو تین آت۔ شہ اپیشم اینٹوش ۽ وام زورگ اجیں گپے آت من داں سے شپ ۽ چھرت جت پکر کرت منی شپانی واب شت۔ من تپ ۽ ڈالیگ بوت اوں ۽ دل ۽ در ٻک دز ہے بنا کرت۔ پدا ہم من ہمّت کرت۔ اپیشم ساری ۽ حیران بوت۔ آئی گوں در گلڈ انگیں چمّاں منا چاراٽ۔ مگہ بلکہ منی سرار چھے اتک آئی ۽ وام و منادات بلے اے نبستہ کنا نینت کہ آؤ کیں پگار ۽ مناد یگی کپنٹ۔

اے ڈرامی گلڈی تیاری ہم پیلو بوت ۽ اے پیش بندی یک جوانیں ڈرے ۽ دیما روگ ۽ آت۔ ادا من اے گشگ ۽ پچ میار نہ کنیں کہ اپنکس جہد ۽ کوششت ۽ ابید ہم منی نا ایتی گیش بُوان ۽ ات۔ من ہر ڈراوتا تیار کرت منے دیکم پر دیکم بُو ہگ ۽ وہنؤں دور نہ انت بلے ہئے وہدے من پُشتہ کنز اوت اوں آیک برے پدا منی نیم گا لگوش نہ دیان ۽ بے کماری ۽ گوست۔ وہدے من آئی کر ڦارست اوں من دل ۽ تھا گوں حداء دعا کنگ ۽ آت اوں کہ منا ہمّت به دنت ۾ منی جوش ۽ جوزگ ۽ گیش بے کن۔ یک برے و من وئی ہمّت ۽ بہادری پیش داشت بلے وہدے شش انج ۽ دوری پشت کپت گلٹامنی پا دل زگ ۽ لگ انتن ٿمنی ٻائی گشے ٻلاس بوت۔ من یک نیمگی ۽ لڈونج بوت اوں آگوں ڄجمی ۽ وئی راه ۽ شت۔ آشپ ۽ ہم من سک بے ڈرات اوت ۽ درا ٻیں شپ ۽ من ار پیٹیگ آت۔

مگہ یک دمنی دل شہ وشیاں پُر بوت، آشپ ۽ من وئی ذہن ۽ راراضی کنگ ۽

سوب مند بوت اوں کہ من وتنی اے بے وکوئیں پیش بندی ء یلہ دئیں۔ پرے ہاتر امن
اے دراپیں چیز شہ وتنی ذہن ء در کرت آنت۔ تاہیر گرگ، رند من گلڈی وار نوسکی ء نیمگا
شت اوں۔ اے کیا سکنگ ء کہ اے دراہ پے پیم بوت کنت۔ منی دژمن ء اے
رپک نا کام بوت من وتنی چم بند کرت آنت۔ ما یکے دوہنی ء نیمگا گوں تیزی ء
شتاں۔ من وتنی جا گہ میک بوت اوں گوں دیجھی ء آترامکیں دلکہ دیان ء گوست
اوں۔ آئی اوں پیچ پرواہ نہ کرت۔ بلے من زانت کہ آایوکا ازم کاری کنگ ء انت
بے شک، اے گپ پدر بوت کہ آبازتا کت داریت بلے ایوکا ہے گپ نہ آت۔
اسلین گپ کہ منا تسلار سگ ء ات آیش کہ مناوی منزیل رستگ ات منی مرداہ داری
برجاہ آت۔ من یک گامے ہم پُشته نہ کنزاتگ ات اوں گوں مہلوک ء را پیش
داشت کہ عزت ء منصب ء من شہ آئی پیچ کم نہ اوں، من گوں ہے مارگاں لوگ ء
اتک اوں کہ من وتنی عزت ہر پیما برجاہ داشتگ۔ وتنی سوب مندی ء جشن من اے
پیما گوازینت کہ گوں جوانیں ناج ء ہوار و شیانی ہرچی سوت کہ منایات آنت۔
آہاں ء گوں بزریں توارء جت آنت۔ من آگپاں دو دار نہ گشیں کہ سے روچ ء رند
بوت آنت اگاں شما سری در شری ء سراونتگ گڑا شما دراپیں گپاں وٹ سر پد بیت۔
رند آافسر بدی کنگ بوت مروچی چار دہ سال گوستگ۔ من آترانہ دیستگ نزانیاں
مرچاں آپے کنگ ء انت ء کئے را بے وکوب جوڑ کنگ ء انت۔

(2)

منی ملور ۽ منجھائی، دور تنیگہ ہلاس نہ بوتگ آت ۽ شر تھا من و تارا نادڑا همارگ،
ات اوں من ہم نکہ کہ تاہیر لوٹگ آت ہے کساس ۽ پریشانی منارستگ آت۔ داں
حدّے، نوں من ہبیل کرتگ آت بزاں کہ من و تی دل ۽ تب ۽ ڈکھ ۽ ویلان ۽ بیا ۽
پخیر کرتگ آت بلے من شہ ایشاں ہم و تار کھینچ ۽ یک ڈرے در گھنگ آت ۽ آ
ایش کہ ہر وہ ڏولداریں واب ۽ حیالانی تھا زند گوازینگ نے اے چیز ۽ تھا من
باڑ تیز ۽ شیوار اوں۔ بزاں واب گندگ، من یک گنڈ نے ۽ وپسگ ۽ واب گندگا
سے ماہ گوازینت کرت کنیں۔ شما باور بہ کن ات کہ من پچ پریشان نہ بنیں۔

بلکل ہما ڈرام جم ۽ تاہیری ۽ چوش کہ جرم من و تی کوٹ ۽ کارجنانینت من
و تارا با مردے حیال کرتگ آت من اے ہم نہ من ایں کہ و تی شش فٹ والا یں
دڑ من لے حال کرتگ آت۔ من آئرا یات اوں یانہ۔ آئی عکس ہمک ساعت ۽
دمان منی دیما ات ۽ من ہما تی حیالانی تھا گارأت اوں۔ نوں اے گشگ گران انت
منا چ بوتگ آت اے وہ ۽ حال اے وڑا انت کہ من داں یک حدّے، وشی یے
مارگ، اوں۔

واب گندگ یک باز شیر کنیں تجربتے۔ حاص کن گم ۽ اندوہانی وہ ڏاء۔ چمانی
ارس یکشلا رچنست ۽ شرمندگی مردم ۽ را بے وارکنت۔ بلے ایشی تھا یک نشے یے۔
ہمے سبب انت منی پھر ۽ گرونا کی مدام بر جاہ آت ۽ منا کدی و تی جاور ۽ سرا اپسو زنہ
بوت منا اے باور آت کہ یک معجزہ یے الگا دیما کیت ۽ منی دراہیں واب راست

بنتِ انت، من سوب مند بیان، شہ اے جنگ، پڑھ در کائیں۔ اسپتیں اسپ، سوار
مناسُہ، تا جے سرا بیت، همک نیم گاوشیانی شعر، باگل تالاں بو، ہگ، بنت۔ منی و استہ
شتر میں جاہ کجام بیت ایش، رامن نزا نت۔ ہے سبب انت کہ و تارا کم تر لیکاں، من
و قی و استہ شہ درستاں کسانیں ہندے گچین کرت۔ یا، منی ارزش یک بامردی، پیا
بیت گڑا من پشت نہ کپیں۔ در نیام، گپ نہ بیت ”تحت یا تخت“، اے منی تباہی،
بر بادی، ندارگ بیت گوں حاکاں ہوار بو، ہگ، رند بلکہ منی بحث، استال دز پشگ
بنابہ کنت یک لسیں مرد مے، وقی بے عزت کنگ، ہم مشکلیں کارے۔

مگہ یک بامردے، اے پیم ڈالچار کنگ، بو، ہگ، آت۔

اے یک شرم، گپے آت اے، ہم مز نیں گپے آت کہ من آو ہد، ہم ملور نہ
بو تگ آت اوں وہ دے کہ من بے عزتی آنی وڑا لیگ آت اوں، اللہ منی سرا چنکس
مہروانی کرت۔ اے وا باں شہ پڑیں شپ منی در دانی دوا جوڑ بو تگ، اتنت۔ اے
پاکیں حیال انسانیت، مہر، محبتانی و شبوا تنت۔ پدا ہم وہ داں گوژران، شہت۔ شائزہ
نبشته کاراں ہے پیسیں وہ د، چاگرد، راز ند، وش، ڈول داریں دور گشتگ۔ اگاں منا
یک سوب مندیں انسانے گشگ بے بیت، اے راست، ہم است، انت پرچہ کہ منی
تھا و تارا مسٹر، بزر لیگ، مارگ، ہم است، انت۔ ہماہاں کہ منی سرا تو ازہ کرت، منا
بے عزت کرت۔ من دراپیناں، پہل کنیں۔ منی تب شائزہ دل شہ مہر، پڑ، انت۔ منا
اے دنیا، کروڈاں، ارباں مردمانی ہاترا مہر، محبت کنگ، دیم دیگ بو تگ۔ گوں
ایشی، من اے ہم من، ایں کہ منی بازیں کار شر مندگ کنوک آنت۔ بلے من اے
گپ، من، ایں۔ من اے ہما حیال، لیکہ، رده، کنگ، اوں کہ لہتیں مردم انچیں
حیال کن آنت۔

ہمک مردم منی زانت کاریء باروا گشیت منی مزنیء مٹیت۔
(اگاں اے پیم نہ بوت گڑابزاں آمزینیں بے کوب ءاحمق آنت) ایشی سبب ایش
انت کہ من گوں شپادیں پادء گڑنگیں لاپ ءز المانی بلاپ ءتبليغ کنگابئیں ءآوہدء پہ
نوکیں پٹ ءلوٹ ءپله مرزی ءجہد کنگابئیں۔ منی مرگ ءسراراجی سوت جنگ بیت ء
اس پہلیء جارجنگ بیت۔ پوپ دست کش بیت ءشہ روم ءپہ برازیل ءروت۔
بورغیرز (Villa Borghese) ماطری کہ ”کومو گورم“، کرامک انت آترنا
ناچ جا ہے تھا بدلت کنگ بیت۔ دیما بچارات کہ پھ بیت۔ شما ہم پچ نزان ات۔
شما گشت کن ات کہ اے دڑاہ بکواس تواز ہے۔ پھ شما اے حیال کرت کن ات
کہ من وتنی اے گپانی سراشر مندگی درشان کنیں؟ اے شمنے ردیں حیال انت۔ من
شمارا گشت کنیں کہ ایشان ءردیں وڑیء پیش دارگ بوتگ۔

”کومو گورم“، ءتیاب ءپچ چشیں ونیلے نہ بوتگ پدا ہم تئی گپء تھا
چیزے راستی ہم است۔ اے انچش شہ اخلاق ءڈن یک کارے۔ بلے نوں دلیل ؋
پچ پائندگ نیست۔ ہرچی کہ بوت ہمنکہ بس انت۔ اگاں ناں گڑا گپ بلاس نہ
بیت۔ شہ دونیں نیمگا شترتیں دلیل دنیگ بوت کنت۔

شہ سے ماہ ءزیات وابانی دنیاء تھابو ہگ یک نہ بوتگیں کارے ءآہم منی
پیمیں مردم ءواسٹہ کہ چاگر دء تھا گردء چر کانا زندء رنگ رنگیں مزگاں گرگ بہ
اوٹیت من وتنی کارگس ءسنگتاں گوں دُچار کپگ بے تاہیرات اوں۔

خاص کن گوں ایٹشم ء زندگی ء اگاں گوں کسے ء منی شریں نزیکی
ئے استگ آت گڑا آہمے مردآت بلے بدہتی کہ من ہما وہدء گوں آئی دچار کپت اوں
وہدے من مشکلانی وڑالیگ ات اوں منی واب منا اے متاگ دنیگ ء اتنت کہ

نوں منا ہم مت کنگ لوٹیت ء گوں مہلوک ء نز یک بو گ لوٹیت۔ پرے مکسد ء
ہاترا دگہ نا گڈا کماں چہ کم منا یک مردے پکارأت سے شنبہ ء روچ ؋ آئی موکل
آت۔ من گوں آئی دچار کپگ ء ہاترا ہمے روچ چین کرت۔

اے مرد یک پنج تبک ء ماطری ء چار می تبک ء ندوک آت۔ کہ آئی تھا چار
کسان کسانیں کوٹی اتنت ء ہمک کوٹی شہ دومی ء کسان ترأت۔ انچش تھار کہ مردم ء
دم بند بہ بیت۔ کمیں زر ۂ تھا شہ ایشی شتریں جا ہے رسگ گران آت۔ اے گس ء تھا چار
مردم ششگ اتنت یکے ایشم ء جند، ودجنک ء جنکانی تزو۔ یک جننک ئے امر سیز دہ
سال، دو ہمی ء چار دہ سا، دو ہمیانی پونز بارگ دو ہمیں گوں یکے دو ہمی ء الوت کنان ء گٹھی
گٹھی کند اتنت آہانی نز یک ء روج ء منا اجب لگ ایتگ ات۔

ماڑی ء واہنڈ گوں لہتیں بھوریں رنگ ء مود والا ہمیں مردمائ نشت ء
باریں کجام زمانگ ء گپے جت آنت۔ من اے ماڑی ء تھادو سے مردمائ ابید دگی
کسے ء را آیگ ء روج ء نہ دیست آہم پچاروکیں مردم اتنت۔ آہانی بنگپ مدام
ایکسا نز ڈیوٹی، باپا ر، پگار ۂ تھا گیشی ء منصب آنی ترقی ء باروا بوتگ آت آہانی پیلویں
جهد ہمے بوتگ آت کہ وقی محکمہ ء مسٹریں اُگدہ دار، چتو روشن دارگ بوت کنت۔
من آہانی کڑا داں چار کلا کاں نششگ آت ء آہانی ہم پیمیں گپ گوش داششگ آتاں۔
بلے آہانی گپانی تھادور نہ کرتگ آت منی ذہنی جاور گشے دگہ پیم بُوان آت۔ باز رندا
من شہ ہیدا یکے بوتوں ء چو گشے منافا لج ء گپتگ آت مگہ بلکنہ ہمیشی تھا ہم پہ منا
شری یے است آت وہ دے کہ من واتر کرت اوں گڑا دل ء لوٹنگ آت کہ ہمک
مردم ء بگل ء بہ کنیں۔

منی پچاروکیں دگہ یک مردے ہم است آت آئی نام آت سیمونوف آمنی

اسکول ء زمانگ ء سنگتے آت۔ چونا نیا پیٹرز برگ ء منی اسکول ء بازیں ہم سبک است آتاں بلے من گوں آہاں و تی پچھارو کی بلاس کرتگ آت بلکنہ اگاں کسے ء منا سلام داتگ آت۔ گڑا من و تی دیکم چرینگ ات۔ منی حیال ء منی جاورا نچش اتنت کہ مناوی کسانی ء تہلیں یاٹ شموشگی اتنت۔ لعنت بہ بیت ہمار برجاہ ء سرا او دا من و تی زند ء بازیں سال گوں اندو ہاں گوازینت۔ کسے گونڈ۔۔۔ اے کہ دنیاء تھا پہ جوانیں ہندے ؋ گرگ ء شہ اسکول ء سنگتائ و تادور کرت۔ بلکنہ دو یا سے انچیں مردم اتنت کہ گوں آہاں شہ دور ء سلام الیک آت شہ آہاں کیے سیمونوف آت۔ آشہ و تی گران ء سنگینی ء یک شرپ داریں کھوی ء مردم گندگا اتک۔ آمنا ہم شرگ اتگ ات۔ آگندگا دلکش آت ء یک ایمانداریں زہے ات۔ من گوں آئی لہتیں جوانیں ساعت گوازینگ ات، بلے جاورا نچش بدلتنت کہ ماجتابوتیں۔

یک روچے منی مجگ انچش گشت کہ پیچ شنبہ ء روچ ء ایٹھم ء نیمگا روگ ء نیت کرت ء دراتک اوں بلے مجگ ء تھا سیمونوف آت۔ چہارمی تباک ء برزار وان ء من پکر کنگ ء ات اوں کہ وہدے آمنی روگ ء آیگ ء پسند نہ کنت گڑا من آئی کڑا پرچہ روگ ء ردی ء کنگ ء اوں مگہ گوں من مدام انچش بیت کہ اے پیمیں حیال منا بے تاہیر کنت۔ پدا ہم گوں بے دلی ء من تھاشت اوں۔ اے ہما وہدے گپ ات کہ یک سالے ء پیش من سیمونوف دیست آت۔

(3)

گوں سیمونوف اسکول ء زمانگ ء دگه دو سنگت نندوک اتنت آ درا بیں
یک حاص ء مز نیں جیڑہی ء سراچار ء بیچار کنگ ء اتنت۔

چوش کہ من شہ بازیں سالاں گوں آہاں دُ چار نہ کپتگ ات اوں بلے ایشی ابید
آہاں منی اے پیمیں او دء آیگ ء راحر اب نہ لیک اتلگ ات۔ اے گپ منی و استہ باز
دگه پیمیں ات۔ آہاں منی نیبگا اخچش چارات چو گشے یک ملگسکے او دا پتھر تگ۔ گوں من چد
ء ساری کدی چوش نہ بو تگ ات۔ داں اے حملہ کہ اسکول ء ہم چوش کہ درا بیناں
گوں من نفرت کرتگ ات۔ من زانت کہ آہاں ء منی سوب مندی ء بد آہ گء^ا
آت۔ اے پیمیں بے عزتی من کدی نہ دیستگ ات سیمونوف ہم منی آہ گء حیران
ء ہبکہ بوت من ہم کمیں پشل بوت اوں بلے من پچی نہ گشت ء آہانی گپاں گوش
دارگ ء لگ ات اوں۔

آوتی سنگت زرکوف ء گڈی دعو تے دنیگ ء باروا چار ء بیچار کنگ ء
اتنت کہ آؤ کیں روچ ء دنیگ ات زرکوف اردو یک افسرے ات ء آئی بدلي یک
دوریں صوبہی ء بو تگ ات۔ اسکول ء زرکوف منی جوانیں سنگتے ات برے برے آ
باڑا حمق ء ووت گرز جوڑ بو تگ ات۔

بلے چونائیا آیک بے پرواہ ء جوانیں زگہے ات پرے ہا ترا درا بیں
مردم اس آترا دوست داشتگ ات۔ منا پرائی پرے ہا ترا بد آہتگ ات کہ آئی رنگ

ڻڏوشم باز ڏلکش ات وانگ ٻنبسته کنگ آئی کارے نه ات پرے ہاترا مدام شه درستاں پُشته بوٽگ ات۔ ایشی ابید وہدے آئی اسکول یله دات گڑا آئرا شتر تریں نو در بر ۽ سر ٻیفکیٹ ڊینگ بوت۔ الم ہمہ گپ ات کہ آئی وقتی استادناوش کنگ ۽ ڈر ۽ پیم زانتگ ات۔ اسکول ۽ گڏی سال ۽ آئی اسٹیٹ ایجنسٹ ۽ کاروبار پنا کرت ۽ آئی اے کار ۾ منکس دیماشت کہ آئی کر ڙا دوسد مردم کار ۽ لگ اتننت۔ مادرابیں سنگت گوں باز گریبی ۽ زندگو ازینگ ۽ اتیں۔ وہدے کہ آبات وبل ات۔ آئی اجب اجیں کار کرتگ ات مگہ شہ تھا بازنیک ۽ رحم دلیں مردمے ات۔ آئی ٺس آں مارا باز پریشان کرتگ ات ۽ آئی رنگ ۽ داب روچ پر روچ گیش بوان اتننت۔ مادر اه گشے زرکوفی دیما بے گویا ک اتننت بلے ابرم آئی سرا ۾ منکس مہروان ات کہ ما آئی پادانی دیما ڇھلگ ۽ ذلیل بُوگ ہم پر وتا پھرے لیکتگ ات۔ زرکوف ۽ حداۓ بازیں بود بکشا ٿگ ات۔ آئی ہمہ شری آں منا باز زہر آ ڳ ۽ ات۔

آئی توار ۽ انداز ٿہا یک ووت ٻیسی یے ات بلے بازو وہدے تو ازه ۽ بے وکوبی ۽ گڏی سیمسروں ہم رستگ ات۔ بلکنه منا شہ آئی باز جوانیں رنگ ۽ ڏوشم ۽ ہم بداحتگ ات (چونا یا اے رنگ ۽ ڏوشم ۽ واستہ من مزن ۽ شہ مز نیں قربانی ہم دات کرتگ ات)۔

منا شہ آئی دگه یک حرکتے ۽ ہم باز نفرت ات، ہمارنگ ۽ کہ آزالان ۽ وقتی نیمگ ۽ ڏلکش گور کنا ینگ ۽ گپ جتگ ات شہ آئی منا سک بداحتگ ات، ۽ منی سینگ گشے شہ گم ۽ ترک اتگ ات (آئی زالانی سرا ارش ۽ ہمت داں ہما وہدۂ نہ کرتگ ات داں کہ آئی سینگ ۽ سرا افسری ۽ میڈل نہ لگ اتگ ات داں اینکسیں وہدی ۽ آبے تاہیر ۽ بے صبری ۽ آماچ ات) منا شری ۽ یات انت کہ چے

ڈول ۽ من وڌي بے مٺ ۽ بلند میں حیالان ۽ زر کو فی بار واد رشان کر گتگ آنت۔ چوش بوت کہ گپ گپ ۽ تھا زر کوف اے در ڦائینت کہ آؤ کیں وہدء گوں وش رنگیں پری آل چڻ ڏولیں نز ڪی کنگ لو ڻیت ۽ وش تبی درشان کنان ۽ اے هم گشت کہ آویٰ استان ۽ تھا نندو کیں ہمک جنک ۽ وڌي چھانی چیرا کنت ۽ اگاں آهانی مردمان زہرشانی کرت گڑا آهانی سل ۽ جنگ ۽ هم چپ ۽ پدنہ بیت ۽ ٹیکس ۽ هم گیش کنت۔ آئی واہ واہ کنو کیں سنگتاں بازو واہ واہ کرت وہدے کہ من آئی ٻلا پ ۽ گپ جت۔ من اے پیم پرے ٻاتر انہ کرت کہ منا اے جنک یا آهانی پت ۽ ما تاں گوں ہمدردی یے است ات بلکنه اے منی ایراد پ ۽ ایراد ۽ درشان ات ہمے وہدء منا باز ساڑا یگ بوت۔ زر کوف هم کندگ ۽ تو ازه ۽ تھا گپ اینگلو آنگو کرت بلے منی سوب مندی دنیگہ پیلو نہ بوتگ ات۔ آئی وَ باش پروش من ۽ اتگ ات۔ بلے آئی اے پروش هم سوب مندی آت شہ ایشی ساری هم بازیں وہدء آئی باج بر تگ ات بلے من زانگ ات کہ شہ کست ۽ کینگ ۽ آئی دل چکار انت۔

من وڌي دل ۽ تھا جخش ات اوں ۽ آئی حرکتاني سرا دل گوش گور نہ کرت۔ وہدے ما اسکول یلہ دات گڑا آئی گوں سلگتی کنگ ۽ وا ڳ درشان کرت۔ من هم نہ کرت پرچہ کہ وت گرزی ۽ لوٹ ہمیش آت بلے پدا اے پیم بوت کہ ما شہ یکے دو ہمی ۽ جتا بو تیں۔ پدا من سہی بوت اوں کہ آ لیف ڦینٹ جوڑ بوتگ ۽ یک باز جوانیں زندے گواز ینگ ۽ ایں آسوب مندی ۽ منزلائ گوزان بوت ۽ پدا شہ من دور بُو اال بوت۔ منا اے باور بوت کہ آ منی وڑیں گران مہذبیں مردمی ۽ را کم لیگ ۽ ازم کاری ۽ کنگ ۽ انت۔

یک رندے من آتراتھیٹرے باکس ۽ تھادیست دال آوہدءَ آئی سینگ شه
میدل آس پُر بوتگ آت۔ یک ریٹا ٿرجز لے ۽ دوش رنگ ۽ ورنائیں جنک آئی
اے دیم آدیمانندوک اتنت، گوستگیں سے سالاں چوش که آئی ورنائی آوڑانہ آت
بلے پدا هم آیک ڏلکش ۽ وش درشمیں مردے آت۔ بس کمیں زند بوتگ آت گڑا
اے بوت منی سنگت زرکوف ۽ پچار که آئی ۽ رامنی اسکول ۽ سنگت گلڈی شپ ۽ نگن
دھنیگ نے واہگ دار اتنت۔ سے سال ایشان گوں یکے دوہمی ۽ گوازینگ آت
بلے چاگردی منصب ۽ ردا کسے هم زرکوف ۽ همسرنہ آت۔ بلے اے گپ ۽ من گوں
یخین ۽ گوشگ ۽ اوں سیمونوف ۽ دوچار کپتگیناں یکے ۽ نام فرچن کہ روی جرمن
آت۔ پٹک عجیبیں دروشم، کہ آئی دپ ۽ دیم چوشادو ۽ آت۔ آشہ عقل ۽ پیادگ آت
بلے؟ دوہمی آہانی سراتوازہ کنان ۽ بازوش بوتگت ۽ ووت گلائی ۽ بادشاہ آت زرکو فی
منو کے آت آہانی تو سیف یے گرتگ ات ۽ سٹ ۽ زر ۽ گٹھیگ آت۔

سیمونوف ۽ دوہمی سنگت کہ آئی نام ٹروڈولی بوف آت۔ آئی تھاد ڪلشی یے
نہ آت، ارڊ ۽ تھا کسانیں نوکر مدام سنجیدگ، وئی دیمروئی ۽ واستہ جمعنا جمعنا یئیں ریکے
کارمزکنگ، زرکو فی دوریں سیالے هم است آت۔ ماشه آئی بے مانا ۽ حملکیں
گپاں بازمزگ گپتگ آت۔ آمنا آرژش یے نہ داتگ ات ۽ و تارا شہ من دور
داشتگ ات ۽۔ ایشی ابید من شہ دل ۽ آئی قدر گرتگ آت۔

”شرانت، ہر یکے ہپت روبل بہ دنت“ ٹروڈولی بوف درائینت ”اے
زر دراہ بیست ۽ یک روبل بنت ۽ ما زرکوف ۽ واستہ جوانیں شپ ۽ نان ۽ بند ۽
بست ۽ کرت کنیں“۔

”ہاں ماشہ زرگوف ءزرگ نہ گریں پرچہ کہ ما آئی دعوت ءکنگ ءایں“۔

سیمونوف و تی فیصلہ دات۔

”چے شما اے پکر کرت کن ات“ فرچکن کمیں زہر گران ء گشت۔ چے آ ہمنکس ششگ کہ ایوکا منے زرگانی سرائیش کنت؟“

”آلم شلگر گیپت بلے ایشی ہوارشہ و تی نیمگا شیمپیئن ء شش بوتل ء آڈر ء دنت“۔

”چے ما چار مردمانی و استہ شش بوتل بس بنت؟“ ٹروڈولی ٹژن جنان ء گشت۔

پدا ہم تپاک بوت آنت کہ آسے نیں سنگت، چارمی زرکوف گوں بیست ء یک روبل ء باندا تیں بیگاہ ؋ شش بج ء ہوٹل ڈی پیرس ء یکجا بنت۔ دراہیں ذمہ داری سیمونوف ء دینیگ بوت آنت۔

”مگہ شما ایوکا بیست ء یک روبل ؋ سراچیا اوشتاگ ات؟“ من و تی گپ جت۔ اگاں شامنا ہوار کن ات گڑا اے زر بیست ء ہشت روبل بینت انت۔“ من زانتگ ات کہ اے وہدہ منی اے گپ آہان ء وش لگیت ء آمنا گوں جوانیں وا گچھماں چارن۔

”تو گوں ما ہوار بو گچھماں چارن۔“ سیمونوف گوں حیرانی ء گشت۔ آ منا شری ء زانتگ ات۔

شہ آئی اے گپ ء منی زہر گیشتر بوت بلے من زور بچکندگ ات ء گشت۔ ”پرچہ نا! من ہم شمنے کو ہمیں سنگتے اوں منا باز اپسوز بوگ ات کہ شما منا

بیحال کنگءات، من کمیں گوں نرمیءوش تیءدڑائیت۔

”مگه تئیءزر کوفی سلگتی اینکہ وشرنہ بوتگ، طروڈولی گوں تشنءگشت۔

بلے من پروش ورگ هیل نہ کرتگ آت اے شما انچش گشگءات“

من وتا گمیگ کنانءگشت۔

”پاہم من اے رڈپہمیء دور کنگ لوٹیں“

”ماترا گوں وتاوش اتک کنیں، طروڈولی کندراتءگشت۔

”باندا پیچنجءہ ہوٹل ڈی پیرسءہ برس“ سیمونوف دعوت دیانءگشت۔

”بلے زرآنی چے بیت“ فرچکن یات دیانءگشت سیمونوف وقی کو پک

سرین اتنت۔ بزاں کہ رندا چاریں۔

”ہوش رانت۔ اگال تو گوں ما گون ے گڑا اے وشیء گپے“ طروڈولی پاد

آیانءگشت۔

”بلے ما اے دراہیں وقی وڑا کنگءایں“ فرچکن وقی ہبیٹ زرتء

گشت اے یک سرکاری دیوانے نہ انت“

منا ایوکا گوں دیوانءکار انت“ من گشت آدراد گوں حاموشیءیک

نیمگے شت انت، فرچکن ء طروڈولی بیزار گندگا اتک انت۔ سیمونوف کہ منی دیما

شیگ آت آہم پریشان آت ء منا زہر زہر چارگءات۔

”ما۔۔۔ گڑا تو باندا آہگءئے وقی بھرء زرآل انوں بدے شتر تر

انت۔ چے گشے؟“

چے شرمندگیء منی دیم سُہرتڑا ات۔ منا یات اتک کہ شہ ساریء سیمونوفی

پانزده روبل دینگی آنت کہ بازو ہداء ساری منی شہ آئی زر تگ آتنت، آوام من بیحال نہ کرتگ آت۔

”منی سلگت سیمونوف! وہدے منِ ادا آگھے ات اوں من نزاںگ ات کہ چے بو ہگ ءاًنت۔

پرے ہاتر امن گوں و تازر نیا آور تگ منا اپوز انت“

”چج گپے نہ انت یار“ باندا کہ کائے گڑا بیارش گوں۔ من و انچو جست کنگ ءات اوں“ سیمونوف گوں مزن دلی ءاًگشت۔

آزور زور و تی بو طال ز میں ۽ جنان ۽ کوئی ۽ تھا چکر جنگ ءاًگ ات۔ ”تو چیا پریشان ے؟“ یک ملٹے ۽ رند من شہ آئی جست گپت۔ ”اوہ۔۔۔ اسل ۽ منا کسے گندگی انت کہ ہمے نز یک ءاًگور انت۔ من اے یات کنگ ءاں اوں کہ آئی گس کجام نیمگا انت۔

سیمونوف پہلی لوٹگ ۽ وڑا درر ایمیت۔

”اڑے تو گڑا منا پر چہ نہ گشتگ؟“ من کمیں زہر بواہن ۽ گشت و تی گلاہ زرت دروازگ ءنیمگا اشت اوں۔

”باندا پچ نج ۽“ آئی شہ نز یک ۽ تو ار پرجت۔

”منا چے لولکی ۽ وار تگ ات کہ من آہانی کر اشٹ اوں؟“

من دنناں دزشان ۽ و تارا بد ۽ رد گرت۔ ”گوں آبد ماش زر کوف ۽ منا چے کار؟“ مپتہ من و تی وش تبی دارگ ۽ کوشش کرت۔ من باندا سیمونوف ۽ پہلی ۽ کار ڈء دیم دیں۔“

مگه زہر گرگ ء بد آگه ء ابید ہم من مار اتگات کہ اے دیوان ء روگ ہم
المی انت۔ ایشیء سبب ایش ات کہ منی کر ایوکا نہہ روبل اتنت کہ آہانی تھا پت
روبل وتنی نوکراپولون ء دینگلی ات آئی ماہ ء پگار۔ اے زرالہ آئرا دینگلی اتنت۔

بلے حیر۔ آئی پگار رندا دینگ بیت۔ اے وہد ء دیوان ء روگ المی انت۔
ہما شپ ء من بازیں حرایبین ء ترنسا کیں واب دیست من حیالانی تھا
وتی اسکول ء سربوت اوں بازیں انچیں سنگت دیست انت کہ من آہان ء یہاں
کرنگ ات۔

ہما کہ منی مسٹر اتنت کہ آہاں منا سکول ء داخل کنا نینگ ات آہم باریں
کجا شنگ اتنت ء یک بے کس یک ء تھنا نیں پچکی ء را تھرین ء دور دات ء باریں
وت کجا بیگواہ بوتگ اتنت آبچک داں روچ ء مروچی گر ء چیل ء یک زندے
گواز یینگ ء ات ء شہ ہر یکی ء شریں امیتے وا گہ دارا۔

منی سنگتاں گوں بے دلی ء خڑو سیں وڑے ء مناوش اتک کرت۔ آہاں
دل ء میل ء منی سراتوازہ کرت ء مناوی گروپ ء تھا ہوار کنگ ء مکن اش کرت۔ من
اے گپ سگ ات نہ کرت ء شہ آہاں بیر گرگ ء تیاری کرت۔ من شہ آہاں باز
نفرت کرت۔

پرے ہاترا من آہاں کدی گوں و تانز یکی ء نتیجت منی اے دیما بد تمیز ہوڈ
ء بے کاریں مردمانی پے ارزشت ات بلے آہاں ہم وتنی اے ارزشت شری ء پیش
داشناگ ات۔ منی شنگل ء سرامز نیں تو ازہ بے کرت اش۔ منی بے وڑیں ڈیل ء بالا د
اش ایر جت ء منی دل اش ریش کرت وہدے کہ شہ آہاں بازیں ٹے □۔ شہ من
ہم گند ترا اتنت۔ اسکول ء زمانگاں آزیات بد شنگل ء ترسینوک اتنت۔ جوان جوانیں

شگل ۽ دروشم ۽ بچڪ اسکول ۽ اتک آنت بلے لهتیں سالانی تھا آہانی شغل بدڏوں
بوت ۽ گشت - شانزدہ سال ۽ امراء آنجش بوت آنت که کسے ۽ آہان ۽ به دیستین گڑا
آئراشا نگ اتلگ آت -

داں اے حڏء که آہانی حیال ۽ ذہن هم پُشته شنگ اتاں - شه آہانی لیب
ڳوازی ۽ گپاں ہے پدرات کہ آشے عقل ۽ پیادگ آنت - آہمک کار ۽ تھا ہے پیم
اتاں پرے ٻاتر امن آہان ۽ شه دور ۽ سلام حلیک کرتگ آت -

اے غرور ۽ ووت پسندی نہ آت کہ من و تارا شه آہاں دوردا شنگ آت - حداء
بچارات منی سراوی تشنانی تیراں مه گوارا ت شہ اے ٿیمیں گپاں منی تب دگه پیم
بیت کہ من وابانی تھا زندگ بوؤ کیں مردمے اوں - آبچڪ اوں شه زند ۽ ارزش تاں
دورا تنت - آہاں نزانت کہ زند ۽ لوٹ ۽ گزر پچ آنت - شه ہے گپاں من شه آہاں شر
ترات اوں ہرو ہدے کہ من آہان ۽ چیزے سر پد کنگ ۽ جهد کرت - آہاں منا گنوک
ڻ دیوانگ گشت ۾ منی سرا تو ازه کرت شانزدہ سال ۽ امراء آزِرنگ ۽ وش حال گندگا
اتک آنت بلے احمقی شه آہانی دپ ۽ دیم ۽ پدرات - آہانی حیال ۽ گپ ۽ تزان بے
مانا ٻکواس ۽ شه اخلاق ۽ زبرہ اتنت - وئی امر ۽ ردا آہانی شغل کمیں جوان ۽ تازگ
اتنت بلے پچ پیادگش نہ اتاں بلکنه شه شغل ۽ آلنڈر ۽ لوپر گندگا اتک آنت -

منا شه آہاں سک بداحتگ آت - چوش کہ من هم شه آہاں زیات شر تر نہ
ات اوں بلکنه بوت کنت کہ زیات بے کیف بوتگ اوں - آہاں هم منی کرد ۽ پیو
همود اسکول ۽ دات ۽ وئی نفرت، کینگ کدی چیر نہ دات - بلے منا نوں آہانی مهر ۽
محبت پکار نہ آت - من و آہانی ڻس پرو شگ لوٹگ آت - آ که گوں من کنگ ۽ اتاں

شہ آئی و تار کہ بینگ ٻس ہے میکیں وڑات من و تی و انگ ڙزانگ، نیمگا دلگوش گور
کرت ۽ شریں ہندے گرگ جہد کرت۔ ایشی پسوا آہاں اے پیادات ۽ اے گپ
شنگ ۽ تالان کرت کہ من اسکول، نا بلکنه اد، اود، دگہ پیمیں حرابیں کتاب
وانگ ۽ و تی و ہڈے زیان کنگ، اوں۔ اے آہانی مز نیں کمینگی آت بلے دوہی آنی سرا
اے گپ، مز نیں اثرے دور دات۔ خاص کن استاداں منا کلڈن کرت۔ آہانی
اے کر دو تی جا گه، بلے من ہم چوسا دگ نہات اوں۔ من دراہینا، ڪمار نہ کرت ۽
پدا اے نیام، ”سرد جنگ“، بنا بوت بلے پدا اے پیم بوت کہ من و تی پروش من ات
پر چہ کہ من شہ سنگت، چا گرد، دور بوت نہ کرت۔

من گوں لہتیں مردمائی نزیک بو گ، جہد کرت بلے منا جوانیں سوب
مندی یے نہ رست بلے منی جہدانی برور د، یک روچے منا یک سچائیں سنگتے
رست۔ مگہ منی زالمیں تب منی دژ من جوڑ بوت، من و تی حکم دیو کیں تب، شوک، آئی
مرا مز نیں بندش ۽ جت۔ من آئرا اے گشگ بنا کرت آئی چپ، چا گرد سک
حراب انت پرے ہا ترا آوتی حیال، بد اربیت، شہ دوہی مردمائی و تا دور بد اربیت۔
من و تی مہر، محبت، گیش کنان، آئرا زیات ترس، آماج کرت۔ داں اے حم، کہ آ
ہسٹیر یاء نادر، ہے جوڑ بوت۔ آیک سادگ، معصومیں بچے ات۔ آزو ت منی دام،
اتک بلے وہدے کہ آ گوں من زیات نزیک بو ت گڑا یک دم منا شہ آئی نفرت
بو ت، گام گام، سر امن آئی بے عزتی کرت۔ منی تب انچش ات کہ ہمک سوب
مندی، رند من گوا ت گپتگ ات اوں، ہے بچک، راو تی نزیک، آرگ، سنگت
جوڑ کنگ، رند منی پھر، شان، تھا یک دم گیشی یے احتگ ات بلے من دوہی آن،

زیات و تی ہم حیال جوڑ کرت نہ کت اسکول ۽ یلہ دنیگ ۽ رند او لی گام کہ من چست کرت آایش کہ شہ درستان من و تا گستا کرت۔ اللہ بزانت کہ اے مہروانی من پرچہ کرت ایشی رند من گوں بازمشکلے ۽ سیمونو فی بلاپ ۽ یک پند لے سازرات۔

دوہمی سہب ۽ من شہ و تی نیاد ۽ دور کرت ۽ اوشتات اوں۔ اے پیمیں پاد آ ڳ ۽ اوشتگ ۽ مناوت امیت نہ آت من ہے مارات کہ منی تھا یک بدی یے آ ڳ ۽ انت بلکن آ بدی احتگ منا اچش لگت ات کہ من مدامی ہمیشی ۽ ودارہ بوتگ اوں من تھاں تھاں ۽ و تی کارگس ۽ رست اوں اودا من ہے سر پد بوت اوں کہ من دوکلاک ساری ۽ احتگ اوں۔ پرے ٻاترا من پدا گس ۽ اتک اوں تیاری کرت ۽ پدا شُت اوں۔ اے رندی کمیں دیر ۽ پُترت اوں دان کہ کمیں و تی مزنی ۽ پیش بداریں ۽ کارگس ۽ مردم اے مزان آنت کہ من اپنی زوت آ ڳ ۽ شوق انت۔

ایشی ابید منی دل ۽ تھا ہزاراں حیال اتاں کہ آہاں منی گنوکی گیش کرتگ آت۔ من زند ۽ تھا دومی وارو تی بوٹ پالش کرت آں۔ دنیا ۽ پچ چیزے نیست ات کہ آپولین ۽ روچے یک رندی ۽ زیات اے کار ۽ واس्तہ لاچار بہ کنت، چونائی ۽ اے آئی ہم روچی نیں کارانی تھا ہواراًت۔

من شہ آئی ایر کر گلیں چیریں جاہ ۽ بُرش در کرت ۽ اے حیال داشت کہ آحراب مہ بیت۔ پدا من گوں مز نیں ہورت چاری ۽ پوشک چار اتنت ہر شے کوہن بوتگ آت بازیں ٹنگ اتاں۔ بند یک اش در احتگ اتاں۔ بزاں کہ من و تارا اللہ ۽ توکل ۽ سرا یلہ دا گت آت۔ منی یونیفارم ساپ ۽ سلہ آت بلے من اے یونیفارم گورا کرت ۽ او داشت نہ کرت شہ درستان حرابیں چیز ایش آت کہ کوئند ۽ سرا زنگ ۽ زردیں ٹپے پدرأت اے ٹپ ۽ گشے منی ڏیل ۽ بالاد ڦپی کرتگ آت بلے نوں

پکر کنگ، وہ نہ آت، منی دل بُدگ، لگ ات۔ من و تی دل، رات سلا دات کہ من
مپتہ پریشان بو ہگ، کو شست کنگ، اوں چونائیا چشیں گے نہ انت من و تی
حیال، تھا دیست کہ آبد ماش زر کوف منا چو خبیس، ڈولا چارگ، انت ٹرد ولی
لو ف، دب، دبیم شہ سوب مندی، ات گے آنت، فرچکن، زر کوف دوئیں کیجا منی
سر اکندگ، آنت، سمنوف ہم چہ کسی، چوں پشته بیت۔

آہم منا بد تمیز، بد دومانی، پنام، دینیگ، چک، پدنہ بیت گڑا شہ اے
درستاں رکھنگ، وڑ ہمے بیت کہ من دعوت، مہ روئیں شہ و تی اے فیصلہ، گشے من
چہ گل، بال بوت اول۔

دو می رند امن پکر کرت کہ اے پیم کنگ شر نہ انت۔

شہ ایشی آزیات شین کن آنت، اے پیامن و تی جست گیں چات، تھا
کپیں۔ منا دیما در آہگ، ارش کنگی انت، لگوری ورنہ انی کار نہ انت۔ منا آہان،
چشیں موقع دینگی نہ انت، اے کمینگانی دیما چج نزوری یے پیش دارگی نہ انت۔ من
اے پیش داریں کہ من شہ، ہاں کمر نہ اول۔ بلکہ من ہمک ڈولا شہ، ہاں شر نہ اول۔ من
شمارا یکے، ہم کمار نہ کنیں۔ آسراے بیت کہ آدراہ شر مندگ بنت، یک کنڈی،
زو پڑ آنت وہ دے کہ من گوں پھر، آہانی دیما ٹھک دینیگ، بئیں۔ ایشی رند ورگ،
چرگ، منے سکتی یک نوکیں دڑوشی، بنا بیت مگہ منی پیمیں گران مہذ بیں مردمی، را
اے پیم کنگ، چے ضرورت انت۔ من آہان، شہ و تی ڈیل، ڈول، رُز عب، و تی
منارینگ، پر چہ جہد، کنگ لوٹیں۔ منا اے پیمیں کیپت گیں کار کنگ نہ لوٹیت۔

من شہ اللہ، کجام کجام دعا نہ لوٹگ ات کہ زوتاں زوت اے روچ بہ

گوزیت۔ شہ بے تاہیری کھڑکی ۽ کھڑکی اشت ۽ اوشتات اوں آئی یک شیشگے پچ
کرت ۽ ڏن ۽ چار ات اوں ہمک نیمگا تھاری آت ۽ باپوریں برپے رچگ ۽ ات۔
منی گڑیاں ۽ پنج بوت من وئی ہیٹ زرت ۽ اپلون ۽ سراوی چم شانک داتاں۔ آ
بیچارگ ۽ دراہیں روشن ۽ ودار کر تگ آت کہ مردچی آئی ۽ را پگار رسیت بلے اے آئی
سادگی آت یا معصومے آت کہ دپ ۽ زبانے نہ کرت آئرا امیت ات کہ من وٹ آئی
پگار ۽ آئی دست ۽ دئیں۔ من چیر وکائی شہ دروازگ ۽ ڏن ۽ درا تک اوں نیم رو بلے
ٹیکسی والا رادات ڳول پھر ڇان ۽ ہو ٿل ڏی پیرس ۽ رست اوں۔

(4)

یک روپے ساری ۽ من اے فیصلہ کر ٿگ آت کہ دیوان ۽ شہ درستاں
ساری من و تار سینیں - بلے ہما بوت کہ منا ترس آت - منا هم نکہ دیر بوت کہ ساری ۽
رنڊ ۽ گپ پشت نہ کپت - ڏکه اے کہ منا کوئی ۽ در گچ ڳ کمیں وہ ہم لگ ٿک آت کہ
اودا منے دیون بو ڳی آت - بلکہ ہو ٹل والا ہم ہے ڈراتاں - آہاں دنیگہ ٹیبل ہم نہ
جتگ آتنت - ویڑاں ہیے گشت کہ پچ نج نا بلکہ شش نج ایر کنگ بو ٿک ورگانی
ایر کنگ ۽ اے گپ راست بوت -

من شرمندگ بو ڳ ۽ ات اوں کہ من مُپتہ گوں ویڑاں دپ جنگی کر ٿک
آت دنیگہ پچ نج ۽ بیست پچ ملٹ بو ٿک آتنت - اگاں منی سنگتاں وہ بدل کر ٿک
آت گڑا بندآت کہ آہاں منا حال بداتین آت -

من و تی دیما و شرمندگ بو ٿک ات اوں ۽ حاصل کن ویڑانی دیما - - - - -
نو کراں ٹیبل جنگ بنا کرت ۽ اے پیم کنگ مارا ذلیل کنگی آت شش
نج ۽ آہاں موم تبی روک کرت آنت - وہ دے کہ چراگ شہ ساری ۽ روژ نائی تالان
کنگ ۽ آتنت - اے حیال باند انت کہ نو کراں ۽ ہما وہ ٻیا حتیں آت کہ ہما وہ
من ادا احتگ آت اوں -

دو می کوئی کہ او دا کمیں تھارونکی آت لہتیں گز نگ ۽ ھڑ کہی یئیں مردم جتا

جتا نئیں ٹیبلانی دیماندوک ورگ ۽ چرگ ۽ دست گٹ اتنت۔ یک سیمی کوٹی ۽
مزنیں کوکار ۽ جگا یے بوہگ ۽ آت اے زندگ دلانی ٹھہکانی تو ارتنت۔ فرخ
زبان ۽ اے توازہ ۽ مسکرا کنگ ۽ اتنت۔ اے شپ ۽ نان ۽ زال هم ہوار
اتنت۔ اے دراہیں چیزاں گندان ۽ منی تب حراب بوہگ ۽ لگ ۽ ات گوں مزنیں
مشکلی ۽ من وtarادا شت۔ داں کہ ششنج ۽۔

آدراہ دست ماں دست یکجاوش ۽ کندان ۽ تھا پتھرت آنت۔ من هم وش
بوت اوں پرچہ کہ آہانی آہگ ۽ منی پریشانی ہلاس بوتگ ات حاصل مہمان زرکوف
دیم دیما روگ ۽ ات۔ چونا نیا آئی تھرا ہشونی ۽ بود است آت دراہ منا چاران ۽
بچکند اگ ۽ اتاں زرکوف کمیں جھمل بوت ۽ پدا مدال مدان ۽ منی نیگا اتک ۽ باز
سنگی ۽ ڈرامنی دست ۽ گپت آنت۔

بلے من زانت کہ اے شہ دل ۽ نہ بوہگ ۽ انت بزاں کہ آجز لے ڻمن آ
ہنی نوکر۔ آئی پنجگ انچش منی نیگا آہگ ۽ اتنت بزاں کہ من آئی منی ۽ سلام
کنان ۽ آئی دستاں چپک گریں۔ وہدے کہ من اے پیم حیال کنگ ۽ نہات اوں۔
من ہمے پکر کنگ ۽ ات اوں کہ منی گندگا گوں آپیش ۽ ڈولا یک مزنیں
ٹہکے جنت ۽ زاہ ۽ بد ۽ توازہ ۽ بنائیں۔ من وtarashہ ساری ۽ تیار کر گت ات بلے ادا
وہد ڏگہ پیم بوت۔ آئی ڈرامنی گران ۽ سنگین ات۔ انچش کہ یک مزنیں مردمی ۽ را
وش اتک کنگ بہ بیت پدا ہم من زانتگ ات کہ آیک جوانیں ڈرمی ۽ اے پیم
کنگ ۽ انت ۽ ووتی عزت ۽ ہم آتر احیال گورانت۔

اگاں آمنا بے عزت بہ کرتیں گڑامنی دل ۽ آت کہ من نہ چاریں کہ آکئے

إنت آئر امن شریں پسوے دئیں۔ بلے آئی شرین ۽ شرب داریں اندازا گشے منی دل بہازرت۔

”من حیران بوت اوں که تو گوں ما ہوار بو ھک لوٹ نے“ زرکوف ۽ کمیں دکنان ۽ ووٽی دپ چوٹ کنان ۽ جتا تئیں ڏولی ۽ دراينت۔ ”ما دوئیں جتا تئیں مردم آں تو شہ ما باز گستائے کہ اے وڑ مہ بو تین آت ما جن ۽ دیھ و نیاں کہ تو ٿرس گائے۔ پا ہم تو کہ ووٽی گام چست کر ٿگاں۔ گراماتراوش اتک گشیں۔“ آئی گوں بے پرواہی ۽ ووٽی هیٹ کھڑکی ۽ در تک ۽ پدا گشت۔۔۔۔۔

”چے تو دان دیر ۽ منے ودار کر ٿگ آت؟“

”چوش کہ گشگ بو ٿگ آت آئی رداء من پچ نج ۽ رسن اوں“ من کمیں زہر شانی ۽ رنگ ۽ پسودات۔

”چے تو پرو گرام ۽ تھابدلی ۽ حال دا ٿگ آت؟“
طر ڏولي بوف ۽ شہ سیونوف جست گپت۔

”نه اسل ۽ من ڀحال بو ٿگ ات اوں۔“ سیونوف بلکل شرمندگ نهات
۽ پدا شہ من پھیلی لوٹگ ۽ بگیرنان ۽ آڈ رو ہیگ ۽ شست۔

”الپوز ۽ گپے۔ تو یک کلا کے وار بو ٿگ نے۔“
زرکوف گوں تشن ۽ گشت کہ شہ آئی ساری ۽ گپاں جتا آت بدزا تین فرچکن ہمانی رند گیری ۽ شہ ووٽی پونز ۽ یک اجنبیں تو ارے کش ات۔ بلکہ منی اجنبیں ڏیل ۽ ڏول آئر امامان نیا ہتگ آت۔

”شہ منی پر یشانی ۽ شامزگ گرگ ۽ ات؟“

من فرچکن ۽ سرازہر گپت اوں ”اے منی روی نہ انت بلکنه شمئے روی
انت شما پرو گرام، تھابدی، حال پرچہ منانہ دات۔ اے منی بے عزتی انت“۔

”اے یک روی یے نہ انت بلکنه شہائیش ہم زیات انت“، ٹروڈولی
گشت۔ آمنی پلہ مرزی، کنگ، آت۔

”پدا ہم تو نوں اے گپ، یلہ دئے۔ شہ مار روی بوتگ“

”اگاں اے پیم گوں من بہ بوتیں آت گڑا نزان اس من پے کرتگ آت“

فرچکن درائینت۔

”حیر! وہدے کہ تو مہلہ احتگ ات نے گڑا تو وقی واسٹہ چیزے بہ
لوٹائینت ایں۔ یا وقی واسٹہ نان، آڈر بداتین آت“، زرکوف ہم وقی گپ جت۔

”پے اے شریں گپے بوت کہ شمئے موہ دیگ، بگیر من اے کاربہ کرتیں
آت؟ من گوں زہر، گشت۔

”اوہ، بیانندیں گپ جنیں سیمونوف جیڑہ، رائینگو آنگو کنگ، کوشٹ کرت۔

”درائیں چیز ساڑی انت۔ شیمپیتن ہم باز سرد بوتگ“، پدا آئی منا گشت۔

”تئی ڈس ہم نزا نتگ ات من کجا کجا ترا بہ پٹ اتیں؟“

ہے زانگ بو گ، آت کہ آئی وقی دل، تھا پ من کینگ، کست ٿئے
داشتگ ات۔

پدا ہم دراہ وقی جا گہاں نشت انت۔ اے یک گولیں ٹیبلے آت۔ ٹروڈولی
منی چپیں نیمگا ات سیمونوف راستیں، زرکوف دیم پ دیما، فرچکن آئی برابر۔

”نوں کمیں وقی بارو ابگش۔ پے تو سرکاری محکمہ ہی، کارکنگ، یئے؟“

زرکوف شہ من جست گپت آنچش پر کنگ آت کہ آمنی نزیکیں سنگئے

منی ارزش منصب باروا سنگستان حال دیاں آئی سر شہ پھر بُر زبیت۔

”اے پک انت کہ آئی نیت شرمند انت آمناد ہمی آئی دیما بے عزت

کنگ لوٹیت“ شہ زہر بش بش وران من پکر کرت۔ ”بس یک کارگے ات“

گوں جوش جبر گ من گشت مگہ منی چم جہل اتنت۔

”اے پک انت کہ تئی اگدہ مزن بوگ۔ بلے تو اے شریں نو کری پرچے

یله دات؟“

”بس انچش دل پُر بوگ آت“ گپ را درازاج کنان من گشت، گوں

من منی جوز گ دارگ نہ بو گ آتنت۔

فرنچکن گوں دل میل منی سرا کند اس سیونوف گوں تشن منا چاراٹ۔

ڑوڈولی بوف ورگ چرگ کرت منا گوں حیرانی چاراٹ۔

زرکوف ہم جست گپت۔

”گڑائی پگار چنکس آت؟“

”پگار باروا چیا جست کنئے؟“

”بزاں کہ تئی ٹلیں آمدن چنکس آت؟“

”اے پیمیں چوٹ چپوٹیں جست چیا کنگ آت“

پدا ہم آبائی ضد پدامن وقی پگارو گشت بلے منی دیم سہر تڑاٹ۔

”اے و مز نیں پگارے ن آت“ زرکوف گشت۔

”شہ اینکس کمیں پگارہ ہو طلاں نان ورگ ہم نہ بیت۔“ فرنچکن ہم وقی

تڑن اے تیر یلہ دات۔

ٹروڈولی بوف ہم وقی جارجت۔ ”چنکس کمیں پگارئے تو زند چوں گوستگ
”تو چنکس لاگر بوتگ نے۔ پدر انہ کہ ترا پیلویں ورائک ہم نہ رستگ“
زركوف دراينيت۔

”حمد اتئی سرا حم بہ کنت“ فرچکن گوں ہمدردی اے گشت۔

”تو بلکن راستیں گپے گشت نہ کننے یا گوں ما توازہ کنگ اے نے؟“

”واجہ آں! من توازہ نہ کنگ اے اوں“ گوں ملوریں وڑی اے من گشت۔ شما
دراد گندگا ات کہ من ادا نان اے سرا نشگ اوں اے وقی زر ڈینیگ اے اوں۔ کے منی
زر اال نہ دنیگ اے انت۔ اشکت شما“

”اے پے بکواسے۔ ادا ہر یکے وقی زر اال دنیگ اے انت تو کمیں زیات
سنجیدگ بوت نے“ فرچکن منی سرا زہر گپت آئی رنگ چو جھینگا ڈولا سہر بوت۔

”بلکیں شہ منی گپاں تو زیات دل رنچ بوت نے۔ حیراے گپاں یلہ دنے
دگہ گپے کنیں۔“

”منی نر ڈے تو وقی اسلیت پیش داشت۔“

”نوں یلہ دنے اے گپے ہم اہلاس بہ کن“

”کوکار و تو کنگ اے نے۔ تو وقی درا بیں شری باریں کجا یلہ دا تگ اے
اتنگ نے؟“

”لبس نوں باز بوت نوں کسے پچی نہ گشیت“ سیمونوف حکم دات اے گشت۔

”اے مرد چنکس احمق انت“ سیمونوف گوں جھملیں تو ارے دراينيت۔ آئی

اشارہ منی نیمگا آت۔

شپ عنان دیوان انت کہ ماوی سنگت یے جتائی اڑاٹگ،

طروڈولی بوف گشگا آت ”تو وت اے دیوان ء ہوار بو ہگ ء وا ہگ

درشان کر گتگ آت۔ گلڑا دیوان ہے حراب کنگ ہے کو شست ہے مہ کن۔“

”نوں اے گیاں پلاس چ کن“ زرکوف زہر گران گشت ”اے ھڑ ٹو

جنگِ جاہ نہ انت۔ بیانات!

من شمارا گشیں کہ زی من چتو رشہ آروس کنگ ۽ و تارا رکھی نتگ ”۔

ءاے راز دیما اتک کہ دور وچ ساری گوں اے مردَّا یے بوٽگ آت۔

ایشی تھا آروس، پچ گپ نیست آت بلے در نیام، لہتیں جزل، کرنل، دگہ افسرانی

مزگ داریں واقعہ ہوا راتنت۔

ایشانی تھا زرکوفی بائپوریں کر دے آت اے ہمنکس دلچسپ اتاں کہ

درستاں لیٹ لیٹ وارت ڪنڈاٽ۔

منی نیمگا کس ء دلگوش گورنہ کرت ء من گوں حاموشی ء و تی بے عزتی سگ

ایت ”حدارحمہ کن۔ اے مردم منی دوست واه نہ آنت“ من پکر کرت ”من

پک احمدتے ایشانی دیمانشگ اوں ۽ آگنوک فرچکن۔۔ آہئے مارگ ئا انت که

منی ادء لوٹائیں گے آماں منی سر احسانے کرتگے۔ آمنی شگرے بگر آانت کہ من آماں گے

شريي بکشا تگ من کميس نزور بوتگ اوں مني گد پراہ بوتگ انت۔

زركوف منی کونڈے سرا زنگ ٹیپ ہم دیستگ نوں منی ادے نندگ پے

کارِ انت۔

مناُزوت پاد آگ لوطیت۔ انوں ہے وہ دعاء بیدء یک لبزے گشگا، اے
بدماشان، سبک دیگ الی انت۔ ہپت روبل، گپ انت نا! من آہانی دپ،
دیماں جنان، انوں در کائیں۔“

بے شک من گوں ایشان ہوار بو تگ اوں من شیری، لافٹ، یک یک
گلاسے پُر کرتگ، وارتگ بلے من اے نزانگ آت کہ ایشی آسراء پیم بیت۔
ہنوشی نوں گیش بوہان آت۔ منا ایشان، شریں سبکے دیگلی انت، انوں یک دم
در آگ لوطیت۔ من آہان، پیش داریں کہ من چے کرت کنیں شما اے گشگا لاچار
بئیت کہ اے مز نیں چالاک، پلینڈیں مردے۔ بلے منا چے پرواہ، ہرچی گش
ات بگش ات۔

من گوں و تی خُماریں چمّاں آہان، یک پے یک، چارات۔ بلے آ دراہ
شہ من بے کمار مسٹ، کندگ، اتاتاں۔ زرکوف آہانی نیام، چوبامرد، نشنگ آت،
ہمازیات گپ جنگ، آت۔ من دلگوش گور کرت زرکوف یک مالداریں زالے،
باروا گپ جنگ، آت کہ گوں آئی آزر امہر بو تگ آت (آنچھش گپ کنگ، آت
چوش کہ یک اسپ یے شدگ، بہ بیت) اے مہر، تھا آزر آئی سنگت شہزادہ کولیاء،
مُک هم گون آت آ رسالے، سپاہی گانی افسر، سے ہزار گلامانی واجہ، مسٹرات۔

”شہزادہ کولیانا میں اے نواب زادہ کہ آئی سے ہزار گلام اتاتاں مرچی،
دیوان، پرچہ ہوار نہ آت؟ من جست گپت۔

دال یک ملٹی آدر اہ حاموش بوتنت۔ ”تونوں بازدیماروگئے“
ٹروڈولی پسودات زرکوف اوں مناچپش چاراٹ کہ من یک لچکے اوں۔ من وتنی
چم جہل کرتاں سیمونوف یک رندے پدا گلاسان آپر کنگ بنا کرت۔ درستان وتنی
وتی گلاس چست کرت آنت ۽ زرکوف ۽ مبارک بات گشت، ”منے سنگتی مدام
برجاہ بات“۔

درستان وتنی شراب پرش آجت آنت ۽ زرکوف چپ ۽ چاگرد اوشتات ۽
آئرا ہراش دات من وتنی جاہ اوشتانگ آت اوں۔ منی گلاس منی دیماہماوڑا ایرأت۔
”چے گپے؟ تو پرچہ نہ ورگئے؟“ ٹروڈولی گرسات اے مبارکیں
وہدء اگاں مناموہ بدئے ات گڑا من کسانیں گشا نک دنیگ لوٹیں آتی رندامن وتنی
گلاس آہلاس کنیں“

”پک آنت کہ وتنی مکینگی یے پیش داریت“ سیمونوف گشت من گوں وتنی
وت بیسہی آگلاس نزرت ڳوں مرڑا ڪر شی ۽ سرانشت اوں۔

شاکاراں آوتی گٹ ساپ کرت ۽ گشا نک دنیگ بنا کرت چونا تیادنیگه
من وتنی نزانگ آت کہ مناچون ٻچے کنگی آنت۔

”حاموش“ فرچکن کوکار کرت۔ ”نوں شما یک لچسپیں گشا نک اُشکن
ات“ زرکوف ہم منی نیم گا دلکوش گور کرت۔

”مسٹر لیفٹیننٹ زرکوف“ من وتنی گشا نک بنا کرت من شائز ٻنشته
کارے نہ اوں کہ شہ وتنی درشان داب آشمئے ہا تراوشنود کرت به کنیں ٻنه کہ گرانیں لبز
کارمز کنان آوتارا مز پیش دارگ ۽ شوق یے داریں۔ اے بوت اوی نکتے نوں

دوہمی نکتہ سراپکر بہ کن ات۔

سنگتانی تھا یک سر پورے بے تاہیری یے ودی بوت۔

”ہاں گڑا دوہمی نکتہ ایش انت کہ من ہوڑے بے ادبیں مردمان بلکل دوست نداریں سہمی نکتہ انساپ۔ راستی ایمانداری منی نزء شریں صفت آنت۔“
اے بنگپانی سرامن یکشلا گشان ۂ شست اوں۔ لبزانی یک رواني یے آت کہ شہ منی دپ ۂ درآ ڳء آت ڦمن و ت نزاٹگ آت کہ من پرچہ ٻچے ڏولا گشان ۂ روائی اوں۔

”منا مرادہ دار جوانیں پکر لیکہ والا نئیں مردم شر لگ ک آنت مونیسور زرکوف! سنگت ہما انت کہ مصیبت، وہدۂ سنگتی بہ کنت برابریں بنیات ۂ سنگتی، بر جاہ بد ایت نہ کہ دوہمی ۂ راذ لیل ڪم تر۔ ہاں منا جوانیں ۽ وش تبیں مردم دوست آنت منی اے جام تی سلامتی، نام ۂ ایش ۂ راحاص کاری یے مہ زال تو ہر کجا بئے وش ۂ شات بات نے سوب مندی تی بحث ۂ بات۔

مونیسور زرکوف“

زرکوف شہ وشی ۂ سٹ ات ۽ اوشتات منی دیما اتک ڳوں جوزگ ۂ گشتے ”من تی جوزگانی منت وارا اوں ۽ اے گپ کہ تو منی بارواجت آنت من و تی دل ۽ جہلانگی ۂ تی شنگر ڳریں“ آئی دیم زر دت ٿاٹگ آت۔

”لانت اے مردود ۽ سرا“ ٹرو ڏولی ۂ نزانان پرچہ زہرا تک ۽ آئی و تی مشت پرچخ اتائ۔

”چے تو آئی دپ ۽ دیم ۽ یک مشت جنگ لوٹ نے؟“ فرچکن و تی

کندگ داران ۽ گشت۔

”اے پیمیں شراری ۽ رایک دم درکنگ بہ بیت“۔ سیمونوف گوں زوراء وک ۽ ات۔ ”حداء و استه حاموش بہ بیت“۔ زرکوف یک دم کوکار کرت۔

”من شمنے در پینانی شگر ۽ گریں کہ شامنی پلہ مرزی کرت بلے من ثابت کنگ لوٹیں کہ آئی لبزاں منی سراچنکس اثر کر تگ“۔
مسطہ فرچکن! تو منی باروا ہرچی کہ بکواس کرتگ آئی پسوء من باندا شہ تو گریں۔ ”من فرچکن ۽ چاران ۽ گشت۔

”بزاں کہ تو ڈول مڑگ لوٹ ٿے؟“ چھاں در گڑیاناں ۽ آنی گشت آئرا مڑگ ۽ چیلنج کنان ۽ منی دپ ۽ دیم انچش گشاں کہ ہر کی ۽ ٹھکے دات۔ فرچکن اوں گوں آہاں ہوارا۔

”آئرا یله دیخت آئی بازو وارتگ“، ٹرو ڈولی گوں نفرت ۽ گشت۔
”آئرا ٿی دیوان ۽ تھا ہوار کنگ ۽ من مز نیں ردی یے کرت کہ من کدی و تارا پہل نہ کنیں“۔ سیمونوف گوں و تا گپ جناں ۽ گشت۔

”من داں دیوان ۽ بلاسی ۽ ہمدانشگ ات اوں“۔ من بوتل چست کرت ۽ ٿی گلاس پُر کرت ۽ ٿی دل ۽ تھا گشت۔

”شہ منی روگ ۽ نہ کہ تو پانے کیت ۽ نتیکہ من روگ ۽ اوں من شے دیما نشیگ اوں ۽ داں گلڈی وہداء وریں۔ اے مہلوک ۽ بخاہ انت۔
”من اد ۽ آ ڳ ۽ زر داتگ۔ من ادا نشت ۽ سوت ہم جت کرت کنیں۔

اگاں من بہ لوٹیں من چارگ لوٹیں کہ شما چنکس ”آپ ۽ ات“

مگہ سوت جنگ دل نہ کشگ ء ات من گوں حاموشی ء نشگ ء ہر یکی ء
دپ ء دیم چاراًتگ دراپینانی دپ ء دیم گشتگ اتانا۔ آچیزے گشگ لوٹگ ء
اتانا بلے گشے آہانی دپ بند بوٹگ اتانا من ودار کرت کہ باریں شہ آہاں کئے سر
کپیت بلے اپوز! کسی ء گوں من گپ نہ جت ء وہدے منی دل ء لوٹ ات کہ من
گوں آہاں سنگتی کنیں۔ من آہاں ء دلگوش گور کنا تینگ لوٹ ات بلے یک پہ یک ء آ
پاداًتک آنت ء دیم ء ایریں صوفہانی سراوپت آنت۔

زرکوف یک نیمگے تیکہ دات ء نشت ء وقی یک پادے ٹیبل ء سرا ایر
کرت۔ آئی شہ وقی کیتوء زرزاں سے بوقل لوٹائیت۔ آہاں منا ہوار نہ کرت دراہ
زرکوف ء چپ چاگرد نشت آنت ء آئی گپانی گوشدارگ ء لگ اتنت۔ شہ ایشی
پدر بوت کہ آپ رائی ہدوک اتانا۔ ”بلے پرچھ؟ کجا م جو پہا؟“

من باز حیران ات اوں نشہ ء تھا آہاں واروار آتر اچک گپت آہانی گپانی
تھا یک سپاہیگی ء ہم گپ اتک۔ کہ آتر آہاں بہہ نہ دیستگ ات ء پدا گپ داں
نمیرا نیں شیکسپیر ء اتک ء رست۔

من سوب مندیں وڑی ء بچکنداں ء دومی کوٹی ء شت اوں کہ آصوفہانی دیم
پہ دیم ات ء پد املان ء برتر ات اوں من آہان ء پیش دارگ لوٹ ات کہ منا کسی پرواہ
نیست شہ وقی بوطاں توارودی کنگ ء پاد گوں زور ء زمین ء جت آنت۔ بلے پچھ پچھ
آہاں منا کمار نہ کرت۔ منی تھا مز نیں وت پیسکہی ء سگ ء اوپارے استگ ات من
ہے ڈولا ہشت نج ء بگرئے داں شپ ء یازده نج ء سیلائی کرت۔ ٹیبل ء چل ء نیام ء
اے دراہ من وقی تب ء و تار اوش دارگ ء ہاترا کنگ ء ات اوں۔ ویٹ واروا را تک
آنٹ ء منا چار ات ء شتاں۔ منی سر ء در دکنگ بنا کرت بلکہ چکر کنگ ء لگ ات باز
رندا منی دپ ء باریں پھے پھے درا تک اے سے نیں کلا کاں من سے رندا ہیدا پھے

یکے بوتوں ۽ پدا ہیدھشک بوتاں۔

بازوار انچیں دردے چست بوت کہ شہ بازیں سالاں چش نہ بوتگا ات
بیست سال بلکن چل سال گوست آنت۔ آساعت ۽ دمان منی زندگی ۽ ناشموشوکیں
بوو کیں دردمنت آنت۔

وتنی حدد شہزادیات بے عزتی کنائینگ ۽ ہاترا کے اینکس ہم جہل نہ کپتگ
اے گپ من ہم زانتگ آت۔ ایشی ہوار ٹیبل ۽ چل ۽ نیام ۽ منی چکر جنگ بر جاہ
آت۔ اگاں شام منی جوزگ ۽ مارگاں بزان ات گڑا شما سر پد بئیت کہ من چونیں شرب
داریں انسانے اوں من صوف ۽ سرا شنگ ۽ وتنی دژ مناں گون دیم پر دیم ات اوں بلے آ
ہے پدر کنگ ۽ آتاں کہ بزاں من او داساڑی نہ اوں یک رندے بس یک رندے
آہاں منا چاراٹ۔ آویں ہما وہا وہدے زرکوف شیکسپیر ۽ بارواٹوک کنگ ۽ آت آئی
پسونے من ہم کمیں کند ات، منی کندگ انجش ملوری ۽ آماج آت کہ آہانی گپ ۽ تزان
بند بوت ۽ آہاں گوں نسبیں چمماں منا ٹیبل ۽ چل ۽ نیام ۽ چکر جنگ ۽ چاراٹگ ات بلے
من آہانی پرواہ نہ کرت بلے شہ منی اے وڑ ۽ پیا ہم آہانی دل مومن نہ بوت۔ دو میل ۽ رندے
وہدے یا زدہ نج بوت گڑا آہاں کمیں منی نیمگا دلکوش گور کرت۔
”سنگتاں!“ زرکوف شہ صوف ۽ پاد آہان ۽ گشت۔

”نوں ماراچہ اداد آ ڳ لوٹیت“

”ضلور ضلور“ دو ہمی آس آئی پلہ مرزی کرت۔

من گوں تیزی ۽ زرکوف ۽ نیمگا شت اوں منی حال انجش حراب آت
بزاں ہے دمان ۽ منی زبان درکیت انت۔

مناسک تپ کر تگ ات ۽ منی سر ۽ مود گشے حشک بوتگ اتنت۔

”زرکوف! من شہ تو پہلی لوٹیں“ من یک دم بے حیالی نے تھا گشت

”فرچکن! شہ تو ہے شہر کی ہے من گوں شماشر نہ کرتگ“۔

”اپسوزد اپسوز تو ڈول ہرگ ہے لائک نئے۔ پیریں جھ!“ فرچکن بش بش وارت۔

منی دل بڈگا آت نہ فرچکن! تور دئے من شہ ڈول ہے نہ ترسیں باندا من الم تیار اوں مگہ شتر تر ہمیشہ انت کہ دوئیں سلاہ بہ کنیں منابور انت۔

کہ تو ایش ہے رامن ہے۔ شر انت چوش کناں کہ تو ساری ہے تیرہ بھن ہے من انچش بُرزا تیرہ آس دئیں۔

”آوتی رکھینگ ہاترا چوش گو شگ ہے انت“۔ سیمونوف گشت۔

”آوتی ہوش ہے نہ انت بٹاک جنگ ہے انت۔

ٹروڈولی درا نینت۔

”شر انت نوں یک نیمگے بہ بو۔ مپتہ تو منے راہ داشٹگ“۔ زرکوف گوں بیزاری ہے گشت۔

آدراہ جھگا تیاراتاں آہانی چخممارا تاں آہاں باز ٹنگ اتگ آت۔

”منا تی سگتی پکار انت زرکوف! من گوں تو شروع نہ کرتگ بلے منا امیت انت کہ تو منا پہل کنئے“۔

”بے ادبی ہے عزیزی اے تو گشگا نے؟۔ نہ اے پیم و پیچ نہ بو تگ؟“

زرکوف گوں حیرانی ہے درا نینت۔

”حیر! نوں ہر جنگ ہے بلاس بہ کن۔“ ٹروڈولی سلاہ کنان ہے گشت۔

”چونا تیا مرچی تیں لیب من کٹ اتگ ٹوک بلاس بوت“۔ زرکوف کو کار کرت ہے گشت۔

”ما گوں تو تپاک نئیں“۔ درستاں اے گشت ء کندان ء روجوگ ء لگ
ء اتنت۔ منی چو پروش وار ٹلیں جوا جنو کے ء گردن جھل آت۔ آ کو کار کنان ء شہ کوٹی ء
دراتک آنت ڑروڈ ولی یک سوتے جنگ ء آت سیمونوف شہ آہاں کمیں پُشته آت
داں کہ ویڑ ء ٹپ بہ دنت من گوں تیزی ء ہمائی نیمگا شت اوں ”سیمونوف! منا
شش روبل پکار انت“، من گوں زہر ء گشت۔

آ گوں حیرانگی ء ہبکہ ہی ء منی نیمگا چارگ ء لگ ات۔ ء پدا گشت ئے۔“
منی کر از ڙنیست“۔ آئی گوں نفرت ء منا چارات ء شہ کوٹی ء دراتک۔ من آئرا شہ
پُشته گپت۔ من اچھش مارات کہ منی تھا یک شیطانی اروا ہے احتک سیمونوف! تی
کر از ڙاست۔ من وت دیستگ۔ تو منا نزان ئے من مز نیں بدماشے اوں۔ اگاں
تونہ من ئے۔ گڑا پر تو شر نہ بیت۔“

سیمونوف ز ڙمنی دپ ء دیما جت آنت۔ اے بُزو ره گم ببو۔ اگاں ترا کمیں
شمرم ء گیرت ئے است گڑا تئی واسٹہ مرگ شتر انت“۔ آ ہنچھش تیزی ء گوں و تی
سنگتاں ُشت ء ہوار بوت چوش کہ من آئی ء را گرین ء جائیں۔

من کوٹی ء تھا تھنا اشتا گ اتوں، کوٹی نون سک بے وڑا ت، یک
گلا سے پرشتگ آت۔ پرش چہ شراب ء کیئے ات۔ سِنگر یٹ ء بُنڈ ک ادا ہودا
کپتگ اتاں یک ویڑے اتک ء ہمودا اوشتات ء منی نیمگا چارگ ء لگ ات،
چوش کہ بزاں اے ڈرائیں چیزانی زمہ وار من اوں۔

”من روگ ء اوں“، من کو کار گرت ء گشت۔“ آ گاں شمارا تاوان گرگی
إانت گڑا آہاں گبرات“۔
من گوں تیزی ء شہ او دا جست اوں۔

(5)

من گوں تیزی ۽ پدیا نکال ٻهٽ کنان ۽ شُت اول ”ایش انت زندگی ۽ ایش
 انت زندڙنگ، اے زندش آزنداسک جُتنا انت که پوپ ۽ مارا گشتگ - ہما پوپ ۽
 که شه روم ۽ برازيل ۽ شُت، اے جا گل آئي مذہبی جاہ شه کومو گورم ۽ باز جُتنا انت“
 ”ہاں گلڈ اتو گشتگات ۽؟ کہ تو مزنيں بدماش ٿئے“ یک چیز ڳلے
 منی محگ ۽ ودی بوت - تو چیا کندگا ٿئے؟

”دیچ نال -“ من و تاراوت و ت پسوات ”درائیں گپاں بے حال بکن“
 آمردم گندگ نہ بوتاں بلے اچ ایشی چې بیت من زانت که آکجا شتگ اتنت -
 ڏون ۽ پدیا نکانی کرایک برپ گاڑی یے اشتاتگ ات که آئی سرا یک
 کو ہنیں کوٹ یے ایرا ات اگاں که اے باز ترزاں بلے دنیگه گرم ات، جھبر اسپ
 ہم برپ ۽ یکیشلا گلگ ۽ ات - اے منا شری ۽ یات انت - من و تی دیما
 ایریں گلڈینگ ۽ راچست کنگ لوٹ بلے وہ دے من و تی گام چست گرتاں منا آ
 شش روبل یات اتک انت که من شہ سیمونوف گپتگ اتاں ۽ من تره بزرگران ۽
 کپت اول -

”نه“ نوں منا امم یک گام چست کنگی انت ”من گوں بیسے ۽ گشت
 بلے ام پی منا آہانی سرا ارش کنگی انت“
 منی محگ چلرگ ۽ لگ ات - ”آہان ۽ شہ من پہلی لوٹگ کپیت - اے

نگاہانی دوکہ، ندار گے نہ آت۔ اے نیٹ یک بغاوتے آت پرے ہاتراز رکوف سکیں
سزا نے حق دار آت اے نوں منی فرض انت کہ من آئی دپ، دیماں شہمات یے پہ
زبرداں۔ اے منا کنگی آت، ہر زوت کنگی آت۔ چوش مہبیت کہ آشہ منی دستابر ووت۔“
منی جوزگ گیش بوان، شُت آنت ”نوں یک ملٹ یے اوں دیر مہ
بیت۔ ساری، من آترالہے دیں۔ من سیدا کمراہ، پتیریں آڈراہ ڈرائینگ روم،
نندوک بنت۔ اولمپیا صوفہے سرا بزاں ہمالانی اولمپیا، کہ یک وارے گون نفرت،
منی نیمگا چاریتگ آت، گوں من نیتگ آت۔ من آئی موداں گرین، آئی، را کوئی،
چست کنیں، ہر زر کوفی گوشان گوجیں نہ، نہ آئی یک گوشے گرین، آئی، را کوئی،
ناچ دیں۔ اے پک انت آڈراہ منی سرا ارش کننت، مُشت، لگت جناں منا شہ
کوئی، درکننت۔ پرواہ نیست۔ بندات، من کنیں بزاں اے یک ڈریں ڈوئے
۔ اے جنگ، نوں کس داشت نہ کنت۔

آزادیما آگہ لوٹیت آنوں گوں من ہرچی کناں پکناں۔
آواست آنت کمینگ، کمزات فرچکن منا کو پگاں گراں بے وس کنت
منی موداں ہم چک ایت، بلے منا ناچ پرواہ نیست پہ وقی منزل، سکی، سلگی
بیت۔ پروش مدام په ظالماء ودار یگ بیت۔
وہدے آمنا لگت جناں ڈلن، دور دیگا بنت گڈا من انصاف لوٹیں، وقی
ظل، جبر، باروا درشان کنیں۔ تیز برو، انگہ تیز، من گاڑی والا، سراز ہر گپت، کوکار
گرت۔ آئی وقی چاپک زرت، اسپان، جنگ بنا گرت۔

سُہب، مہله دیم په دیم بنیں۔ من وقی تیاری گرتگ۔ فرچکن ہم ہنؤں

ہنوں یک عجیبیں درشانے کر گتگ بلے مسلہ ایش انت من پسٹو لے چھ کجابیاریں؟ حیراے پیم کنیں کہ من و تی پکار ۽ ساری ۽ زوریں ۽ پشتو لے گوں تیراں زوریں۔ حیراے رند ۽ گپے۔ اسلیں گپ ایش انت کہ سُہب ۽ مہلہ اے دوئیں چیز شہ کجا رسن۔؟ منی کرا اینکس وہ ہم نیست ۽ نیکہ بگشیں سنگت نے کہ شہ آئی پشتو لے بلوٹیں۔ من ہم چونیں چونیں گپ دل ۽ آرگا اؤں۔ منی تو ار ۽ تھامدان مدان ۽ تیزی آہگا آت ”چونائی ۽ اے چیزا اینکس ارزش نداریت، د گے سرا اوی مرموم ۽ کہ گندیں، آلم منی گم کا کنت۔ چوش کے آپ ۽ بڈگ ۽ بہ بیت ۽ اوژنا گر آئی ۽ را بہ رکھیں نیت۔ انچیں گپے بوت کنت۔ بلکہ اے ہم بوت کنت آگان من و تی ڏا تر یکٹرار ۽ بگشیں کہ منی جا گه ۽ بروت گڈا آہم قربانی ۽ چک ۽ پد نہ بیت ۽ اے راز ۽ اول پڈ رنہ کنت۔

بلے راستی ایش انت کہ وہ ۽ سر امنی ۾ ڊندا تگیں کارا ینگو آنگو بینت ۽ دہمی نیگا منی حیالانی تھارو ژنانی یے ودی بیت۔

”ڈلیور! تو گاڑی ۽ چدو گیش تیز بُرت نہ کنے؟“

”واجہ من باز تیز روگ ۽ اؤں“ آئی گوں دم بر تگیں تو ار ۽ درا نینت سکیں سردی ۽ یک برے پدا منا رپت پے اے شتر نہ بیت کہ من سید الوگ ۽ برویں؟ اف منی خدا! من پر چہ اے دیوان ۽ اتک اؤں؟ ۽ پدا من اودا ٹپیل ۽ چل ۽ نیام ۽ داں سے کلا کاں چگرائ چگر چیا جت؟ ایشی ۽ زمہ وار دگ کے نہ انت آہاں اے ندارگ یات ہم نہ داشتگ۔ عجب نہ بو تگ آت کہ آہاں منا به گپتیں ۽ گوں چیل کاں بہ بستیں آت بلے آہانی تھا اینکس اخلاقی ھمّت کجھ آت۔ آہاں اؤں رسوابو گہ نہ

لوٹیتگ آت۔ اے ہم بوت کنت کے زر کوف و ت شہ ڈول مڈگا مکن بکن۔ اگاں آئی اے پیم گرت گلڈا من باندا آئی کارگس، رویں من آئی پاداں کپیں، آئی بستگیں چیزاں پچ کنیں۔ من آرا گشیں کہ یک نام راد، نا امیتیں مردے پر بیشانی، تھا پے چے گرت نہ کنت بوت کنت کہ آہم جنگ، گشگا تیار بہ بیت، آئی سنگت منا گتو لو دیاں، ڈن، در بکناں۔ آوہدا من گلے پڑا کو کار کنیں۔

”مکیں بچارات اے مردو د، کاراں زیبا نیں جننک آن، رد دنیگ ایشی کار انت پرے ہاترا اے سک بد نام بوتگ بلے پدا ہم اے وقی کارا یلمہ نہ دنت“
شہ منی اے زہرشانی، بلکن معاملہ بلاس بہ بیت بزاں کہ منا دست گیر کنگ بیت، منی سرا مقدمہ بلا نینگ بیت منی نو کری بلاس بیت، منا سائسر یاء زندان، دیم دنیگ بیت۔ پرواد نیست۔ من اے دزراہ منظور آنت پانزده سال زندان، رند وہدے من معذور بئیں، دگانی سرا پنڈگا بئیں گلڈا یک راہ سرے، من آئی، را گندیں۔ آئی آروس ہم بوتگ، نوں آئی جنک ہم ورنا بوتگ آوہدا من آئی، را گلہ، رنگ، گشیں۔

”ادا بچار شیطان، از ہگ! بچار منی چے حال انت منی گل تھاشتگ آنت، منی سر کوت بوتگ۔ منی زند یک تماشا ہے جوڑ بوتگ منی ڈرائیں وا ہگ، ازم، سائنس، مہر، محبت بزاں ہر چیز بلاس بوتگ۔ گلڈا اے ڈرائیں بر بادیانی زمہ وار توئے، یکا توئے۔ نوں من زندگ بئیں، چے کنیں۔ اے پشوں، بگر، منی سرا آس دئے“

منی ارس یکشلا رچگ، آتنت۔ اگاں چے منی دل گشگا آت کہ اے

ڈرائیں گپ واب ۽ حیال انت۔ پدا ہم اے حیال کنان ۽ من شہ و تی جندasher
مندگ بوہگا آتوں۔ من اینکس شرمندگ آتوں کہ من اساپ گاڑی یک دم
دارتینت ۽ جہلا ایر کپت اول دگانی نیام ۽ اوشتات ۽ برپ ۽ مزگ گپت۔ اسپ
گاڑی والا گوں حیرانی ۽ مناچارگ ۽ آت۔

گڑانوں دیماچے کنگلی انت۔ اودا روگ شرنہ انت۔ اے مزئیں بے
وکوبی یے ۽ من و تارا آہانی دست ۽ دات نہ کنیں۔ اے وہما گپ بیت کہ بیا ۽ منا
بجبن۔ اینکس بے عزتی ۽ رند یک گنو کے اگاں اودا روٹ گڑا ہو۔ ” نہ اے بوت نہ
کنت،“ منی کو کار سک ٿیمنا ک آت ۽ من پدا اسپ گاڑی ۽ تھا و تارا دور دات۔
”برو برو گاڑی ۽ دیما به بر،“ من اسپ گاڑی والا گردن ۽ را یک مشت
ئے زبر ۾ ات۔

”تئی مجگ و حراب نہ انت؟ منا چیا جنگ ۽ نے آئی کو کار کرت ۽
اسپ ۽ را چا بک جنگ بن اکرت۔

برپ ۽ رچگ اے وڑا ت چو گشے برپ ۽ سنگ رچگ ۽ اتاں من و تی
پوشک کمیں سُست یله کرتاں اے ڈرایں سنگ منی پچانی تھا جم بوہان ۽ آپ
بوہان بوتاں۔

گلڈ سر امن و تی منزل ۽ رست اول۔ من بے حیالی ۽ تھا دور کرت۔ منی پاد
آڑا ت ڦمن سیدھا دروازگ ۽ شت ۽ لگ ۽ ات اول من ٻڻی بوتوں۔ خاص کن منی
پاد ۽ لنگ ٻڻی بوتاں دروازگ انچش گوں تیزی ۽ پچ بوت چو گشے آساري ۽ سہی
بوتگ اتاں کہ من آ ڳ ۽ اوں اسل ۽ سیونوف آہان ۽ گشتگ ات کہ نوکیں مردے

آہ گءَانت۔ پرے ہاترا آدراء وش اتک کنگ ء ساڑی اتاں۔ اے باز سیر
از گاریں ء ارزش داروکیں مردے میں آت ہتھیں وہ ڈسی ساری شہ پلوس ء محکمہ ء ریٹائر
بوتگ آت۔

اے گس روچ ء ویک کارگسے آت بلے شپ ء ادادگہ پیمیں کارء بار
بوتگ آت۔

من گوں تیزیں گامال لنگ کنان ء ڈولداریں ڈرانینگ روم ء سربوت
اوں۔ اودا ایوکا یک موم بقیٰ، روشنائی تالان آت بلے من یک دم حیران ء پریشان
بوت اوں۔ اودا کسٹے ہم نہ آت۔

اگاں نوکرے بہ بوتیں من جست کرتگ آت کہ اداہا مردم کہ ساڑی اتاں
آکجا شست آنت؟ یک دم یک سا ہے منی دیما اتک ء اوشتات اے بلکنہ گس ؋
واہندا آت۔ آبچکنندگ ء آت ہتھیں ساعت ء رند یک دگہ دروازگے چج بوت ء شہ
اودادگہ یک جنکے دراتک۔

من اے دوئیانا ء گمارنہ کرت ء کوٹی ء تھاٹیلانی کنگ ء لگ ات اوں
من گوں وتاگپ جنگ ء آت اوں۔ من انجخش مارا۔ کہ من شہ مرگ ء پنجگاں
دراحتگ ات اوں۔ من وتی بدن ء تھا یک وشی یے مارا۔ آذراہ شہ ترس ء جستگ
اتاں ء من سوب مند بوتگ ات اوں۔ چوگشے منی دنیا بدلتگ ء من شہ وشی ء بال
ات اوں۔ یک دم من ہما جنک دیست کہ شہ دوہی دروازگ ء احتگ آت وش
رنگ، ورناد یے زرد گوں سیاہیں چمّاں سیدائی ء منا گوں حیرانگی ء چارگ ء آت۔ آئی
اے پیم چارگ منا دوست بوت۔ اگاں آبچکنندگ ء بہ بوتیں گڑا بلکنہ منا شہ آئی

نفرت بوتگ آت۔ نوں منی چم ۱۱ دپ ۶ دیکم ۸ سک ۳ آتاں دنیگہ منی حیال کمیں شنگ
ءُ شانگ اتاں آباز معصوم گندگا اتک مگہ انچش سنجیدگ ۷ سنگین آت چو گشے کہ شہ
قبراء دراحتگ۔ آدا نزانان شہ چنکس وہدہ ساڑی آت ۸ منی احمقیں سنگتاں آترانہ
دیستگ آت۔

اگاں ناں آہاں ایشی زند بر باد کر تگ آت آگوں بُر زیں ڈیل ۶ بالاد ۴ زیبا
آت بلے انگہ آزراوش رنگ گشگ نہ بوت۔ گوں سادگیں پوشاكاں واب ۶ ڈول آ
منی نیمگا آگ ۸ آت من ۹ هم و تارا داشت نہ کرت ۱۰ ہماں نیمگا شت اوں۔۔

وہدے کہ چم ۱۱ درنجوکیں آدینک ۱۲ کپت آنت منی دیکم ۱۳ رنگ گردان آت ۱۴ شہ
ٹھرس ۱۵ زرد تر ۱۶ اتگ آت۔ شہ جو پہ ۱۷ حرسر ۱۸ منی دیکم ۱۹ تر سنا ک بوتگ آت ۲۰ منی مود شنگ ۲۱
شا نگ اتاں۔ ”پرواہ نیست شہ و تی اے تر سنا کیں شکل ۲۲ گندگا ماناوشی یے رستگ“۔

من دل ۲۳ جیڑا ت ۲۴ ”شر انت کہ آمنی اے بدیں شکل ۲۵ شری ۲۶ بہ گندیت ۲۷
شہ من نفرت بہ کن منا شہ ادا در بہ کنت ۲۸ ہمی و استہ شر تر انت من و تارا شہ یک
مز نیں گنا ۲۹ ہے ۳۰ رگیت کرت کنیں“۔

(6)

دیوال، سرا لگو کیں گڑیاں، تو رانچش آت چو گشے کسے پہ زور آئی
چھپا لالا درکنگ، انت رند اے تو رانچیں سیٹی، بدلت بوت ساعتے، رند ایشی تو راء
تھا یک پیغمی یے اتک، من انچش مارات کہ گشے کسے گوں تیزیں گاماں منی نیما
آہگ، انت، من واب، تھا گڑان، واب، پاد اتک اوں۔۔۔ بلکہ من نیم
واب ات اوں۔

کسانیں کوٹی تھارو کلی، آماچ آت کو ہنیں بُرزاں الماری، آئی کردا
دار، کسان کسانیں بکس ادا اودا ایرا تنت۔ ٹیبل، سرا ایریں موم بقی مرمانک آت،
دار، بُو، ہوار یک اجبیں بُو ہے تالان بوہگ، آت زوت اے موم بقی مریت،
کوٹی پیلوی، تھا رہیت۔

اے ڈرایں حیال یک ساعتے، تھا منی مجگ، ودی بوت انت، بے حیالی،
تھا ادا اودا دست، پاد جنگ، لگ ات اوں، وہدے کہ من نیم واب ات اوں گڑا یک
انچیں یات، منی مجگ، اتک کہ آسرا من بے حیال کرتگ آت، آگاہی، تھا ہرچی کہ
منی سرا گوزگ، آت آجا ہے یا تانی مج، تھا بیگواہ بوبان، شست۔

منی مجگ بے تاہیری ء آماچ آت۔ چو گشے یک مُر گے یکشلا منی سرء
سراوتی بازلاں پڑنگ ء انت، آئی ڈراپیں راہ بند آنت ء آشہ دام ء در آ ہگ ء
ودار یگ ء بے تاہیر انت۔

یک دم من دیست کہ دو چم گوں بے جھی ء منا سک انت۔
اے چمّانی تھا بے مہری ء ہوار انچیں تھاری یے آت چو گشے ساعتو کے
رند منی سرا ارش کن آنت ء منا آمگ ء ورنت۔

یک تر سنا ک ء زالمیں حیا لے منی مجگ ء اروادہ تھا ودی بوت یک تھہ
خانہ بی ء تھا رپرگ ء نندگ ء حیا۔ اے چمّانی تھا انچیں گیر ابرمی چمکے آت کہ آمنا
کُشگ ء آت۔ من پکر کرت من شہ دو کلا کاں حاموش اوں او دا ہر کس کہ است
انت۔ من آئی باروا انچیں ردیں گپے نہ کرتگ۔ اے دزا جیں حاموشی ء منا چو سنگ ء
بُت ء کر گک مجگ ء یک تھاریں گندے ء یک حیا لے سر کش ات۔ موکوء
گدام ء ڈولا چیزے جوڑ کنگ ء حیا کہ آئی تھا شرم ء لہاڑء گپ بوت کرت نہ
کت۔ داں دیرء ما یکے دوہی ء راویتی چم سک دات آنت۔ بلے آزرا من وقی
پروش من ات ء من وقی چم جھل کرتاں ء منی دل بڈگ ء لگک ات۔

”تو کئے ء تئی نام کئے انت؟“ من شہ آئی جست گپت ”لیزہ“ جنک ء
پسودات۔

آئی تو ارء تھا نرمی ء الوت ہوار آت ء پدا آئی منی نیمگا چارگ یلہ کرت۔
من حاموشی ء دیوال ء را چارا تگ آت۔

”چونیں وشیں موسے۔ جمرانی گزند گروک مزگ دینگا انت؟“

شہ منی دپ ء یک دم درا تک۔ منی دوئیں دست منی سرء سرا اتاں ء من

چھت ۽ چارگ ۽ آت اوں ---

شہ آئی نیمگا حاموئی آت ڦمنی دل ۽ لرز گے ڙرت۔

”چے تو ساری ۽ پیڑز برگ ۽ آت ٿي؟“ من گوں سکين گالوارے ۽
چھان ۽ سک ديان ۽ گشت۔

”نه“

”شماسه کجام شہر ۽ اداحتگ آت؟“

”شهر ڳائے (Riga) آئي کسانيس پسو ۽ دات۔

”چے تو جمن ڀيئي ٿي؟“

”نه روئي“

”ترا ادا چنکس وہدانت“

”چے مطلب؟“

”بزاں که اے لوگ ۽؟“

”پانزده روق بيت آوتی توار ۽ داران ۽ گشگ ۽ آت۔ مومني مُرت ۽ من

آئرا شري ۽ سراند ڊيست۔

”مني ادا ڪس نويست انت“

”تي لوگ والا کجا آنت؟“

”رڳائے“

”کئي آنت؟ بزاں تي چے آنت؟“

”پچی نا“

”پچی“؟ اے پے گپے؟“

”یکیں کارے ایشی ابید پچی نا“

”پچ تو شہ بندات ء گوں ایشان ہے؟“

”ہاں“

”تی امر چنکسِ انت؟“

”بیست سال“

”تو ایشان ء پرچہ یلمہ نہ دا تگ“؟

”پچ سبب نیست۔ بس اخخش۔ منی اے پُوءِ مطلب آت کہ من تنہنا

نندگ لوٹیں، منا تہنا یلمہ بہ کن۔“

دا لہتیں ساعتاں آپا حاموش بوت۔ من شہادا روج نہ لوٹ ات تب

کمیں ملور بوہگا آت۔ منی مجگ دنیگہ چپ ء راست بوہگا آت ء گوستگیں روپے
ٹھرنسا کیں یات گیش بوہان آت۔

منا ہماندارگ یات اتک کہ وہ دے من کارگس ء روج ء تیاری ء کنگ ء

آت اول۔

من گندگا ات اوں کہ آیک تابوتے برگ ء اتاں ء یک دم آتابوت

کپگ ء لگک ات۔ من کو کار کرت اگاں پے من اے پیم گشگ نہ لوٹگا ات اوں

”یک تابوتے؟“

”آمردم شه یک ہشکلیں کاہ جمپ یے زرگ آت آئرا تھے خانہ برگ اتائے۔“

”شہ تھے خانہ ڈن برگ انت؟“

”تھے خانہ و نابلکنہ یک تھار میں گئے کہ او دا گند بے کار میں چیز شنگ تالاں انت۔ باز بدن اکیں ندار گے۔“

یک رندے پداحاموشی۔

”یک نہ وشیں چاگردے“ من شہ حاموشی در آ گھ کوشت کرت۔

”ایشی تھانہ وشی پے گپے؟“

”سردی ہسکٹ لی“ من گاسان گشت۔

”بلے شہ ایشی پے بیت“ کمیں ساعتے حاموشی رند آئی یک دم گشت،

”بس کمیں پہمنا کی یے مارگ بوہ گا انت“ من پدا گاس ات! برپیں

ز میں قبر جنوکا ن چنکس مشکل دیما آہ گا بنت بوت کنت قبر شہ آپ پر بو تگ“

”قبر تھا آپ چون شوت کنت؟“ آئی گوں حیرانگی منی نیمگا چارات۔

منا یک دم زہرا تک۔ ”پے جہلانگی آپ نہ بیت؟“ ولکو و قبرستان ا

اگاں قبر بہ جنے گڑا زوت آپ در کیت انت“

”اے پیم پر چہ بیت انت؟“

”پے، پر چہ۔۔۔ اے تو پے گشگ نے۔۔۔ او دا آپ است

انت اے یک ابر می چیزے۔ بہے ہاترا او دا آپ تھا کل کسارت بیت انت۔

من وت دیستگ۔ (چونا تیا من کدی هم اے پیم نہ دیستگ آت۔ بلکنه من وولکو وو
قبستان، نیگانه شنگ ات اوں بلے اے باروا الم شنگ آت)

”چ تو وتی حیالانی تھاوتی مرگ ۽ قبر، گندگا نے؟“ من کندان، جست

گپت۔

”مگه من انلوں پر چہ مرگ، اوں؟“ آئی درائیت۔

”یک روپے و مرگی انت۔ مہلوک ورنائی، ہم مرنت“

”ہر ابیں جنک نادڑاہ بنت، مرنت۔ حرابیں جنک۔ من گشت کہ

منی وڑیں پا کیں جنک نا“

”چ تو ہما جنک، کسہ اشناگ کہ آئی شہ وتی واہندا، مز نیں دامے

زرتگ آت،“ من آخرا زیات تُرسینان، گشت۔

”آئی ہروڑا زیاتاں چہ زیات زر کلگ، کوشست کرت، داں اے حد،“

کہ نادڑاہ بیان، مرگی بوت۔

لہتیں لوڈی گوں سپاہیگاں اے باروا گشگا اتات آہاں الٰم اے جنک

زانگ آت گوں ایشی ہوار آگندگ، تو ازہ کنگ، اتات۔ ایشی رندا، ”بار،“ تھا
شت، شراب، تینگلگ اش بنا کرت۔“

منی گپ آئی سرا شرکنگ، اتات، آئی حاموشی انجپش آت کہ من تُرسگ،

لگ، ات اوں آشہ وتی جاگ، کمیں ہم نہ سرات۔

”شہ ایشی شرتر انت کہ مردم ہسپتال، بہ مریت؟“

من آئرازیات تر سینت۔

”گڑا پے بیت؟“ بلے مسٹر یں گپ ایش انت کہ تو منی پُشته چیا کپتگ
ئے؟“ آئی زہر گران ۽ گشت۔

”بلے پدا ہم مرگ ۽ راؤ آئی انت اگاں انوں نا گڑارندا“ مناوی گپ
جنگی آت۔

”اگاں منی مرگ ۽ ترا پاندگے رسیت گڑا من انوں میریں“ آئی منی ارش
نہ سگ اتاں ڳوں پروش وار ٿیں گالوار ۽ گشت۔

”پے اچش انت؟ نا انوں نا، تو ورنائے دلکش ڙزیبائے تئی طلب ۽ قدر
۽ قیمت زیات انت بلے لہتیں سالاں رندئی اے ڈراہیں پھر ڙشان ٻلاس بینت۔
بلکنہ دیم ۽ سال ۽“۔

”مگه یک سالے ۽ تھا اے چوں بوت کنت؟“ آئی گوں همکہ ہی ۽ گشت۔
”مطلوب ایش کہ گوں وہد ڳوژگ ۽ چیز انی نہاد کم بیان بنت“۔ من
گوں خمیس ایں ڦڑے ۽ وتنی گپ بر جاہ داشت۔

”ہمک سال تو وتنی لوگ ۽ بدل کننے ۽ ہپت سال ۽ رندئی رنگ ڙزیبائی دڑاہ ٻلاس
بیت اگاں تئی بحث ۽ گوں تو ہمراہی کرت گڑا بلکن تو نادڑاہ مہ بئے بلے اے راست
انت کہ مردم وہدے نہ وہدے نادڑاہیانی آماچ بیت انت اگاں پچ مہ بیت گڑا
کلگ ڙپشا نک تپ ڙدگہ۔۔۔ خدامہ کنت کہ تو نادڑاہ بہ بئے ۽ آنادڑاہی ترا
مرگ ۽ چات ۽ دور بہ ڏنت۔

”ہاں مرگ و تی وہ دی کیت“ آئی گوں پُر کلینگیں نگاہاں مناچاراں۔

”گوش دار! یک گپے جست بہ کنیں؟ من گوں نرمی ۽ گشت“

”چ تو آروس ۽ واسٹہ کسے ۽ را گچین کر گتگ؟“

”تراؤ گوئے گپ ۽ چ کار؟“ آئرا باز زہرا تک،

”اوہ تو و مپتہ تڑس نے۔ راست انت منا چے کار؟“

بلے اینکس زہر گرگ ۽ ضلورت نہ انت۔ اے تئی جند، معاملہ نے منا

گپ جنگ ۽ حق نیست۔ حیر، زہر مگر۔

”نوں زیات بکواس مکن“ اے گشان ۽ آدوہی نیم گا شت۔

آئی اے پیمیں گپاں منا ژنڈلیت۔ من گوں آئی مہر ۽ محبت ۽ گپ

کنگ ۽ اوں ۽ آنت که۔۔۔۔۔

”چ تو ہمے زانے کہ تو راستیں راہ ۽ نے۔؟“

”من چچ پکر کنگ ۽ نہ اوں“

”تئی اے پکر د انت دنیگہ تئی کر ۽ اوہ د است۔ دنیگہ چچ نہ بو تگ دنیگہ تئی

و رنا ہی ۽ امر اخچش انت کہ تئی لوٹوک ہم بیت ۽ مہر کنوک ہم۔ گوں کسی ۽ مہر بکن ۽ پدا

آروس ہم ۽ یک جوانیں زندے بگوازین“ من آئرا او تی نیکیں پنٹ ۽ شوندات۔

”چ د را ہیں آروتی ایں زال شریں زندے گوازینگ ۽ آس؟“

آئی گوں جور جوابی ۽ در ۽ ایمنت۔

”تو راست گشے بلے ہمے زند ۽ زیبائی انت ۽ شہ نہ بو ہگا شتر تر انت۔

مہر ۽ وشی دوجتا نیں چیز انت تو مہر در چج نے گڑاوشی ہم رست کنت۔ آروس ۽ رندگم

ہم وشی ۽ تھا بدل بوت کنت زند باز زیبا انت۔ اگاں انسان زندگ انت اگاں نابد
بوهی ۽ ناپاکی،۔

من گوں ناؤ میت ۽ وقت دیم چکر ٻینت ڻمنی جان ۽ لرز گے زرت مسن نزا نئیں
چ چ گشت۔ من وقت ۾ ہوش ۽ ندات اوں یک دم یک چیزے بوت ڻمنی مجگ ۽
نوکیں چراگ بلگ ۽ لگ اتاں۔

”اگاں تو منا ڳچین نه کننے پچ گپے نه انت من مزن دلیں مردمے اوں ڻ
شه تئی اے گپ ۽ من دل ۽ نه کنیں۔ من اے شری ۽ زانیں کہ من سکلیں حرابیں
مردمے اوں وہدے من ادا اتک اوں آو وہدے من باز نشدات اوں ۔۔۔۔۔“
پدا گوں وتا گشت اوں ”الی نه انت کہ مرد ہر کس ۽ را پسند پہ کن زال ہم آترامہرہ
دنن اے دل ۽ معاملہ ایں ۽ دل ۽ فیصلہ ہم بازا جب بینت انت من وقتی مہر ۽
درشانی ۽ شہ و تھجالت اوں۔ بلے اے راستی ترا مثیلی کپیت کہ من یک آزادیں
مردمے اوں تئی وڑا کسی ۽ گلام نه اوں من وقتی مرضی ۽ ہر کجا به لوٹیں شت ۽ اتک
کنیں۔ بلے تو شہ بندات ۽ گلامی ۽ زندگو از یگانے۔ تو وقتی آزادی ۽ ڈرابیں وشی
دگرانی دست ۽ داتگ انت۔ نوں تو اگاں اے زمزیلاں پرو شگ به لوٹ نے ہم
بلے بازگران انت۔ اے تئی بد بھتی انت من ڈرابیں چیزاں زانیں نوں من
زیات نه گُشیں۔

پر چہ کہ تو زانئے بلے منی گپ ۽ سر پد بو ڳ ۽ جہد نه کننے۔ ترا تئی بانک ۽
دامانی زمزیلاں گوں بستگ۔ چ من راست گشگا اوں، آلی انگه پچ نه گشت۔ بلکنے
منی گپانی باروا پکر کنگ ۽ آت۔ ”گڑائی سرا چک ۽ تان انت۔ ترا وقتی آجوئی ۽

واستہ باز جہد کنگی بیت۔ تو انچیں مُصیبتوئی ۽ تھا کپتگے نے بزاں تو وئی ارواح شیطان اءَ بھا کر تگ۔ اے دا بیں راستی آں ابید توئی وڑامنی بھت ہم حراب انت۔ ۽ حرابیاں کلڈ ۽ تھا کپتگ اوں بلکنہ تو بزانے کہ شراب په دل ۽ تاہیر ۽ ورگ بیت، نوں تو بگش اگاں من شراب وریں ۽ وئی گماں بیحال مہ کنیں گڑادگہ چے بہ کنیں؟ اے وہدءَ ما دوئیں یکجا نئیں۔ رند اچے بیت کئے زانت۔ بوت کنت کمیں دیر ۽ رند ما دوئیں یکے دوہی ۽ سراچو جنگل ۽ جناور ۽ اُرش بہ کناں۔ چے ایش ۽ رامہر ۽ درshan گشگ جائز انت؟ چے انسانانی یکے دوہی ۽ نزیک بوہگ ۽ ہمے راہبند انت؟

اے وباز تر سنا کیں ندار گے بیت۔ تو چے گشے؟“

”ہاں تو راست گشے“ آئی یک دم منی گپ من ات۔

آئی رضا ۽ منگ ۽ گپ ۽ منا یک وشی یے دات۔ بلکنہ لہتیں ملک ۽ ساری وہدے کہ آئی چم منا سک اتاں گڑا آ وہدءَ ہم ہمے پیمیں جوزگ ۽ حیال آئی دل ۽ ودی بوتگ آتاں۔

”نزیک بوہگ ۽ دوست دارگ ۽ جوزگ کجام ہم وہدی ۽ ودی بوت کن انت“ من وئی دست ۽ دل ۽ را گچینا ن ۽ پکر کرت۔

وہدیک پیانہ اوشتیت ۽ وئی وش بھتی ۽ سراپہر کنگ ۽ لگک اتوں۔

”چے منی تھا مقناطیسی تاکت ڻے است“ من پکر کرت آمنی نزیک ۽ اتک۔ من انچش مارات کہ آئی منی گپ من ٻتگ ۽ آگوں من سک بازنزیک بوہگ لوٹیت۔ بوت کنت آمناچ ڳاگ ۽ انت۔

مہرۂ گشت۔

”منا ہم بازو ش لگا نئیں“

”چنکس وشی بیت وہ دے ما دو نئیں تئی پت ۽ لوگ ئے بنیں۔

آتئی جند ۽ وتی لوگ انت۔ آسرات ۽ وشیں۔

”بلے آگاں اے پیم مہ بیت گڈا چون بیت؟

آئی اے گپ ۽ منی سر چکر یینت۔ من آئزرا راست گشگ ۽ فیصلہ گرت آئی
منا ہم منکس متاثر گر تگ آت کہ من گوں آئی دزوگ بست نہ گوت ”من کدی نہ من
راتگ“ من زوت زوت ۽ گشت۔

”ہر وہ ہر گپ بوت کنت بلے تراب لکھ کسی ۽ رد گشتگ تو باز معصوم ے
آگاں کہ من تئی پیلویں کسے سر پدنہ اوں بلے من اے مٹگ ۽ تیار نہ اوں۔
کہ تئی پیمیں جنک یے وتی مرضی ۽ ادا احتگ۔۔۔“

”منی وڈیں جنک ۽ تئی مطلب چے انت؟ کمیں زہر گرگ ۽ ڈول ۽ گوں
آہستگی ۽ آئی گشت بلے من اُشکت۔

شما اے مہ زان ات کہ من آجنک ۽ رار دنیگا آتوں اے یک بد گمانی
یے۔ پدا ہم جنک حاموش آت بزاں کہ آئی شمنی گپاں بد نہ بُر تگ آت۔

”گوش بد ار لیزا! من تراویتی باروا راست گشیں۔ آگاں شہ کسانی ۽ مناوی
گس یے بوتیں گڈا من اے پیم نہ بو تگ آتوں۔ اے گپ مدام منا مونجا کنت حیر
اے واللہ شر تر زانت کہ آگاں مناو تارا گس یے بوتیں گڈا من چون بو تگ آتوں۔

تئی پس ء ماس تئی شری ء لوٹنٹ تئی دُڑ من نہ آنت۔ کم آں چې کم سالے یک رندے الم پر تو وتی محبت ء درشان کننت۔ تو اے ہم زانئ کہ تو وتی گس ء وش ء ایمن ء نندے۔ من وڈ رائیں عمر ء بے گس بوتگ اوں۔ ہے سبب انت کہ منی تھا گزانی ء سنگینی ودی نہ بوتگ، ”من آئی ء نیمگا چاراٹ کہ بلکیں آچیزے گشیت بلے آئی پچھی نہ گشت۔

من وتی گپ بر جاہ داشت۔ بلکیں تو منی ٹوک ء سر پدنہ بوہ گائے۔ بے شک اے فضول ء عبرت ء گپ آنت بلے تو کمیں منی حال ء سرا چارو تپاس بکن! آگاں منا جنکے بوتیں گلڈ امن آئی ء راشہ بچکاں زیات مہر دا تگ آت من راست گشگا اوں ”من وتی دیم دوہمی نیمگا ترینت ء ہنچو پہ دیم گپ کنگ ء لگ ات اوں بلے منی مکسد آراوی نیمگا دلگوش گور کنگی آت۔ وتی اے پیمیں حرکتے ء سرا من وت حجالت بوت اوں۔

”بلے اے پیم پر چہ بوت؟ آئی شہ من بجست گپت۔

من وش بوتوں کہ آمنی گپاں گوشدار گا انت ”من نزانیں لیزا! من ایوکا اے زانیں کہ منی پت یک سکیں مردمے آت بلے آئی ء را گوں وتی جنکا باز مہر ء محبت آست آت۔ آئی وہ دوہد ء سرا آئی دست ء پاد چک گپتگ آت ء وتی مہر ء درشانی گرتگ آت وہ دے آئی دیواناں ناق گرتگ آت۔ گلڈ آچو بعت ء ڈول ء نشگ ء آرا چار تگ آت۔ آرا گوں وتی جنک ء باز مہر آت۔ من ایشی شاہد اوں وہ دے آدم بُر تگ ء آرام کنگا بوتگت گلڈ آئی ء را پاد کنگ ء ہاتر منی پس ء آئی چمان ء گوں مہر ء سمار تگ ء آئی ء چپ ء چا گرد ء صلیب ء اشارہ گرتگ آت۔ آوتی واستہ باز کنجوس ء

دلاب آت۔ ہر وہا آئی حال بدحال آت بلے ڈرائیں مال ڻڈی و تی جنک ۽ سرا
ہرچ کنان ۽ وش بو تگت آئی و استا گزاں بہائیں ٹلکی گپتگ آتے۔ وہدے آئی
ٹلکی ُر تگ وش بو تگت آئی ڦمنت گپتگ آت گلدا منی پس ۽ نزانگ آت که
چوں و تی و شیاں درشان پکشت۔

پس و تی جنکاں باز مہر دینت بلکیں ماس اینکس مہر نہ کننت اینکس که
پس،

”نوں دیما ڳلش۔ من اشکننگا اوں۔“ آئی گوں چکنگ ۽ گشت۔
”چے منا په کسی ۽ پد آہ گا انت۔؟ بوت کننت آنجش بہ بیت۔ اے ہم
بوت کننت آدگه کسی ۽ مہر کننت یک انچیں درامدے کہ آشہ پت ۽ زیات آئی ۽ را
مہر دات بکنت۔ بلے اے پیم پکر کنگ شریں گپے نہ انت۔ اے ضلوری نہ
انت کہ ہمک پت گوں و تی جنک ۽ ہم نکس مہر بہ کننت۔ من پکر کنگ ۽ آت اوں
کہ آروس ۽ ہوار مرگ ۽ حیال ہم ضلوری انت۔ منا ایشی لوٹ کانی پٹ ۽ لوٹ کنگ
اویت۔ بلے من آتراموہ دئیں کہ آوتی لوٹوک ۽ آروس بہ کننت۔“ مدام اے پیم
بیت کہ پس و تی جنک ۽ پسند ڏجم نہ بیت ۽ پدا چہ ہمدا کھول ۽ تھا یک پرشت ۽
پروشے بنابیت۔ بازیں مردم و تی جنک ۽ جوانیں وڑی ۽ آروس ۽ جاہ ۽ آہاں بہا کن
انت۔

”آگاں اے وڑکن آنت گڑاتی چے؟“

”اے پیم ہما کھولانی تھا بیت کہ آمہر ۽ خدا ۽ سرا باور نہ کن آنت“ من و تی
پیا جوزگ و دی کنان ۽ گشت ”اودا کہ مہر نہ بیت او دا شرم ۽ حیا ہم نہ بیت۔

من بازیں چشیں مردمان ۽ زانیں بلے اے وہدءِ ایشانی باروا گشان ۽ ترا
مُلور کنگ نہ لوٹیں۔ تئی وقتی کھول، تھا چنکس شیطان ۽ کینگ داریں مردم
بینت۔ شہ آہاں کسے ۽ باروا پکر بہ کن۔ گریبی یک مز نیں لانت ٿئے اے ڏرا ہیں
جیڑہ شہ نیز گاری ۽ ودی بینت۔

بزاں تو اے گشگ لوٹ نئے کہ مز نیں ٹک ۽ بولکانی تھا اے حرابی ودی نہ
بینت۔ داں اے حلقہ کہ گریبیں مردم اگاں شریف ۽ ایماندار بہ بنت گڑا آ جوانیں
زیندے گواز بینت کرت نہ کن آنت؟

”ہاں اے یک راستی یے، دو ہمی دگہ یک گپے لیزا! مردو تی ڈکھ ۽ ویلاں
گلیش ۽ گیوار کنگ لوٹاں۔ وقتی وشی آنی حساب نیست۔ اگاں آ گوں ایمانداری ۽
وشی آنی پٹ ۽ لوٹ ۽ بہ کناں گڑا دنیا ۽ تھا گام گام ۽ وشی تالان آنت ۽ شہ گم ۽ یا شہ دگہ
ہے پیمیں حرابیں جاوری ۽ ہم شریں چیز در گیجگ بیت کنت۔ ہے پیما کھول ۽ لوگ
بانک ۽ لوگ واجہ ۽ نیام ۽ ہم رد پکھی دو رکنگ ۽ جوانیں زندے گوازینگ بوت
کنت۔ خدا منئ سرا رحم بہ کنت۔ کمیں پکر بہ کن۔ اگاں ترا یک جوانیں ۽ نیکیں لوگ
واجہے بہ رسیت کہ آ ترا مہر بہ دنت۔ تئی ہمک گپ ۽ پلہ مرزی ۽ بہ کنت ۽ شہ تو دور
بوت مہ کنت گڑا پچ تو اے نعمتانی شگرانہ گرے؟

ہے پیمیں کھول شریں زند گوازین آنت۔ بازو وہدءِ شہ دلپدر دیں ویل ۽
واکیہ آں ہم جوانیں چیز دیما کاینت۔ بے شک کہ اے دنیا ۽ تھا گم ۽ گڑتی باز
آنت۔ بلے ترا ہر گام ۽ ہمک را ہ سراوتی وشی ۽ وا ڳک در گیجگی آنت ۽ شہ وقتی کرد ڻ

کاراں گمء موسمء را بھارء موسمء بدل کنگی انت۔ وہ دے تو آروس کننے گڑا دراپیں
راہء دروتاوت پچ بیانارونت۔

اولی لہتیں سال بازارزش دارانت۔ اے مہر کنگء وشی آنی دست گرگء
وہد انت۔ اے روچانی تھا گوں لوگ واجهءِ هرڑء جنگء تھا ہم یک نز کیکی یے بیت
انت۔ بازیں زال پڑ زانت گوں وتنی لوگ واجهءِ هرڑ انت۔ اے پیجا آہانء گوں کیکے
دوہمیء وش کنگء موقع رسیتء مہرء جوزگ ہم گیشتر بیت انت من یک انچیں زال
بولےء کسھء ترا اشکنا سنیں۔ آئی گشگ آت کہ چوش کہ آگوں وتنی لوگ واجهء
باز مہر کنت پرے ہاترا آئرا تنگ کنت۔ پریشان کنت بلکہ تو اے نزانے کہ کسھیء
راتاں پونزء رسینگ ہم مہر دراگا زیء یک وڈے۔

زال بول اے پیم پرے ہاترا کن آنت کہ کمین پریشان کنگء رند آئرا
ہمنکس مہر دیگ بیت کہ آس وتنی دراپیں ڈکھء مُلوریء بمحال کنت۔ کمین تنگ
کنگء تھا باکے نیست۔

یک ساعتے چاگرد گرانء سنگین و بیت بلے آئی رند اکہ وشی رست۔ آ
لبے مٹ بنت لوگ وشیانی بجاه بیت۔

لہتیں زال بولانی تھا حسد کست ہ کلینگء نادڑا ہی ہم بیت انت۔
من یک انچیں زالے زانیں آوتی اے جوزگء دارگء بے سوب آت آ
شپاں پادا تک وتنی لوگ واجھء باروا ادا، او دا جست ہ پرے کرت کہ آ کجا شنگ۔
چوش نہ انت کہ آگوں دگہ زالے وتنی مہرء درشان کنگء ایں۔ اے یک ڈکھی ایں

گپے۔ زال و ت ہم زانت کہ رد انت بلے آمہر، جوزگ، سبب، لاچار انت۔
جنگ، رند کہ سلاہ بہ بیت آئی و تی یک مزگے۔ بزال جنگ بہ بیت پدا یکے دوہی،
پہل کنگ، سُنج ہم بہ بیت، نوں کہ چاگر ڈھیت گلڈا آنچش بے مت بیت چوش کہ آ
اوی رندادو چار کپیتاں، مرپی آہانی آروس بوتگ اگاں دوئیں مہرانی منگیر نند انت گڑا
دنیاء، اچ ایشی، مسٹر یں نعمت دگہ نیست۔ رند اہمے گپاں آپنے نصیحت، ڈولاوتی
زہگان، گشت، یک درونت یے دنیاء دینت۔ مہر یک پاکیں جبرگ، یک
انچیں چیزے کہ آئرا زانگ، پہمگ لیب یے نہ انت۔

اے ڈراہیں لیب گوں یک لبزے، بندوک انت، یکے دوہی، سرا باور،
عزت اگاں اے جبرگ نہ بنت گڑا آروس کنگ، پچ پاندے گے نیست لوگ واجہ راست
گشوک، سگ، واهند بہ بیت۔ مہر محبت ہمے ڈولاگیش بوت کنت۔

مہر، زند پرچہ کم بیت انت؟ امر، بنداتی روچانی جوزگ لہتیں سالانی تھا
ہلاس بینت انت، پاہما زمانگ کیت انت کہ یک تاہیرے ودی بیت انت۔
اے زمانگ کمیں دزاج انت ایشی رند کہ زندگو زیست انت آارواہانی ڈچار کپاگ،
گوں بندوک انت ادا آ یکے دوہی، تھا گار بینت انت نوں دوئینا نیام، پچ
رازے پشت نہ کپیت زہگ مزن بینت آہان، وش، وش حال گندان، و تی دل ہم
دمح بیت، تاہیر گیپت۔ داں اے حل، کہ سکلیں پوریا تی ہم نہ تور بینت۔ داں کہ مہر
برجاہ بیت۔ زند اے ہمے پیما گو زیست۔ زہگان، ورگ، چرگ، گندگ انسان،
و شیاں گیش کنت توری آوت شد یک بہ بیت آؤ کیں زند، آؤں یات کن انت کہ

ماں ۽ پت آں منے واس्तے چنکس قربانی دا تگ مروپھی ماہر چنکه قربانی دیاں آمنے آؤ کیں زندۂ مارا کار دینت۔ زہگ مزن بیان ۽ مات ۽ پتانی مثال ۽ دینت مرگ ۽ زند اوں اے زہگ منے ربیدگاں زندگ دار آنت۔ پرچہ کہ ماہر پھی کہ آہان ۽ دا تگ۔ آیشان پھال کرت نہ کن آنت۔ اے دڑاہ منے ذمہ واری آنت۔

مہلوک گشیت کہ زہگانی رو دینگ یک گرائیں کارے۔ منی حیاں ۽ رد آنت۔ اے وَ یک جوانیں شغلے۔ پچ تراز ہگ دوست آنت۔

لیزا! منا و زہگ سک دوست بنت۔ یک گلپلوئیں زہگے اگاں تئی گٹ ۽ بہ بیت گڑا نچش مارے کہ تو بہشت ۽ سر بو تگ نے۔ پت ۽ دل ہم چې گل ۽ بال بیت۔ آئی وشی ۽ پچ کسا سے نہ بیت کہ آئی لوگ بانک آئی زہگ ۽ راچوں گوں مہر ۽ محبت ۽ رو دینگ ۽ انت۔ یک زندوکیں تازگیں زہگے گوں وتنی کسانیں دست ۽ پاداں اے دیم ۽ آدمیا سرگ ۽ بیت انت۔ اے ندارگ چنکس وش رنگ بیت وتنی پس ۽ را گندیت ۽ آئی نز یک ۽ روج ۽ جہد ۽ کنت کہ پس آنرا بزوریت ۽ بگل ۽ بہ کنت۔

وہدے مات، پت ۽ زہگ کیجا بنت گڑا اے ساعتاں دنیا ۽ پچ ڏکھ ۽ ونیلے او دا سرکش ۽ ات نہ کنت۔ لیزا! ساری ۽ وت زندگو ازینگ ۽ ہمیل بہ کن۔ دو ہمی آہان ۽ درونت بدے ۽ دنیا ۽ تھادرورے ایر بہ کن۔

”واہ واہ چونیں زیبا یں ندارگ کشی یے کر تگ تو“، من و تارا و ت شاباشی دات۔ بے شک ہر پھی کہ من گشت اے منی دل ۽ توارات ۽ منا پھر انت۔

اگاں آئی منی گپاں ء کمار نہ کر تگ ء منی سرا کندگ بنا به کنت گڑا من پے کرت
کنیں۔ شہ اے حیال ء منا زہرا تک و تی گشتا نک ء گلڈی بھر ء من زیات جبزگ
درشان کنگ ء ات اوں بلے نوں منی ووت پسندی بلاس بو تگ ات۔ بے تک ء
توواری ات۔ من آئرا و تی نیمگا دلگوش گور کنا یئینت۔

”تو پے پکر کنگاے؟“ آئی یک گامے منی نیمگا چست کرت بلے پدا
اوشتات۔

من زانت آئی تووار، تہا یک بدلي یے اتک۔ آکمیں حجالت حجالت ات۔
”تو کتابی گپ چیا کنے؟“ ہمے مارگ بیت کہ یک حب زانش یے
و تی دل، تب گشتا نک یے دنیگ ء انت۔“

آئی اے گپ منادوست نہ بوت۔ من و دگہ پکرے کنگ ء ات اوں من
نزانت کہ آوتی سنگینی، پد رکنان، و تی جوزگاں چیر دنیگ، جھد، ات یا و پروش،
منگ آئی نزانگ ات من گلڑ، منج، تہا کپت اوں کہ نوں پے بہ کنیں یک دم من
ہمے فیصلہ کرت کہ منا کمیں صبر غودار کنگی انت۔

(7)

اوہو۔ لیز!! اے تو چ گشت؟ کتاب ہم گپ جن آنت؟ من و زانت
 کارے نہ اوں بلکنہ یک نفسیاتی نادرہ اہے اوں۔ پدا ہم اے گپ منی دل ء لگ
 آنت۔ من من میں ایں کہ تو شہ تھا نادرہ نئے۔ بلے لہتیں عادت دل ء برگ نہ بنت۔
 چے ترا اے گپ، سرا باور انت کہ تو کدی پیر نہ بئے، مدام ہے وڑا ڈڈ، دلکش
 بئے۔ دگہ اے کہ اے گس، مردم ترا پ مدائمی و تی حڈ، دار آنت؟ ادا کہ تو ہما
 بیزاریں زندہ گوازین نئے۔ من آتی باروا ہم ترا ب گشیں دنیکہ تو ورنائے۔ تی ناز
 دلاں ناج پر مانیت۔ بلے آروچ دور نہ انت وہ دے تئی کڑا پچ نہ بیت۔ اے گس،
 بس ہما مردم اتک کنت کہ و تی ہوش، مہ بیت۔ بلے اگاں تو دگہ جا گہی، ب بوتین
 اتنے، جوانیں زندے گوازینگ، بوتین ات نئے۔ گڑا بلکنہ تئی ورنا ہی، جان
 سلامتی، تھا کمیں گیشی بیا حتیں ات۔ دگہ کسی، ہم گوں تو مہر کر گک ات۔ نوں ہے
 پیامن تئی درہ احتگ اول، شہ تو مہر، پنڈگ، لوٹگ، اوں اگاں تو منی اے گپ من
 اتاتاں گڑا منی وش بہتی انت۔ باور بہ کن من گندگیں حیال نہ داریں، نہ کتی باروا اے
 پیام کپکر کرت کنیں۔ من و بس دست بندی یے کرت کنیں نوں اے تئی منشا کہ تو منا
 مہر کنئے یا بے مہری، دیمپان کنئے۔

یک پوریا گر، کسانیں نو کرے گلام بیت انت، آوتی دلیگاں کرت نہ
 کنت مگہ تو کسی، گلام نئے۔

تو یک آجوئیں مردمے ہے۔ ایوکا ہمے پکر بہ کن کہ ادا تراچے پائندگ رسگ ء انت۔ چے سبب انت کہ تو ادا نندگ ء لاچارے۔ تئی ارواح تئی قوضہ ء انت۔ ترا اے حق نیست انت کہ تو ایش ء را بھاہ کئے۔ تو ووت وئی مہر ء بے عزتی ء کرت نہ کئے۔ تو ہر چیز ء زانے ء ہر چیز ء سر پدے۔ اے یک بے مٹیں لالے اے یک قیمتی ہزانہ ہے۔ ایشی بے عزتی گشے مرگ ء برابر انت۔ مہر دنیا ء ہر چیز ء بُرزوء بلند انت ء ایشی قیمت ء دنیا ء دُراییں ہزانگ ہم دات نہ کن انت۔ نوں تو ووت پکر بہ کن تئی کڑا چنکس مزینیں ہزانگے است۔ مہر ء ابیدزندے کار انت۔ اگاں مہر نیست گڑا پچی نیست۔

من اشتنگ کہ آمردم تئی باز حیال داری ء کن انت گوں تو ہمدردی کن انت۔ مگہ ایشی بدل ء شہ تو چے گر انت؟ کمیں ووت بچاراے پیمیں گپ کنگ ء من ووت شرمندگ بوہ گا اوں۔ ہر پی کہ آورنٹ۔ آیک ڈرامہ یے۔ آترا بے کوب جوڑ کنان ء ووتی کار ء کلشگ ء آں آبا ز حرابیں مردم انت۔ تو آہانی دست ؋ کپتگ نے ء ووتی نابزانی ء زیان ورگ ء نے۔ تو رو درگ ء نے کہ آتئی ہمدرد ء حیر وہ انت۔

من ترا گشتگ کہ اے دڑاہ تئی نابزانی ء سادگی انت وہدے کہ آزان انت کہ تو کجام وہدی ء آہان ء یلہ کئے ہوئے گڑا آچتو رترا مہر دینت؟ چے آہاں کدی تراوت بیسکی داتگ ء عزت کرتگ؟ ہچبرنا۔ اگاں آکمیں حیال کن انت گڑا ایوکا ووتی مطلب ء واسٹہ۔ اگاں نا تئی قدر ؋ قیمت آہانی کڑا پچ نہ انت۔ تئی ء آہانی نیام ؋ پچی یک پیم نہ انت آتئی سراتوازہ کن انت ء تئی بے عزتی ء کن انت۔ ہمے است انت کہ آترالٹ ء گٹ نہ کن انت۔ اگاں تو منی گپانی سرا باور نہ کئے گڑا یک روچے شہ آہاں جست بگر بچار کہ آتر اوتی نشار جوڑ کن انت؟

تئي گپ ءاُشلنگ ءگوں شه نفترت ءآوتی ديماد و همي نيمگا چکرین آنت۔
تو پرچہ و تي زنده برا دکنگ ءئے؟ چار بچار ءپکر به کن ورگ ءچرگ ء
جاہ ءآشہ تو پھے پچ گرگ ءآنت مگه اے ورگ ءچرگ پرچہ يك عزت
دار میں جنکے کدی چشیں چیزے نزوریت کہ شہ آتی آتی بے عزتی بہ بیت۔ تو آہانی
دام ءکپتگ ئے۔ اگاں تو و تي چم پچ نہ کرتاں گڑا درا بیں زندتی زندان ءگوزیت۔
منا گمان انت کہ اے وہ زوت پیدا ک انت۔ اے حسن، ورنانی، چار روچ ء
ماہیکانی انت۔ ریلوائی ءوڑا انچیں ساعتے کیت کہ اے شہ چھاں دور بیت۔ اے
مردم ترا بے عزت کن انت ءشه گس ءدرکن انت۔ آے ہم نہ مار انت کہ تو آہانی
واستہ چونیں قربانی داتگ۔ و تي ورنانی بیاد داتگ و تي جان سلامتی ءحیال نہ داشتگ
ءو تي ہر چیز آہانی سیت ءنپ ءہاترا قربان کرتگ۔ وہدے اے پیمیں نگیگیں
وہدے کیت گڑا کس گوں تو گون نہ بیت۔

آہانی کہ تو خدمت کرتگ۔ آہان ءکہ تو مہر داتگ۔ آڈراہ دور ءاوشت
انت ءندارگ چار آنت ءتئی سرا کند آنت۔ بلکہ ترا لانت ءملامت کن انت۔۔۔
وہدے کہ تو و تي ورنانی، جان سلامتی، زیبائی ءزند ءوشیان ءآہانی دست ءداتگ۔
زند ا تو بیست ء دوسال ء امراء چل سال ء لگ ک ئے۔ اگاں وش بھتی ء
ناڈراہ نہ بو تے گڑا حداء شگر ء بگر۔ اے وہدے تو دست ہورک ئے۔ تئی کردا دگه
کارے نیست۔ بلے بے کاری ہم یک لانت ئے بیکار میں مجگ شیطانے۔

لہتیں مردمانی حیال انت کہ و تیل ایو کا دل ء سرا اثر کن انت ءکمیں ارس ؋
رمپچگ ء دل ؋ راتا ہیر رسیت انت۔ اے یک انجائیں حیا لے۔ پریشانی ء گم
ڈرا بیں جان دل ء مجگ ء سرا اثر کن انت۔ حیر! تو بس گوش بدرا! من چے رپٹگ ء

اوں۔ یک لبز یے، گشگ ہم تئی کر، ابلکنہ حرام انت۔ وہدے تو چداروئے۔ بزاں کہ تو وقیٰ گس، بدلتے۔ یکے رند دو ہمی، گڑاتئی گلڈی وہد کیت۔ وہد کسی، گوں ہمراہ نہ بیت۔ ایو کا شرین اخلاق، ٹشریں کرد کار دینت۔ وقیٰ باندات، باروا کمیں پکر بہ کن۔ مرچی ایں کار باندا کار، کیت۔

یک رندے من نوکیں سال، موقع، یک زالے دیست گس، مردمائی پی، سرا آتراشہ گس، در کرتگ آت، آنیم لوچ سکلیں سردی، دیکپان آت۔ آتراء کس، جست نہ کرت، آہر بکی، نیمگ، گوں پُرمیتیں چماں چارتگ آت کہ بلکنہ کسے آئی مدت، بکن۔ آتراء جا ہے بدنٹ۔ نزانان گوں آئی چے بوت۔ پرچہ من ہم چہ او دادرشت اوں۔

نالیزا نا، اے پیمیں وہدے آہگا ساری تو وقیٰ واسٹے یک جا ہے در بہ گچ۔ چے تئی حیال انت کہ تئی استین باںک ڈرابیں زند، تراویٰ کر، اداریت؟ رنج، نادڑا ہی سکلیں حرابیں نادڑا ہی یے۔ تو ادابئے گڑا ترا ہم گپت کنت۔ پرچہ کہ اے جا یک تھہ خا، نہی، وڑا انت رنج، تپ، ڈولیں نادڑا ہی یے نہ انت کہ کمیں دیر، رند بلاس بیت۔ اے نادڑا ہی انسان، چو وروک، ڈولا وارت، روت، مردم ہے ماریت کہ آتراء پچی نہ بوتگ۔ کہ جان سلامت انت۔ آتراء ہر نیمگا سبز، بیتاپ، گندگا کیت انت۔ تئی باںک بلکنہ ہے وش، پکمی، تھا انت تو بچار! کہ زوتاں زوت گوں ایشی چے بوگی انت۔

تو وقیٰ ارواه ہم بندیگ کنا نینتگ۔ دگہ ایش کہ تو آئی وام دارے۔ پرے ہاتراتو ہمائی گپ، جنے بلے وہدے تو مرگ، سیمسراں رسے ہر چیز شہ تو زنگ بیت۔ تئی کر، اپچی نہ بیت۔ آئی رندادگہ چے پشت کپیت گوں دمبر تگلیں

گامان مہلوک تئی کٹ ۽ کر ڪا ڪاینت ۽ تئی مرگ ۽ ندارگ ۽ چار آنت۔ تو دو تر مپ
دست بندی ۽ کننے ۽ ہمے پیم بو ڳلی انت۔ من اے ڏرا ٻیں چیزاں گندگا اول که بو ڳلی
آنت، گڏ سرا ڏرا ٻیں یکجا بنت ۽ ترا تئی گڏی منزل ۽ سرکن آنت ترا تھنا یله دینت ۽
دنیاء وشیانی تھا گار بینت۔ لہتیں روچانی تھا شہ آپانی دل ۽ تئی یات هم بلاس بیت ۽
کسے تئی قبر ۽ سرا دو پیٹ ارس ریچپک ۽ پُل ایر کنگا هم نیت انت۔

شه اے پیمیں گم ۽ اندو ٻاں سر ریچپیں گپاں منی و تی گٹ ھشك بو ٿک آت
منی گالوار ۽ تھا آه ۽ زاری پدر آت۔ مگه پدا من یک پیغم ۽ آماچ بو ٻاں ۽ یک دم
حاموش بوت اول۔

من و تی گپاں ۽ باز سک ۽ دل پروشیں مارا تاں ایشی تھا لہتیں پیش دارگی ۽
لہتیں کتابی گپ ہوار آتنت۔ اگاں چه من اینکس نا امیت ۽ گپ کنگ نا لو ٿک آت
بلے شہ و تی عادت ۽ من لا چارات اوں آئی و تی ڈیک ۽ سرا بالشت ایر کرتگ آت ۽ زور زور
پیسکگ ۽ آت۔ بلکنه آئی دل تر گگ ۽ آت۔ آئی بالا دا چخش دڑ ۾ گا آت چو گشے زین
جنمے ات گگ آت۔ وہ دے آئی سگ ات نہ کرت گڑا آئی گز یوگ ۽ زاری ۽ ہوار و تی
سینگ ۽ جنگ بنا کرت۔ وہ آبے وس بوت گڑا آئی بالشت گوں دننا نا ڏل ات ۽
و تی دستان ۽ گٹ پا ٽک۔ رندامن دیست کہ ہر نیمگا حون تالان آت۔ آئی و تی حونیں
لنگکان ۽ گوں و تی موداں لگاشت ۽ دننا ن شیجنا ن ۽ منی نیمگا اٽک۔

من چیزے گشگ لوت ات۔ بلکنه من شہ آئی رحم ۽ دست بندی کنگ ۽
ات اوں۔ بلے منی توار منی گٹ ۽ پشت کپت۔ سکلیں سردی ۽ منی سرا ارش کرت ۽ دل
۽ مجگ تھارو نکی ۽ ہرجان بوت آنت۔ کمیں ساعت ۽ رند من ہوش ۽ اٽک اوں گڑا من
دیست کہ یک نیمگے موم بقی ۽ باکس ایر آنت۔ من ششت ۽ موم بقی روک کرت لیزا

یک دم اوشتات ۽ وقتی کڻ ۽ سرا کپت۔ آئی وтарا راست کنان ۽ منی نیمگا چار
اٽ۔ آئی چمٽانی تھا ویرانی یے گندگا اٽک۔ من آئی کر ڏاشٽ ۽ نشت اوں ۽ آئی
دست زرت ۽ وقتی دست ۽ کرتاں۔ آئی دیم ۽ سرا یک سُہری یے ودی بوت ۽ آ
زیارات منی کر ڏاٽک۔ من ہمے ماراٽ کہ آنون منی بگل ۽ کیت۔ بلے اے وڑا پچھ
بوت۔ آئی بس منی دیماوتی سرجھل کرت۔

”لیزا“ منی جان! من باز جالت اوں منا اے ٻیمیں گپ جنکی نه آت۔ منا
پہل بہ کن۔۔۔۔۔ من دنیگہ وقتی گپ پیلو نہ کر ٿگ آت کہ یک دم آئی
منی دست زرت ۽ وقتی دست ۽ کرت ۽ منی لنگکان ۽ اچش گوں زور ۽ پرہت کہ من
چیھا لے جت من یک کا گد ۽ ٹکرے آئرا دات ۽ گشت ۽ منی چیریں ڈس انت
لیزا!! تو ہر وہ بہ لوٹ ۽ منی کر ڏاٽک کلنے من تی ودار ڪتھیں۔“

”صلو رصلو ر۔ من زوت کائیں“ آئی دڙ ۽ اعنیت آئی سرد نیگہ جھل آت۔
شر انت نوں من روئیں اللہ ۽ میارے۔ امیت انت ما زوت ڏ چار کپیں
” من اوشتات اوں ۽ آہم یک دم نزاناں آچو نیں پیغمی ۽ آماچ بوت کہ آئی جان
ارزگ ۽ لگ ۽ ات۔ آئی زوت یک شالے زرت ۽ سر ۽ داں پاداں وtar
ما نپوشت۔ آئی یک ملوریں بچکنندے جت۔ کہ آئی تھا درآمدی ۽ انداز ہم ہوار
آت۔ من وقتی ذلت ماراٽ۔ من لوٹ ات کہ بس انوں شہ او دا درپیا نیں ۽ شہ آئی
دیماج ٹگلیں۔

”یک ملٹ یے۔۔۔۔۔ آئی یک دم گشت۔ آئی منی کو گپ ۽ سرا
وقتی دست ایر کرت۔ موم ٿی کشت ۽ یک نیمگے شُت۔ نزاناں آمناچ پیشندار گ
لوٹ ۽ آت۔ من دیست کہ آئی چمٽانی تھا یک روژنا ہی یے اٽک ۽ دیم ۽ سرا شوکیں

بچکنڈے آئرگپ پھی انت؟ من حیران بوت اوں، مناودار کنگ کپت یک ملت
یے، رند آپداتک۔ انجش گندگ بوہگا ات کہ آکمیں جالت انت۔ نوں آبدل
بوگ ات مگہ پدا ہم کمیں بدگمان، بدتب گندگا اتک۔ آئی چمائی تھانر می، شرارت
ہم استگ ات۔ چوش کہ ز لگے شہ مز نیں مردمی، یا شہ وقی مسٹر یئے، گمکے لوگا به
بیت۔ آئی چمائی تھا سہری بلکہ بادامی رنگ، خمارے گندگ ات، شہ زندہ باپور،
مسٹی، سر ریچیں چم۔

من وقی جبرگ داشت انت۔ من اے پیش دارگ لوٹ ات کہ من
جھل کپتگیں مردمے اوں کہ کجام وہدے کسے بہ لوظیت منی چکاس، بہ گیپت من وقی
سرابیسہ کنوکیں مردمے اوں، منی ہم یک ارزشتے۔ آئی یک کا گدے منی دیما
ایر کرت۔ آباز نابزانت، سادگ گندگا اتک۔ اے یک شائزی، نبشنگیں
چیزے ات باز جوانیں وڑی، مہر، جوزگاں سر ریچ۔ منا نوں آشعر، لبزویات نہ
انت بلے اے مارگ ضلور است انت۔ کہ آئی تھا چہ وڑا مہر، درشان کنگ
بوگ ات آمہر، راستیں درشانی ات۔

وہدے من نہدی بلاس کرت گڑا من دیست کہ آئی چم مناسک دا تگ انت
، منا چارگ، انت آچارگ لوٹ، ات۔ کہ من چ گشیں باز زوتاں زوت کہ آئی
تھا وشی، پھر، جوزگ پدراتاں۔ آئی گشگ بنا کرت۔ گشگا ات کہ لہتیں روچاں
ساری آکسے، لوگ، یک دیوانے، ششگ ات آبازنیکیں، شرب داریں مردم اتاں
، منی باروا آہاں پیچ نزانگ ات۔ او دا آئی ہمے شائزیں نو در بر دیست، داں دیر،
آہاں یک جاناچ کرت گپ، گپ، تھا ورناء، گشت کہ آ آئرا شہ کسانی، زانت وہدے آ
وقی میتگ "ریگا"، جاہ منند ات۔ آ دوئیں آوہدے زگ اتاں، یک جالیب اش کرت۔

آئی پتء مات ہم زانت آنت۔ ایشی ابید آتراء پچی یات نہ آت
دیوانء سے روچء رند آئی ہما جنکء ڈسء آتراء نمدی دیم دات ہما کہ آئی آتراء
دیوانء آورتگ آت۔ بس ہمے گپ آت۔ گپء ہلاسیء آئی لج کنانء وقی چم
جھملء جت آنت۔

آبے و کو بیں جنک بلکنه ہمے زانگء آت کہ شاترء اے نمدی یک
ہزانہ یا یک یات گاریں چیزے۔ نزانال آئی پرچہ اے نمدی منا پیش داشت
بوت کنت آپیش دارگ لوٹ ات کہ اے دنیاء آئی دگہ ہم دیوانگ استان پدا ہم
نوں اے نمدی آئی پیتیء سڑانء روتء آڈرا بیں زندء اے نمدیء پُرمہریں لبزاں
وانیتء و تارادزوگیں تسللا دنت۔ من دلء تھابش بیش وارتء گوں حاموشیء آتراء
چار ات۔ کمیں ساعتء رند من آئی دست گپتء پدا گوں تیزیء ڈنء دراتک
اوں۔ سک برپ رچگء آت۔ من بلکنه شہ سلکیں جوزگاں گنوک بوہگا ات اوں۔
من اے دیمء آدیمانہ چارانء دیما جُنزرگء ات اوں گوں یک مکروئیں راستیء
دیم پر دیم ات اوں۔

اے آسرءِ رسگ ء منا چیزے وہ لگت ات کہ راستی پے انت۔ یک مزئیں واپے رند وہ دے کہ من پاد اتک اوں گڑا گوستگیں شپ، گپ منایات اہت۔ لیزاۓ واسٹہ ہما پاکیں جوزگ کہ منی دل، ودی بوتگ انت۔ آپے اتنت؟ یک پساتے تُرس یار حم؟ منی حیال، اے اے یک زالبولي ہسٹیر یاءُ ارشے ات۔۔۔

من آنرا پرچہ وتی ڈس دا تگ؟ اگاں بد بھتی، آبیت انت گڑا من پے کنیں؟ حیرا!

نوں پے کننگی انت وہ دے کیت انت گڑا چاریں انوں اے چوشیں مسلہ یے نہ انت۔ اسلیں گپ ایش آت کہ منازوتاں زوت زرکوف، سیمونوف، دیماویتی عزت کنائیںگی ات۔ ہر چنکہ زوت بہ بیت۔ اے ارزش داروکیں معاملہ ہے ات۔ اے باروا پکر کنان، لیزاۓ حیال شہ مجگ، دراتک۔

شہ درستاں ساری، شہ سیمونوف زیگیں زر، منا دینگی اتاں۔ ایشی گیش گیواراے وڑا آت کہ زوت شہ اینٹن انٹوش، پانزدہ روبل وام بزوریں اگاں آئی وش تبی، مزن دلی بر جاہ انت گڑا آوام دینگا چک، پدنہ بیت۔

شہ اے حیال، منی دل، تھا کیسکلی بوہگا آت، من ہما وہ دل، آورت کہ من آنرا پے گشیں۔ من گشیں "من گوں لہتیں سنگتاں ہوٹل ڈی پیرس، یک دیوانے ہوارات اوں ماویتی یک سنگتی، را گڈی پارٹی دینگا، ہاترا یکجا بوتگ

اتیں من ۽ آکسانی ۽ سنگت اتیں۔ آشہ مز نیں کھو لے ئے انت و شیں تب ۽ واہند انت
۽ آئی باندات اوں باز شر انت کندو کیں دلکش ۽ شریں مردمے۔ مابلکنہ نیم درزان
بوتل تنگ ات ۽۔۔۔۔۔

۽ ڈراہیں چیز منی وا ڳ ۽ ردء اتائ گس ۽ رسگ ۽ گون من سیمونوف ۽
یک نو ڻے نویس ات من گوں زیبائی ۽ راست گشی ۽ نمدی ۽ بندات کرت۔ من
ڈراہیں بہتام و تی سرا ُررتان ۽ آئرا گشت که اے دڑاہ شراب ۽ نشہ ۽ سبب ات
شمے ودار ۽ من ساری ۽ تنگ اتگ ات ۽ شمنے آه گا رند اوی گلاس ۽ منا ہنوشی ۽
سیمسراں سر کرت من شہ سیمونوف گوں دل ۽ جہلانکیاں پہلی لوٹ ات ۽ اے اوں
دست بندی کرت کہ شہ منی نیم گاشہ ایندگہ سنگتائ ہم پہلی لوٹگ به بیت۔ حاص کن شہ
زر کوف ۽ کہ آئرا من زیات بدء رد کر تگ ات۔ من اے ہم نویس ات کہ منی جنداء را
شہ ہر یکی ۽ پہلی لوٹگ آہانی کر ۽ روجی ات بلے نادڑا ہی ۽ سبب ۽ شست نہ کرت دگہ
ایش کہ من باز شر مندگ اوں ڪسی ۽ دیما اتک نہ کنیں۔

و تی شانداریں نمدی ۽ سرا چار بچار کنگ ۽ رند من کمیں دجم بوت اوں۔ من
بلے شک یک روشن حیال ۽ شریں مردمے اوں اگاں منی جا گہ دگہ مردمے به بوتیں
ات گڑا آوتی جوز گانی اے پیا گوں راستی ۽ درشان نہ کر تگ ات۔ منی اندر ۽ وا ڳ ۽
شرارت قابل تو سیپ انت ۽ پا من ن بشنگ کہ ہر پیچی کہ بوت آشراب ۽ سبب ۽ بو تگ
من ترا ۽ زر کوف ۽ ہر پیچی کہ گشتگ ات آذراہ دزوگ اتائ۔ من شر مندگ اوں۔ منا
امیت انت کہ تو اے دڑاہ بیحال کر تگ انت ۽ گوں مزن دلی ۽ منا پہل کنے۔
من لفافہ ہے تھا شش روبل ایر کرت ۽ اپلوون ۽ حکم دات کہ اے لفافہ ۽ برو

سیونوف ۽ بدئے من آئرا گشت که لفافه ۽ تھا چیزے زر ۾ ہم است انت۔ آہانی حیال ۽ ہم بدار بیگاہ ۽ من کمیں ٹیلائی ۽ ٻاترا درا تک اوں منی سر ۽ درد گیش بوہان آت۔ بلکن نوں منی سر ۾ ہم چرگ ۽ آت۔ شپ ۽ تھارونکی ۽ منی تب گیش حراب بوت انجش مارگ بوہگ ۽ آت گشے منی تھا چیزے پر شنگ منی ہوش بیگواه بوہان ۽ روج ۽ آت منی دل بُدگ ۽ آت۔ بے تا ہیری انجش گیش بوہگا آت که گشے نوں من مرگ ۽ اوں۔

منی عادت آت کہ مہلوک ۽ پُجی ۽ تھا مردمان ۽ اینگو آنگو کنان تیلانک دیان وتنی را جوڑ کرتگ آت چوش کہ شچانسکائی اسٹریٹ، سادوفی اسٹریٹ ۽ یوسوپوف گارڈن وہدے کہ مہلوک ۽ وتنی کار بلاس کرتگ ۽ گیس ۽ روج ۽ بوتگ اتانا۔ گڑا آوہدہ مہلوک ۽ پُجی گیش بوتگ آت ۽ منا بازمزگ اتگ ات۔ نزانان آ وہدہ منی مجگ ۽ تھا چونیں کرمے ۽ سُرگ بنا کرتگ آت۔

من اے راز ۽ بہہ سر پدنہ بوت اوں۔ منی ارواه یک بے تا ہیریں اروا ہے آت۔ کہ آئرا یک ساعتھم تا ہیرنیا تلگ ات بلے مرچی من بازمُلور ۽ گماں بارات اوں۔ انجش لگت ات کہ شہ من مز نیں گناہے بوتگ۔

لیزا، حیال شد لند روج ۽ آت۔ ذی ہرچی کہ بوتگ آت۔ آتی منی زند عذاب کرتگ آت۔ ڈرایں چیزان ۽ یک نیمگے کناں من سیونوف ۽ نشستگیں نمدی ۽ سرا امیت داشتگ ۽ نشستگ ات اوں بلے دل بے تا ہیر بوہگا آت۔

لیزا، لیزا، لیزا،! من ہرچی کہ شہ آتی دور بوہگ ۽ جہد کرت آہ منکس منی نز یک ۽ اتک۔ لیزا من وتنی ڈس داتگ آت پرے ٻاترا ہئے امیت آت کہ آ کجا مہم وہدے اتک کنت۔

حیر! اگاں آتک گڑا چے بیت؟ من پکر کرت۔-----

شراہت کہ بئیت۔ منی نندگ ۽ پا ڳ ۽ ایندگہ چیزاں شریءُ سرا
گندیت۔ ذی کہ من آئی دیما یک شہزادے گے ات اوں۔ منی اے جاوراں گندیت
گڑا آئی چم پچ بے ینت بے شک منی واس्तہ اے پریشانی ۽ گپے من آتراساپ ساپ
گشیں کہ من وئی باروا ہرچی کہ گشتگ ات آ ذراہ ذروگ اتاں۔
۽ اے منی کمینگ ات کہ من ترار دنیگ ۽ جہد کرت۔

بلے پدا من وئی ڈراہیں حیالان ۽ ووت نہ مک ات۔ من پرچہ وتارا بے
ایمان ۽ کمینگ گشگا اوں؟ دوشی ہرچی کہ من گشت آ ذراہ راست اتاں من وئی
جو زگانی راستیں درشان کر گت ات۔ مہر ۽ جنگ ۽ تھا ہرچی روایت۔

پدا ہم من دجم نہ بوت اوں ہمک ساعت من ہریشان بوت اوں کہ لیزا
پرچہ دیر کنگ ۽ انت باز ساری ۽ ادا بہ رستین ات۔ دوشی ایں شپ ۽ ڈراہیں
ندارگ منی چمّانی دیما پڈ راتاں آساعت وہدے کہ مس باکس ۽ ٹال جت ۽ آئی بیم
آماج، ملور ۽ زردیں دیم ۽ رادیست آئی لنطانی سراچو نیں ہوادگیں بچکندے ات۔
چوش کہ کسے پہ زور آتران بچکندگ ۽ سرا لاچار کنگ ۽ ات آ وہدے من نزانت کہ من
چنکس آترامہر کنگ ۽ اوں ۽ دو ہمی روچ اتک گڑا من یک رندے پداوتی مجگ ۽
سلیٹ ساپ کنگ ۽ جہد کرت۔ منی دل اجبیں حیالانی بنزہ جوڑ بوتگ ات ۽ من
ہمک ساعت ترسگ ۽ ات اوں کہ دیم ۽ ساعت ۽ باریں من چے کنیں۔

منی تھا اے نزوری است انت کہ من ہمک گپ ۽ مزن کنگ ۽ کوشت ۽
کنیں بلکہ اے چیز ۽ تھا من رد اوں۔ مدام من ہمے گپ ۽ سرا پکر کنیں بلے ہمیں
روت عادت نہ روت۔ لیزا ہم انچیں پنگانے ات کہ منی دل ۽ مجھے وئی نیمگا کشتگ

اتاں۔ ادا منی ڈرایں عقل گشے گار بوتگ آت ڈرایں جوش ڈیوانگی بس ہے
گپ ہمرا تک اوشتاتاں کہ آکیت انت۔ ضلور کیت انت۔ آنرا آہنگی انت۔
من کو کار کنان، شہ کوٹی، درا تک اوں۔ اگاں مرچی نا گڑا باندا آزوت منی گا
کیت۔ اے دل، معاملہ انت ڈل، را گوں دل، را انت۔
شما اے گپاں سر پدنہ بئیت۔

نوں اے شہ منی سگ، ڈن آت یک کسانیں ونیلے کسانیں گپے۔ چون
پیلویں بنی آدم، زندہ تھا آشوب کاریت انت۔ ایشرا ارواد، زیبائی پاک ساپی،
گوں تشبیہ دینگ بوتگ۔ منی بے تاہیریں ارواد، واوار منا سکین دینگیں، آت کہ منا
و ت آئی کڑا روگ لوٹیت، و ت دل، حالاں درشان کنان، شہ آئی رحم، پنڈگ لوگی
انت بلے پداد، ہمی ساعت، من و تار املا مامت کر گتگ آت کہ من اینکس پرچہ جھمل
کپگ، اوں، ہمی ساعت، اگاں لیزا منی دیما بیا حصین آت گڑا بلکہ من آنرا
کُشتگ ات۔

پدا ہم روچ گوست انت آنیا تک، من ہم آنرا بیحال کنان، شست اوں۔
گوں وہد، گوزگ، منی ابرمی شراریت، شوکی پدا بر جاہ بوتنت واب، و من
دیستگ بلے نوں اے وابانی تھا یک تاہیرے آت چوش کہ یک رندے من دیست
کہ لیزا یک کسانیں جنکو یے۔ کہ آئی، رامن وانینگا اوں، آئی، را یک شریں
انسانے جوڑ کنگ، جہد، اوں، وہ گوززان، شست، آورنا بوان، آت۔ یک وہدے
اتک کہ آگوں من مہر کنگا لگ ات، اے یک بے مٹیں مہرے ات۔

من پر زانت و تارا بے تماہ پدر گرت۔ نزانیں من چوں و تی سر اظلماں کرت

بلے یک روچے آئی سگ ء او پار شت انت ارس ء ہیسک گانی تھا آمنی پاداں کپت
کہ آگوں من سک باز مہر کنگا انت ء منی جتنائی ء سگ ات نہ کنت۔
آئی اے پیم کنگا منی دل ء مجگ گشے واب شت انت ”لیزا!“ من آرا
گشت ”اے دڑاہ تئی مجگ ء حرابی انت۔ مہر ء محبت بیچ نہ انت ء نیکہ منا تئی مہر
پکار انت۔ منا تئی جوز گانی کساس شہ ساری ء بو تگت بلے نہ لوٹ کہ سر بکپیں۔
پرے ہاتر انوں من تئی مستر اؤں ء اے گپ پکن شرمنہ انت تو اے مہر ء راد گہ رنگے
بدے ء نوں مذہب ء نیم گا دل گلوش گور بکن۔

اے پیا من تراویتی کنیں۔ منی مہر روحانی انت۔ من آئی ء راجارج سینڈء
یک شعر اُشکناہنت۔ شہ مرچی ء تو منیگ یے من ترا رو دینت ء وانینت۔ تو باز
نیک ء معصوم یے تراویتی لوگ با نک جوڑ کنگا من پھر بندیں ء پدا ہما شعر منی زبان ؋
سر ااتک۔

”تئی آہ گ ء اے گس بیت انت کہ جنت یے
تو بیا ادا بگند، اے مہرانی جنت یے“
ء پدا ما یکجا بو تیں۔ مادل ء میں ء سیل ء سواد گرت ورگ ء چرگ ء شہ دنیا ؋
ڈرائیں وشیاں مزگ زرت۔ مادر ملک ء ہم شتیں ء ہر پیمیں وشی ء آرام دیست۔
نوں من وتی رُبَان ء دارگ ہیل گرتگ آت اے پیم مہ بیت کہ مہلو نک
آرا دڑا ج رُبَان، دپ دڈ والا بگشاں۔ من ہمیں بندو بستے گرت کہ مہلو نک
بیگاہ ء ڈلن ء درمیا انت (من ہنچش اندازگ گرتگ آت کہ مہلو نک چونائی ء بیگاہء
ہپت بجا ڈلن ء در کاینت) نہ آگوں کسی ء دوچار کپیت ء نیکہ آکسی ء راوی باروا

چیزے گشت کنت بلے اے وَ یک وا بے آت۔ نوں وا ب راستی ۽ تھا بدل ٻه بیت۔
آ کیت ۽ الٰم کیت انت۔

اے باز شربوت کہ اپولون ۽ یک تہل ۽ تر پشیں گپے جنان ۽ مناشہ وابانی
دنیاء در کرت۔ اینکس وشیں وا ب یکیں ساعت آئی ڏرا بیں مڙگ ٻلاس کرت آ
یک باز دور گندیں مرد مے آت شہ بازیں سالاں ما گوں یکے دو ہمی ۽ سر ۽ پیٹاں
اتیں ۽ نفرت ہم استگ آت۔ اُف منی حدا! منا گوں آئی سک نفرت آت۔ من
گشت نہ کنیں۔ دنیاء تھا منا گوں کسی ۽ اینکس نفرت نہ آت۔ چوش کہ گوں آئی
آت۔ بلکن برے برے دل ۽ لوت ات کہ من آئی سرابہ پروشیں یا وقی سرا۔ آیک
پیرین ۽ جوانیں مرد مے آت۔----

دست ہور کی ۽ درزی ۽ کار ۽ کر تگ آت۔ نزانان پر چہ بازو ہدء آئی منا
اچھش ذلیل کر تگ آت۔ کہ بس گشگ نہ بیت۔ آباز مغروف رأت۔

آنہ ایوکا منابدکنہ ڏرا بیں مردمان ۽ ہمے ڏولا چار اتگ آئی سر و چونائیا
گوٹ آت کمیں مود کہ نیام ۽ پشت کپتگ آت آہان ۽ شری ۽ سرا تیلے جت ۽ پدا
مودان ۽ پیشانی ۽ سرا یلہ ۽ دا تگ آت تیل چڑان ۽ آئی دپ ۽ تھا شست آنت ۽
”7“، ۽ وڑیں شکلے جوڑ بو تگ آت۔ آئرا وقی علم ۽ زانت کاری ۽ پیش دارگ ۽ باز
شو ق آت۔----

آغرو رء ۽ وت پسندی ۽ جہت ۽ شہ مقدونیہ ۽ سکندر ۽ ہم دیما آت آئرا وقی
کوٹ ۽ بٹن ۽ وقی لنک کانی ناخنائ گوں باز مهر آت۔

آہمک ساعت ۽ گوں ایشان لیب کر تگ آت۔ آمنا یک زالمیں حا کے

گندگا اتک۔ گوں من باز کم گپے کر گت آت۔ وہدے کہ آئی مناد یستگ آت گڑاوی
دیکے دوہی نیما گاچڑ یستگ آت۔

منی پچ کارے نہ کر گت آت، ساپ ساپ گشتنگ ہے کہ اے منی کارنہ
انت ایشی تھا پچ شنک نیست کہ منی نڑ، آدنیاء مسٹریں احمق آت بلے آگوں من ہے
ہاترالچ اتگ آت کہ من ہمک ماہ گلڈ سرا آئی پگار آئی دست، دا تگ آت۔ ہپت
روبل میپت پگار، زیان، سرا زیان دا تگ آت ہے آئی گندگا گوں منا بد اتگ آت
آئی مسٹریں لائک نفترت چیز آئی لفت اتا بلکنہ آئی زبان ہم باز دزاج آت کہ
دپ، تھا جا گہے نہ کر گت آت۔ بلے آوتی سرا پھر بست، ہمہ زانتے کہ آئی
ڈیل، بالاد، ہمک چیز آئی دز وشم، تھا ڈولداری آرگ، انت۔ آگوں باز نر میں،
چھملیں توارة گپ جنگ، ات۔ وقی دست ہے پشته بستگ اتا، چھے بزر میں،
اتنت۔ وہدے آئی مذہبی چیز ون، دعایے لوٹنگ آت گلا شہ بیم، من وقی مود
ہر جینتگ اتا۔

سُہب، بیگاہ آئی گوں نیم مرد گیں توارة عبادت، ورد کرت۔ چو گشے پرس،
پڑنے نشتنگ۔

ہماندارگ، زیات چارگ کر زا تگ آت وہدے کہ آوتی دعا ہاں، بلاس
کنگ، بو تگ آت۔

آئی گز یوگ، زاری، ہوار مٹک ہم جنگ اتا کہ آبو چنان، آئی کڑا
اتنگ اتا گلڈی حمراش کہ آمنا بھہ یلہ دیگا تیار نہ انت۔

منا آسود گیں زند دوست نہ بیت۔ منا وقی تنک، تھا ریں کوٹی دوست

اِنت۔ ادا کس نتیت ء نہ روت۔ بس اپلوں منی کوٹیء یک الی ایں بھرے جوڑ بوتگ۔ ہپت سال گوستگ نہ آجا ہے روت ۂ نتیکہ من آتراشہ ادار کر تگ۔ آئی پکار، دینگا اگاں دو، سے روچ دیر بہ بوتیں گڈا آئی انچیں کرد کر تگ ات کہ من نزانت کہ کجا بر و نیں بلے اے روچاں من رددینگا انچش زبرات اوں کہ من اپلوں ء ہم نہ بکش ات۔

من آترا یک درونت ۽ دینگ لوت ات ء شہ پانزدہ روچ ء آئی پکار داشتگ ات اسل، اے دوسال آت کہ من آترا ہے پیا داشتگ آت۔ من آترا پیش دارگ لوت ات کہ من چشیں کسانیں مردمے نہ اوں من اگاں بہ لوٹیں تراہیٹا راء کشت کنیں۔ من و دیم پہ دیما اے پیم نہ کرت۔ بس حاموش بوت اوں ۔۔۔۔۔ من ہے ودار، ات اوں کہ آوت بہ لوٹیت۔ پدا من گوں شانے ء دراز، پچ کنیں ۽ ہپت روبل درکنیں بلے آترانہ دنیں اش من اے پیش دارگ لوٹیں کہ من تئی واجہ، مسٹر اوں ۽ ہرچی کہ من بہ لوٹیں ہا وڑ بیت ہاں اگاں تو دست بندی بہ کن ٿئے منی دیما منٹ ۽ زاری بہ کنٹے گڑابلکنہ ایشاں ترا بد نیں۔ اگاں نا گڑ او دار بہ کن۔

مگہ آہم یک زد کنوکیں مردمے آت منی سگ چار روچ، تھا بلاس بوت بلے شہ کینگ، پڑ آت آئی یک یک کارے منایات انت آئی ۾ ڈا ایش ات۔ کہ آئی مدام منا چم سک دا تگ، ڇارا تگ ات اگاں من آترا کمار مہ کرتین ات گڑا گوں حاموشی، ڏگه ۾ ڈیما ات تگ آت آگوں بے بزمشیں گاماں منی

کوٹی اتگ آت ء دروازگ ء دپ ء اوشتاگ آت یک دست ٹے پشته ء
دونیں پاد دیما ء پشته ء چمئے مناسک دا تگ اتات۔ اگاں من یک دم آنرا جست بہ
گلپتین کہ آچے لوٹیت گڑا چھ پسونے نہ دا تگ آت۔

بس لہتین سینڈ دگ چار تگ آت ء لنطان ء سُرینان ء وتنی کوٹی ششگ
آت۔ دوکلاک ء رند پدا اتگ آت ء پدا ہماوڑ ء پینے بر جاہ داشتگ آت من آنرا چھ
جست نہ کرت ء ہمائی وڑا آنرا چار اتگ ات داں دو ملٹ ء ما یکے دو ہمی ء چمائی تھا
چار اتگ آت ء پدا آداب دوکلاک ء بیلو اہ بو تگ آت۔

بلے اے دروہیں کرد گارنوں شہ منی پکھم ء ڈن بوجہ گا اتاتاں نوں آئی یک دگہ
نوکیں حرکتے بنا کر تگ آت منا چمائل سک دیگا ہوار زور زور دم ء ہم کشتنگ آت۔
منا باز زہر ہم اتک بلے چے بہ کرتیں۔ یک رندے آئی ہے حرکت
ہمنکس دزانج بوت کہ شہ منی سگ ء ڈن بوت ء من کو کار کرت۔

”اڑے کمینگ، بد ماش! چہ ادامہ سُر کجا روئے؟ ہمابوشت۔۔۔ جبردار
کہ شہ اد اسرات ہے۔“

آئی حیرا فگی ء منا چاہات بلے چھ نہ گشت ٹے۔

”تئی اے مجال کہ تو منا اے وڑا بچارئے۔۔۔ بگش جواب بدئے۔“
داں سی سینڈ ء آئی پچھی گشت نہ کت ء پدا آہستہ آہستہ گشت ٹے۔ ”واجہ
منا پہل بہ کن“

”بوشت!“ من آئی سرا ارش کرت ”کمیں ہم مہ سُر۔ تو وتنی کمینگی ء یلمہ
دئے ء وتنی چمائل دربہ کن“۔

”واجہ! تئی حکم چمٹانی سرا۔ تو ہرچی گشے من ہماوڑ کنیں“

آئی وتی سراے دیم ۽ آدیما سرینان ۽ گشت۔

”اے منی جست ۽ پسونہ انت۔ من اے جست کنگا اوں کہ تو منا پرچہ

پریشان کنگا نے؟ من شہ زہر ۽ تر گلگ ۽ ات اوں۔-----

”تو ادا پرے ہاترا کا نے کہ من تئی پگار نہ دا تگ؟ اگاں تو بلوٹ نے تئی

تھا کمی یے کیت انت؟ تو گوں وتی گندگیں چمٹاں روک روک ۽ چاراں ۽ منا پے
گشگ لوت نے احمق گنوک؟“

آئی پسونہ دات ۽ روگ ۽ لگ ۽ ات بلے من آزرا چو یلہ نہ دات

”گوشدار!“ من شہ دراز ۽ زر در کرت ۽ آزرا پیش داشت انت۔ ”اے تئی ہپت

روبل انت بلے من ایشان تراداں ہماوہ دئے نہ دئیں داں کہ تو گوں عاجزی ۽ دست
بندی نہ کننے ہمنی دیمانہ اوشت نے۔ پھ تو اشکنگا نے۔ بے وکب۔۔۔؟“

”اے بوت نہ کنت“ آئی گوں بیسہ ۽ گشت۔

”بھے پیم کنگ کنگ بیت“ من ہم گوں زور ۽ گشت۔

”اے منی حکم انت ترا بھے وڑا کنگی انت“۔

”منا تئی دیما سر جھمل کنگ ۽ پچ ضلورت نہ انت۔ من پنڈو کے نہ اوں“

آئی در ڏائینت۔ ”تمنی بے عزتی ۽ کنگ ۽ نے۔ من پلوس ۽ حال دئیں“ ”برو!
منی سمن ۽ در کنا دئیں۔۔۔“ من شہ زہر ۽ کوکار کرت ”برو انوں برول بدماش کہ
تو نے۔۔۔ ہما انت کہ تو منا ایزاد بیگا نے۔۔۔“

آئی ساعتکے چم مناسک دا تنت ۽ گوں تیزی ۽ وتی کوٹی ۽ گشت۔

”اگاں لیزاۓ حیال مہ بوتیں من ترا کدی پہل نہ کرتگ آت“

منا دنیگہ لیزاۓ حیال گورات کہ وہدے آکیت گڑا آئرا یک نوکرے،
ضلورت ہم بیتِ انت۔ پرے ہاتر امن مدار مدار آئی پشته شست اول۔

کسے آستہ آستہ دروازگ آٹگ آت ”برو! بچار ڈن آئے کئے انت؟“ من
دروازگ نیمگا دست ٹال کرت گشت۔

اپلوں گوں حاموشی ڈن آ درا تک ساعتے رند پدا اتک گشت گشت
۔۔۔ ”یک زالی تی جست انت۔ من آئرا تھے آ ہگ گشتگ“

ہمے دمان آ لیزامنی دیما اتک او شتات۔

(9)

”تئی آہ گءے اے گس بیتِ انت کے جنّت یے
تو بیا ادا بے گند، اے مہرانی جنّت یے“

من آئی دیما حجالت بے ٹنک تووار، اوشتاً تگ ات اوں۔ منی اے
پیمیں حال، گندگا آئی کمیں، پچکند ات، وقی پُچانی شرکنگ، لگ ات۔ اے پیما
منے اے جنگ زوت بلاس بوت۔ اپولون اوں مارا اے پیم گندان، دگ نیمگے ٹغل
ات بلے منی بے تاہیری بلاس نہ بوت۔ بلکین لیزا منی واستہ زیات پریشانی، سبب
جوڑ بوتگ ات من نزانت کہ من آتر اچون وش اتک بہ کنیں۔

”بہ نند!“ یک کرشی یے ہمائی نیمگا کنان، گشت من وت صوفہ، سرا
نشت اوں۔ آکر شی، سر انشت، چمٹے مناسک داتنت۔ ہمے امیت، کہ من وقی
مہر، درشانی کنیں۔ آئی اے سادگی، سرامنا زیات زہرا تک بلے سگ ات۔
آکمیں بے پرواہی، انچھش پیش دارگ، ات بزاں اے دُچار کپگ
یک کسانیں گپے۔ وہدے کہ آئی دل لوٹگا ات کہ من دیما بہ کنزین، مہر،
درشان، بہ کنیں، بہ گشیں کہ اے جتائی پہ من سک گران گوستگ تو اپنکس دیر چیا
کرتگئے۔

”لیزا! تو مناے پیما گندان، الٰم حیران بوتگئے“

من کمیں دکنان گشت۔ اگان چمن زانگ، ات اوں کہ اے وہدے
اے لبز شر نہ آنت۔ ”حیر! پریشان بو ہگ، گپے نہ آنت۔“ آئرا کمیں بے تاہیر
گندان، من درائیت ”من و تی گریب سرا شر مندگ نہ اوں۔ بلکن اے گپ، سرا
من پھر بندیں، من گریب الٰم است اوں بلے یک شرین، شرپ داریں کھولی،
مردمے اوں یک جوانیں نو کری پے کنگ، اوں، ”من آئرا گشت۔

”شریں نوں اے بگش! چاہ دورئے؟

”نا“ دنیکه آئی و تی گپ شریء بندات نہ کرتگ کہ من پادا تک اوں
”بس یک ملٹ یے“

ڳاپلوون لئي نيمگا گوں تيزى ءا شُشت اوں ”اپلوون!“ من هيسک بوهان ءا
گوں مهروا نيس گالوارى ءآترًا گشت - من هما پتنى روبل هم هما ئي ديماء ير كرتا که
ديرا نت - مني مشت ءاتاں ”اے بزورتئي پكارونه لوتيگ بلئي من ترادنگا اوں - بس
مني يك کارے به کن اے وهدء مني عزت تئي دست ءا نت - شه ديمع هول ءچاه ءا
چيزے کيک ءپسدرى بياراے وهدء من سك پريشان اوں تو اے نزانئ که آزال
کئي انت - آمني ----- تو سر پد بوهگا ئے که من په گشگ لوٹين - ”

اے وہدء اپلوون ء وئی گلد دوچک ء کار بندات کنگی آت ء وئی عینک
ئے ہم جنگ ات منی گپ ء پسوا ء جاہ ء آگوں سوچن ء بند یک ء لیب ء لگ ات۔
من داں سے ملٹ ء دست بستگ ات ء آئی دیما او شتاگ ات اوں۔ منی پیشانی ؋
سر اھید ریچگا لگ اتائ ۂ نزوری ء آماچ بوت اوں۔

حداءِ شگر انت کہ آہرا منی سرا بیزگ بوت ۽ آڏن ۽ دراتک۔ بلکنه منی
لھکنے پدا، من پدالیزاء نیمگا آهگا ات اوں یک دمنی مجگ ۽ تھا یک کرم سُرگ ۽
لگک ات۔ اے وہداء منا ڈریسنگ گاؤن یے گورا انت۔ پرچہ مکن ادامہ جھیں۔
بلے جہاں ۽ روئیں کجا؟ اے رندی گپے۔

من شُشت ۽ آئي ديمانشت اوں۔ آگوں بے تا هيری ء مني نيمگا چارگا
آت۔ لهتنيں ملٹ ما دوئيں حاموش اتنيں۔ يك دم من هژتم گپت اوں۔ ”من آ
شيطان ء لشيں۔“ من گوں زور ۽ طبل ۽ سرامشتن جنان گشت۔
”چونيس فضوليں گپ کنگاے،“ آئي هم کوکارکرت گشت۔

”من آئرا گشیں ۔۔۔۔۔ کشین ے“ یک دم من مارا ت کہ چومہ بیت کہ لیزا ۽ رڈ پھمی یے بہیت۔ وٽی حجالتی ۽ دور کنان ۽ من گشت ”تونزانے لیزا! آلیٰ منا چخو پریشان کر گک آمنی و استہ یک عذابے۔ نیم کلاک ساری من آئرا پھچاہ ٻکیک ۽ و استہ دیم دا ٹگ آت ۔۔۔۔۔ پدا منی چم چہ ارسال کیل بوت آنت۔ اے هستیر یاءُ ارش آت۔ ہڑو سگ بندنه بو ہگا اتات۔

آٹرسگا لگ ات۔ آئی دیم زردترات۔ آئر گپ پھی نے؟ ترا پے
بوتگ؟ آئی ٹرس ڈلرزے تہاگشت۔

”آپ، زوت منا کمیں آپ بدئے،“ منی تو اربدگ آت۔ اگال چہ تھا
منی تب شرآت۔ بس آتر اپیش دارگ، ہاترا ازمکاری کنگا آت اوں۔

آئی آپ آورت گوں بیم آما چیں چمّاں منا چارگا لگک ایت ہے

دمان ءاپلوں چاہ ءکیک ژرگ آت ٿئھا اتک - نزان اپر چہ منا جب لگلگ آت
که اے وہدء آتر ادا آ بگی نات - لیزا آتر احیرانی ءچار ات ءاپلوں هم و تی چم آئی
سراسک دات آنت -

لیزا! منی نیمگا بچار! آئی ٿئھا چے است انت کتو؟

من کمیں زہر گران ءلیزا ءگشت -

آسرا پدنہ بوہگا ات که چے گشنا اوں -

”حیریله دئے --- چاہ ءبُور“ - من انگه زہر ءپڑا اوں بلے مناوی
سراز ہر آہگا ات - آبے چارگ مُپتھا - آئی دپ دیم ءرنگ گشے گشت آں
وتار اسزادنیگ یے ٻات رامس و تی زبان گوں دنناناں چھ ات اے زبان هم گندگین
چیزے - مُپتھا مہلوک ء درد یگ کنت“ - من پکر کرت -

ماداں پنج ملٹ ء پچ نه گشت - چاہ ٹپیل ء سرا ییرا ات - ما کسی ء آتر ادست
نه جت - من مُپتھا آتر اپر بیشان کر گت ات آوار وار گوں پُرمیتیں چماں منا چارگا
ات - بلے پچ نه گشت ۽ -

گوں لا چاری ء آئی گشت - ”من - من - شہ او دا - - در آ ہگ ز
اوٹنگ ات“ - آئی گشگ بنا کرت - منا آئی سرا باز بڑگ بوت آوہدء آہم چومنی ء
گنو کے درابوہگا ات - منا شہ و تی جور جوابی ء بے مانا یئیں گپاں بدآہگا ات -

بلے پد امنی اندر ء شیطان ء جان کش ات ء من گوں آئی مرگ بنا کرت -
”منا گیش! او تو چیا ات نگ یے؟ - - - منی گپ ء پسوا بدے -

ترا کے ءلا چار کر گت که تو ادابیا یئے؟“ - من و ت نہ مار گا ات اوں که من

چے بکواس کنگا اوں ”من ترا گشیں زیبا نیں جنک! تئی آہگ، سبب چے
إنت؟ من چیزے جبرزگی دردواری ۽ همدردی ۽ گپ گوں تو کرگ آت پرے ہاترا
تو منی گپانی سرابا اور کرگ۔ تو اے بزانے کہ من توازه کنگاٹ اوں۔

من اے وہدء اوں توازه کنگا اوں تو چیا لرزگائے؟ تئی جان چیا لرزگا
إنت؟ من راست گلشگا اوں من و ترا تژن جنگاٹ اوں۔ آروچی شپ، نان،
ساری من و تی سلتانی بے عزتی کرگ آت۔ من ادا یک افسرے، پٹ، لوٹ،
اتنگ اوں۔ بلے من آترانہ دیست ۽ تو دیما اتک نے من و تی دل، درا بیں زنگ
تئی سرارتک آنت باندات کہ تو ہمادمان، مناشہ لوگ، دربہ کرتیں آت اسلیں گپ
ہمیش ات ۽ تو ہمیشہ چکم ات کہ من ترا آجو کنگ، ہاترا اتلگ اوں انچش، إنت نا؟ تو
ہمیشہ زانگ ات نا؟“

من اے زانت کہ آئی دل، سراچے گوزگا، إنت، ہمابوت کہ بوہی، آت آ
یک دم دوہی نیمگا شست، گوں و تی ذزمال، و تی ارساں پھک کنگا لگ، ات آرا
چیزے گلشگی ات بلے آبے واک بوہان، گرشی، سراکپت۔

آئی چم میں دیکم، سرا سک اتا، آ شنک، ڈولا بے وس منی بکواساں
گوش دارگا لگ ات۔

بچار کمیں حیال بکن، من شہ گرشی، پادا تکوں، کوٹی، تہنا نچ، لگ ات
اوں۔ بلے شہ کجام گپ، من چدو گیش حرابیں مردمے اوں اینکس تو پہمگائے۔
وہدے من گوں تو ہمدردی یے درشاں کنگ، اتوں تو ہما وہد امنا کمار مہ کرتیں بلے تو
--- داں ادا اتک، ہرست نے۔ چے نوں ترا پم، بڑگ بوہگا، إنت؟ بالکل آوہدا

من تئی ارسان ء پہک کنگ لوٹ اتگ آت۔ ترا شہ مُشكُل ء در کنگ لوٹ اتگ آت۔ بلے من یک لگور یے ء پیا جست اوں مناوے اے پشومانی انت که من تراویتی ڈس ء نشان چیادات۔ وہدے من لوگ ء اتک اوں من و تارالانت ء ملامت گرت کہ من پرچہ چوش گرت منا گوں لبزاں لیب کنگ ء شوق انت ء واب ہم باز گندیں۔ منا گوں کس ء ہمدردی ء مہر نیست انت۔

زانئے اے وہا من پے پکر کنگ ء اوں؟ من لوٹیں کہ نوں من ترا ادا مہ گندیں۔ منا تا ہیر ء آرام پکار انت۔ تو منی گنگیں جاور دیست انت۔ ترا منی چاہ ہم پکار نہ انت۔

من زانیں کہ من یک بدماش، و ت غرض ء بے و پائیں انسانے اوں۔ من شہ سے روچاں تئی باروا پکر کنگ ء اوں بلے اے ڈرائیں پکر گوں منی و ت غرضی ء بندوک انت۔ پے اے تو زانے کہ اے سے ایں روچ من چون گوازینتگ انت؟ من و تاراتئی دیما پیش دارگ ء جہد کرت ء و تاراتئی دیما یک بامردے پیش دارگ ء کوشت کرت۔ نوں تو گوں و تی چھاں گندگائے کہ من چہ وڑیں مردے اوں۔۔۔ منا یک در گنگیں گاون یے گورا انت۔ پکیری وڑ ء پیم ء اے کسانیں تھا ریں کوٹی انت کہ ایش ء را کوٹی گشگ هم نہ بیت۔ بلے من پدا ہم ہے گشیں کہ من و تی گریبی ء سراپہ بندیں منا اے ہم گشگی انت کہ اے جاورانی تھا من یک ڈر گشند ہے ہم جوڑ بوت کرت۔ بلے اے پیم نہ بوت اے منی و ش بھتی انت پدا ہم ڈر اپیں چیز تئی دیما انت ء من و تی باروا پیچی چیرنہ داتگ من و تارا کدی پہل کرت نہ کنیں کہ منی سبب ء تئی قیمتی ایں ارس شل اتا من باز شرمندگ اوں امیت انت

کہ تو منا پہل کنٹے۔ مگہ من تئی دیما چیا دست بندی کنگا اوں وہدے کہ من ترا پہل
 کنٹیں ترا منی ڈرا بیں جستانی پسود یئگی انت۔ من اے من ایں کہ منی باطن باز حبیث
 یے من بازاہمک، جاہل، بے دردے اوں، منی وڑیں کمتر ہر ابیں مردم اے
 گلز مین ۽ ودی نہ بو گ۔

منی بحث ہے نویسگ بوتگ کہ ہمک چارٹگا ہ مردم منی بے عزتی ہے
کنت بلکہ تو شہ منی بکوا سیں گپاں تنگ بوتگ نے ٹوچ نہ پہمگ ہے۔
بلے مناچے پرواہ۔۔۔ تئی زندگی بر باد بیت گلابہ بیت۔ تو اینکہ دیرہ منی
گپاں گوش دار گا نے ٹوچ نہ گشے۔ تئی اے پیم منا دوست بوت۔

نوں تو دگہ پے اشکنگ لوٹئے؟ پے دگہ انگت چیزے پشت کپتگ
دگرے اگاں بے بوئیں گڑادیری شہاداتنگ آت۔
ۂ اے دل ترکیں واکیہ یک واب ڏولیں ندارگے دیما اتک۔ ایش
ۂ اشکنگا شما حیران بنتیت۔ لیزا کہ آئی من اینکس بے عزتی کرتگا ت۔ آئی منی مهرۂ
منی دل، جہلانکی، جاگہہ کرتگا ت۔ آئی زانگ آت کہ من یک نادرابیں ذہن
ۂ یے داریں، منا گیش مهرۂ ہمدردی پکارا نت۔

آئی دپ ۽ دیکم ۽ سر املو ری ۽ پریشانی پڏ رات۔ آگوں باز بے تا ہیری ۽
پا دا تک ۽ اوشتات ۔۔۔۔۔ ۽ منا شرّی ۽ سراچار گا لڳ ات۔ اے ساعت ۽
منی دل ۽ ہم آشوبے ۽ سر کش ات۔ پدا آیک دم چونه ڈستگیں بلا ہی ۽ منی سرا
کپت ۔۔۔ ۽ گشے بے سُد بوت۔

”آمنا نیل آنت نوں یک نہ یک مُصیبٰت یے الٰم کیت انت“ - من

گُشگ لوٹ ات پدا من صوفہ سرا کپت اوں۔ منی دیکم جہلا آت ٿه بیٹر یاء ڏولاداں
پانزدہ ملٹ ۽ ٻیس کارات اوں آدیما اتک ڦمنی چپ ۽ چا گرد ۽ یک لکیرے جوڑے
کرت ۽ پدا گوں حاموشی ۽ اوشتات بلے من یکشلا ٻیس کارگاٹ اوں۔ اسل ۽ من
حجالت ات اوں کہ آئرا من و تی دیکم ۽ چون پیش داشت کنیں۔ بلے من چیا
شرمندگاٹ اوں؟ من و ت اے نزانت مگه شرمندگی مارگاٹ اوں بلے نوں منی
بے تاھیریں مجگ بدل بوٽگ آت نوں آباجن آت ڦمن یک پروش وارنگیں
مردے چار روچ ۽ ساری آہے وڑاٹ وہدے گوں آئی اولی وارڈ چار بوٽگ ات
اوں ”اف۔ منی حدا!“ پے من شه آئی حسد کنگا اوں؟“ من فیصلہ کرت نہ کرت۔ من
ند ۽ کاربندگ ۽ جنگ ۽ پروشگ ۽ پلہ مرزے نہ اوں بلے من پے لوٹیں ایشی درshan
منی وس ۽ نہ انت۔

رندامن و تی آسین جبز گان ۽ داشت ۽ و تی سرچست کرت۔ آہر وڑے نا
وڑی ۽ مناوی ڪمتری ۽ مارگ ٻلاس کنگی آت۔ دو ہمی ساعت ۽ دگه یک جبز ۽
سرچست کرت من آئی دست گوں سکلی ۽ پرہت یک نیمگے اینکس آئی سرا زہر
آ ڳ ۽ دو ہمی نیگا اینکس مہر، پے اے بدل گرگ ۽ وڑے آت؟ آئُرس ات ۽ پدا
منی بگل ۽ اتک۔

(10)

پانزده ملٹ گوست۔ من یکشلا گنو کی بے تاہیری ادا اودا چکر جنگ،
ات اوں۔ ہمک ملٹ ارند من پچیر و کائی لیزائی دیم چارا تگ۔ آز مین، سرانشگ
ات، آئی و تی سر نپاد، سرا ایر کرتگ ات بوت کنت آگز یوگا انت۔ منا پدا زہر
اتک۔ مگہ اے رندی آئی زانت کہ من شر نہ کرتگ۔ من نہ لوٹ ات کہ من و تی
سپائی، چیزے بگشیں۔ من ہم زانت کہ ہر پی بوہ گا انت اجنبیں جاورے۔ منی دل،
ہم وڑ پہ وڑیں حیال آہ گا اتاں۔ برے من پکر کرت کہ من بھہ گوں آئی مہر نہ کنیں۔
بلے حیرانگی، گپ ایش ات کہ اوی وار من گوں کسے، مہر کنگا ات اوں۔ اے محبت
ہم یک اخلاقی فرضے۔ من کدی ہم حیال نہ کرتگ ات من ہم ایشی وڑا لیگ بنیں۔
چے مہر ہم اینکس پاک، لطیف بوت کنت۔

من و تی تھاریں کوئی، مدام ہے پکر کرتگ ات کہ مہر یک ڈکھ، ویل
یے انت۔ منی محگ بس ہمے گپ شنگ ات کہ مہر، محبت یک گلامی، تابداری،
نام انت۔ پرے ہاتر امن مدام گوں اے نام، نفرت کرت۔ وہدے منا گوں مہر،
نفرت بوت گڑا اے نفرت مہر، تھا بدل بوت، منی گٹ، کپت۔ آئی ہم اے فیصلہ
کرتگ، اتک ات۔ کہ منی دراہیں حرابی، بے عزت کنگا ابید، ہم آگوں من مہر

کنت۔ یک گپے راست بگشیں؟

وہدے من چیر و کائی آترا چار گاٹ اوں گڑا اے زانگ آت کہ من مپتہ
آتزا انگ کنگا اوں۔ وئی تب ٻر ٻلا پ من اے حیال ھم کرت اوں کہ آزوت پرچہ
چدا چہ گم نہ بیت۔ منا آرام ٿئه نائی پکار انت من وئی تھاریں کوئی ۽ وش اوں۔ زندۂ
رنگ رنگیں وشیان ۽ من کمار نہ کرتگ آت ۽ منا پچھی شرن لگ اتگ آت۔

بلے نزانیں چنکس ساعت گوست آہما ۾ ڪپتگ آت کمیں ھم نہ سُرات۔
باریں بے ھوش و نہ بوتگ۔ من پکر کرت۔ من حجالت بوت اوں ۽ دروازگ ۽
ٹلگ ۽ توار اتک آیک دم پاد اتک ۽ ڪنڈے ۽ اوشتات بزاں کہ شہ من وتا
ر کھینگ ۽ جھدا آت۔ دو ملٹ ۽ رند آ دروازگ ۽ دپا اتک ۽ منا چار ات ۽۔ منی
لنطانی سرا چکنڈ گے ودی بوت ۽ من آترا چار ات نہ کرت۔

”جو ان اللہ ۽ میارے“ ڏن ۽ دروازگ ۽ نیم گاروان آئی گشت من چو
گنوک ۽ آئی پُشتہ تچان ۽ آئی دست گپت۔ من آئی ڦشت پچ کرت او دا چیزے
ایر کرت ڦشت پدا بند کرت ۽ پدا آترا نہ چارا ن ۽ گوں تیزی ۽ کوئی ۽ دوہمی ڪنڈا
شُشت اوں۔

من دزوگ نہ بندیں کہ من اے کار پہ زانت نہ کرتگ آت اسل ۽ یک
رندے پدا منی مجگ ۽ تھا یک سودا یے ۽ سر کشیگ آت۔ یا بے وکوبی یے بزان
اٹ۔ پمیشکا من سا پ سا پ گشگ لوٹیں کہ من آئی ڦشت ۽ تھا چیزے زر ایر
کرتگ آت۔ اے منی حبیث ایس باطن ۽ درshan آت۔

اے حیال منا ہما وہدء اتک وہدے من دروازگء دوہمی نیمگا چیر و کائی
نشنگ ء چارگاٹ اوں اے من پڑانت کر تگ آت داں کہ آئی گیرت ء را گیش
ڈک بجنیں من وتنی چم یک دم دگہ نیمگے چڑینت آنت ء من نہ لوط ات کہ آترا
بچاریں ء پدا لیزا ئی پُشتہ تک اوں پدیانکانی سرا من آترا تو ار پرجت۔ پچ پیسو
نیا تک۔ منا گمان بوت کہ من آئی جھل ء ایر آ ہگ ء پادانی بزمش اشنتگ آ۔
”لیزا! اے رندی من کو کار کرت۔ پچ پیسو نیا تک ء بھے ساعت ء ڈن ء دروازگ ء
ٹلگ ء تو ار اتک۔ چوش کہ کسی ء پڑانت دروازگ گوں زور ؋ جتگ۔ پدیانکانی
سرا اے تو ار شنگ ء تالان بوت۔

آشنتگ آت من بے تاہیری ؋ کوٹی ؋ کشت اوں ء اپوز کنگا لگک ات
اوں ہما کرشی ء سرا کہ آہتیں ساعت ؋ ساری نشنگ آت من آئی سرا وتنی دست ایر
کرت ء او شتات اوں۔ یک ملٹ یے گوست۔ یک دم منی چم ٹیبل ء سرا کپت
آنٹ کہ او دا کر نچیں پچ رو بل ؋ یک نوٹ یے ایر ات۔ ہمانوٹ کہ من پڑور آئی
دست ؋ دا تگ آت۔ اے ہمانوٹ آت۔ ایشی ابید دگہ بوت نہ کرت۔ پرچہ کہ منی
کڑا دگہ نوٹ کہ نیستگ آت۔

من شہ آئی بھے امیت کنگاٹ اوں بلکن اے امیت ہم نیستگ آت۔
من بازو تو غرضے ات اوں۔ اینکس کہ وتنی سنگت ؋ واسٹہ ہم چیزے ہرچ کنگا
تیار نہ آت اوں۔ کمیں ساعت ؋ رند گوں بے قراری ؋ من درشت اوں ء لیزا ؋ پُشتہ
تچگا لگک ات اوں۔ آتنگ دو صد گام اوں نہ شنگ آت۔

تنیگہ شپ نہ گوستگ آت برپ رچگا آت ء دگ ء سرا برپ ء اسپتیں
چادرے تالان آت دگ حالی آت ء منی توار باز کم آت۔ دو صد گام روگ ء رند من
اوشتات اوں ء اے دیم ء آدیما چار گالگ ات اوں ”آ کجا شست آت؟ بلے من آزرا
چیا پٹگا اوں؟ چے من آئی پادانی دیما کپان ء شہ آنی پھلی لوٹاں؟ منی دل ڈر ہگ ء
لگ ات۔۔۔۔۔ نا۔۔۔۔۔ اے کدی نہ بیت۔ بلے پرچہ نہ بیت?
من یک رندے پدا پکر ء تھا کپت اوں۔ منا گوں آئی نفرت نہ انت منا آئی وشی
آزرا دینگی آنت۔ آزمنی ارزش چے انت۔ کہ من اینکس و تامزن لیکا گا اوں؟ آزرا
ایزاد ہیگ ء منا پچ حق نیست۔

من وقتی جا گہ ء سنگ ء سیاہ بوت اوں تھارونگی ء من ہر چاریں نیمگا چار گا
ات اوں ء یک برے پدا من اے معاملہ ء باروا پکر کنگا لگ ات اوں ”چے اے
شرتر نہ بیت کہ۔۔۔۔ من و تارا تسللا دیاں ء پدا گس ؋ نیمگا اتک اوں ء راه
حیال انی تھا باریں چے چے دیست اوں“

”ہے شرتر بیت کہ آ درا بیں زنداء ملور ء آزر دگ بہ بیت شہ ایشی کہ من
باندا پدا آئی دل ء بہ پروشیں۔ مرچی کہ ہرچی بوت آ ہے وڑا بہ مانیت۔ مدارا
مدان ء آ درا بیں گپاں بے حیال کنت ء زنداء گوں نوکیں وڑی ؋ گوازینگ ؋
رپک ؋ ہیل کنت“۔

مگہ بلکہ من آزرا داں باز دیر ء بیحال کرت مہ کنیں۔ نوں منافیصلہ کنگی
انت کہ منا و تی دنیا ء تھا زندگوں ازینگی انت داں کہ شہ امر و ز د را بیں جنجالاں آجوبہ بیں۔

یا آئی پٹ ۽ لوٹ ۽ وقتی زندگانی دیمپان بے کنیں؟ کجام گپ شرتر بیت؟
من حیالانی تھا دیست کہ من نادڑاہ اوں ۽ کس مناجست نہ کنت نہ کہ
منی حال ۽ گیپت۔ اے پیمیں پشومانی ۽ حوالتی من کدی نہ دیستگ بلکہ اے ہما
ڈرا جیں سفر، آسرات کہ من لیزا آئی مہر، باپشتہ کرتگ آت من شہ نیم را ۽ واتر بہ
کرتین آت۔

من گوں لیزا پدا ۽ چار نہ کپت اوں ۽ نتیکہ آئی بارو من پدا چیزے اُشکت،
ادا من شمارا اے بلکشیں کہ من باز لمحم ۽ وش حال اوں ۽ من پشومان نہ اوں۔ کہ من
وقتی مہر را گوں وقتی دستان ووت گلگیر کرتگ مرچی وہدے کہ اے ویل ۽ را باریں
چنکس وہد گوستگ ہرچی واب ۽ حیال پیتگ: منی مجگ نزور بوہگا انت۔ بلے پدا
ہم لہتیں یات دل ۽ بے تاہیر کن آنت۔ نوں من زیات نبشنہ کنگ نہ لوٹیں۔ بلکن منا
اے داستان بنا کنگلی نہ آت۔ من شرمندگ اوں کہ من مپتہ بے مانا نیں گپ نبشنہ
کرت ۽ شمارا پریشان کرت۔ منی اے نبشا نک لبزانک ۽ شریں ساچشتے اوں نہ
إنت بلکن منا اے سزا دیگ بہ بیت کہ من اے دراہیں گپ پرچہ نبشنہ کرتاں۔

چے من پیش دارگ لوٹیں کہ من وقتی زندوت پرچہ بر باد کرت! چے من
آخلاقی جہت ۽ تھارو کنی آنی دیمپان بوتگ اوں؟ چے من ایوکا اے گشگ ۽ ہاترا
زندگ اوں کہ من کرمے ۽ ڈولامرچی ہم وقتی تھا خانہ ۽ تھا زندگو زینگا اوں؟
پک انت کہ اے داستان شمارا کمیں ہم وقتی نیمگا دلگوش گور کنا نیمگا سوب
مند نہ بیت۔ من اے گدار ۽ تھا با مرد ۽ جاہ ۽ بدماش ۽ کرد پیش داشتگ یا بلکہ
دوئینا نی، بلے اچ ایشی چے بیت۔ زندگی ۽ یک تکے اے ہم است انت۔ ماڈراہ

جوڑ بیت۔

بے وس ایں ٿهانیگا رونیں ہمودا کہ جاور مارا برنت۔ اے پیا زند یک عذابے
 اسلیں زند ۾ مزگ گرگ ۽ ہاترا بے کسas جہد ۽ محنت کنگی کپیت ۽ ما
 درست جان ٻڏ ۽ سُست بوگیں۔ بازو ۾ ما یک بدلي ۽ واڳ دار بئیں بلے اے
 نزانال کہ پچے ۽ پرچہ؟

من زانیں کہ شمارا منی سرا زہر آهگا انت بلکنه شما منی واسته سکین ۽
 ٻیمنا کیں سزا ھم درچن ات۔ شماوت بگش ات تھاریں تھے خانه ۽ تھا مردم ۽ پکرداں
 کجا ڪشت کنت؟ پہل کن ات۔ من وتي سپائی ۽ پیش کنگا نہ اوں۔ من هرچی کہ
 گشگ لوگا اوں آیش انت کہ من وتي زند ڊاں گڏ ڻي حڏاں برگ لوٹیں کہ اے
 شمئے کارے نہ انت دگه ایش کہ شماوتی لگوری ۽ رادگه مانا یے دیان ۽ چیر دیگ
 لوگا ات ۽ ہمیش ۽ راوی واسنے شرلیک ات۔

پکیش کا من اے آسرار ستگ اوں کہ په آراییں ۽ پ آشاستیں زند گواز یہنگا شما
 و تاراوت رو ڈینگا ات۔ شماشر تریں زند گواز یہن کرت کن ات۔ اگاں شماوتی جند ۽
 زند ۽ باروا چار ۽ بیچار بہ کن ات۔ ما و اے ھم زانیں کہ زندگی پھی یے ۽ ایشی مانا ۽
 مطلب پچے انت۔ اگاں مارا نخپش یلد ڏنیگ بہ بیت ۽ ما شله علم ۽ زہر بہ بئیں۔ گڑاما
 زند ۽ راه ۽ گار ۽ بیکواه بئیں۔ ما پچ سر پدنہ بئیں۔ کہ منے منزل کجا انت؟

محبت پھی یے ٺلفرت پھی یے؟ عزت ۽ بے عزت ۽ جاہ کھام انت؟
 ما انسانیت ۽ سرا زلم کنگا نیں انسان کہ شہ گوشت ۽ حون ۽ جوڑ بوگ۔ ما

وٽی سراوت لانت دیم دئیں۔ ما پھر بندیں کہ مارا انسان ۽ دڙوشم ۽ ودی کنگ بوٽگ۔ ما شه بندات ۽ بے پاندگ ۽ بے کاریں نوں ما دنیاء تھا ایشی مڙگ ۽ گرگا نئیں۔ زوت ما دگه یک نوکیں گپے بندات کنیں حیر۔۔۔۔ بازیں گپے بوٽ۔ نوں منی نبشتہ کنگ ۽ بودھلاس بوٽگ۔

(منے واسٹے اوں ہمے شر تر انت کہ اے داستان ۽ ہمدالہاس بزانیں)

